hostem nrm p sua passione ita maria superauit eundem
p sua compassione et dolorem ¶ Et hoc ondit p tres figras
¶ Primo p iudith qui holoferne decollauit ¶ Sdo p iudicum iij.
yael vxorem aber cynei q sysaram clauo p tympora pfo
rauit ¶ Tertio p reginam thamari qui caput regis cyri
amputauit et proiecit in urnam plenam sanguine humano
dicens. Sacia te sanguine q sitisti
¶ In vicesimo nono capto agit quo dns eduxit scos
pres inferno ¶ Et hoc ondit p tres figras ¶ Primo p
filios isrl qs dns de egypto eduxit Sdo p abraham que
dns de hur idz de igne caldeorz liberauit ¶ Tertio p loth qs
dns deliberauit de sodoma erripuit
¶ In tricesimo capto agit quo xpc destructis portis inferni
a mortuis resurrexit ¶ Et hoc ondit p tres figras ¶ Primo iudicum xvj
p sampsone qui media nocte surrexit et porta vrbis gaze de
¶ Sdo p ionam q fuit in ventre ceti tres dies et noctes et ¶ tertio ionae ij.
postea viuus exiuit ¶ Tertio p lapidem reprobatum q repro
edificantes. et postea factus est in caput anguli ¶ bauit
¶ In tricesimo primo capto agit de ascensione xpi in celum. ¶ Et
hoc ondit p tres figras ¶ Primo p scalam q vidit iacob.
isonomus cuius summitas celos tangebat ¶ Sdo p oue ce
sima. p ventam et reuectam et in domum reportatam ¶ Tertio p helyam quarto regum ij.
a dno raptum in paradysum per curru igneum.
¶ In tricesimo sdo capto agit quo xpc scos e missus et scam
omn linguarz data e discipulis ¶ Et hoc ondit p tres figras.
Primo p turrem babel in qua diuisio omn linguarz est Sdo
p legem dce preceptorz. q data fuit quinquagesima die post Exo. xx.
egressionem filiorz isrl de egypto ¶ Tertio p viduam pauperem quarto regum iij.
cui data est hsidancia olei et impleuit omnia vasa sua vacua.
¶ In tricesimo tertio capto agit quo filius orat p nob pcem
et nr orat nob p filium ¶ Filius ondit pri cicatrices et vlnam
nr ondit filio pectus et vbera ¶ Primum figratum fuit p q dam
militem cui erat nome antipr qui accusatus e coram imperatore
q fuisset infidelis romano impio fit illic pectus vestibus.
suis. ondit imperator cicatrices corpis sui ¶ Sdm figratum hest. iij
fuit p hest qui intercessit ap regem aswer p pplo suo
¶ In tricesimo quarto capto agit q districtissime dns
iudicabit in futuro iudicio ¶ Et hoc ondit i tribz figuris
¶ Primo p hominem q dam nobilem q abiit in regionem longinq
accipere sibi regnum et reuti et tradidit seruis suis dce minas.
Sdo p decem virgines q quinq erant prudentes et quinq fatue.
¶ Tertio p scripturam q manu dni scripsit contra balthasar regem in piete. mane. thechel. phares. visio danie quarto

Qui ad iustitiam erudiunt multos
fulgebunt quasi stelle in perpetuas eternitates.
Hinc ē q̃ ad eru-ditōem multoꝝ detrem liber hujus
in quo legentes potēt eruditōem accipere ⁊ dare
In presenti autē vita nichil estimo hoī vtilius esse.
quā creatorem suū ⁊ primam cōditionem nosse.
Hanc cognitionē possunt literati hīre ex scripturis
rudes autem erudiri debent in libris laicorꝝ. i. in picturis
Quapp ad gloriam dei ⁊ pro erudicōe indoctorum.
cum dei adiutorio decrevi compilare lyberū laycorū.
Vt autem tam clericis q̃ laicis possit doctrinam dare.
Lectorem illum facili quodammodo dictamine elucidare
Intendo autem primo demirare celum lucifer ⁊ angelorꝝ.
deinde lapsum primorꝝ parentum ⁊ posterū suorꝝ.
Postea quomodo deus nos per incarnacōem suā liberavit
et quibꝰ figuris olim incarnacōem suā pnūtiavit
Notandū autē q̃ in hoc opusculo varie historie tangunt
quē nō de libro ad verbum p omnia exponunt
Quia doctor non aliud de historia exponere tenetur
nisi quod ad suum propositum pertinere videtur
Vt autē istud melius ⁊ lucidius videatur
vna similitudo sive parabola talis audiat
Abbatia quedam quercū valde magnū in se stātē habebat
qui pp assiduē loca plicadi ⁊ extirpari oportebat
Qua plicata officiales ad ipsam cōvenerunt
et singuli quod suo officio cōgruebat elegerunt
Magister fabrorum inferiorem truncum abscidit
quem sibi ad suppalitandū aptū vidit.
Magister sutorum cortices sibi elegit
quas pro suo pficiendo vulnuerē redegit
Magister porcorum glandes sibi adoptavit
quibꝰ porcellos suos saginare cogitavit
Magister edificatorum elegit sibi stipitem erectum
vt inde carpentaret tigna et tectum
Magister piscatorū elegit sibi curvaturas
vt inde faceret navium uncturas
Magister molendinorum radices effodiebat
qs pp sui firmitatem molēdinis cōpetere videbat
Magister pistorum vasos tunū cōmenit
de quibus postea fornacem suam calefecit
Sacrista frondes virides deportavit
et cum eis infestivitate ecclesiam stipavit
Scriptor librorum carpsit gallas sive poma forte centū
de quibꝰ tempperavit sibi atramentū
Magister cellarij sibi quasdam pticas cōposuit
de quibus amphoras ⁊ alia vasa fieri voluit.
Adiutorū mgr coquorū fragmenta colligebat
et ad ignem coquine deferebat
Abbas quoq; illud assumebatur
quod suo officio competere videbatur

Illud quod uni pro officio suo valebat
hoc alteri pro officio suo nō congruebat
Idem modus in historia exponendi tenetur
quilibet doctor colligit de ea qd suo propōito congruit uidet
Eundē modū in hoc opusculo seruabo
particulam historie michi cōgruam solummodo recitabo
Totam historiam p omnia nolo recitare
ne legentibus et audientibus tedium uidear generare
Notandū etiam q cōueniente re uera
sacra scriptura est tanquā mollis cera
Que iuxta cuiuslibet sigilli impressionē
capit in se forme dispositionē.
Ut si forte leonem continet in se sigillum
cera mollis impressa statim in dispositione capit illū.
Et si forte aliud sigillū aquilam continebit
eadem cera illi impressa speciem aquile habebit
Sic una res aliqn significat dyablin aliqn xpm
nec mirari debemus scripture modū istum
Quia et diuersas aliqui rei ul' ipsione actiones
diuerse possūt sibi attribui significationes
Cum enim dauid rex adulterium et homicidium perpetrauit
non xpm sed dyabolum figurauit
Qui autē inimicos suos amabat et ipsis benefaciebat
non dyaboli sed xpi figuram tenebat
Nec et mirandū ē q p uiquū alū xpi designet
quia tunc interpretatio nois ul' actus competens innet
Quamuis cū absalon patrem suum aque persequebat.
tamē patrem xpi p aliquas similitudines designat
Non ideo quia absalon unque cōtra patrem suum agebat
sed quia pulcherrimus fuit et i arbore suspensus erat
Cristus cū erat speciosus forma p filijs hominū
et in arbore crucis suspensus emisit spiritum
Sampson quadam uice urbem gazam intrauit
et nocte illa ibidem cū meretrice dormiuit
Inimici eius portas urbis concluserunt
et mane ipsum interficere intenderunt
Sampson autē media nocte de somno surgebat
et portam urbis tollēs eam secum deferebat
Quamuis sampson cū illa meretrice forsan peccabat
tamen dōm nrm ihsm xpm prefigurabat
Non ideo quia cū meretrice illa concubebat
sed q a media nocte surgebat et ptas urbis infringebat
Sic xpc media nocte de sompno mortis resurrexit
et portas inferi destruens captiuos secum duxit
Hec notabilia idcirco introduxi et annotauī.
quia studentibus in sacra scriptura utilia ē iudicauī
Ut si forte studentes i hoc libello talia in eo inuenīt
quia modus exponendi talis ē michi non inuertāt
O bone ihū da ut hoc opusculum tibi complaceat
proximos edificet et me tibi gratum faciat

lucifer

ascendunt in celum et descendunt cum altis cum
ad unigenitum dominum ordinem

de oī ligno paradisi comedens · de ligno autem scientie boni ne comedatis

quando ergo comedetis morietis

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0005
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Incipit speculum humane saluacionis.
Miquo patet casus hominis et modus reparacionis.
In hoc speculo potest homo considerare
quam ob causam creator omnium decreuit hominem creare
Potest etiam homo uidere quomodo per diaboli fraudem sit damnatus
et quomodo per misericordiam dei sit reformatus.
Lucifer erexit se contra creatorem suum deum eternum.
et mirum odii de excelso celorum proiectus est miserrimum
Et ob hanc causam decreuit deus genus humanum creare
ut per ipsum posset talium luciferi et sociorum eius restaurare
Quia igitur diabolus hominem inuidens sibi insidiebatur.
et ad precepti transgressionem eum inducere uidebat.
Quoddam ergo genus serpentis sibi diabolus eligebat
qui tunc erectus gradiebatur et caput virginem habebat.
In hunc fraudulosus deceptor nil artifex intrabat.
et per os eius loquens iuba deceptoria mulieri eum intrabat
Tentauit autem mulierem tamquam minus prudentem
reputans prudentem et cautum esse uirum adam.
Accessit autem ad mulierem solam sine uiro existentem.
quia solum facilius decepit diabolus quam socios simul.
Decepit itaque diabolus matrem nostram euam.
inducens sub omne genus humanum morte seruam
Notandum autem quod uir in agro dum nascendo est formatus
et a domino in paradisum voluptatis est translatus
Mulier autem in paradiso est formata.
et a costa uiri dormientis parata
Deus quodammodo ipsam supra uirum honorauit
quia eam in loco voluptatis plasmauit.
Non fecit eam sicut uirum de limo terre.
sed de osse nobilis uiri ade et de eius carne
Non est facta de pede ne a uiro despiceretur
nec de capite ne super uirum dominaretur
Facta est autem de latere maritali.
et data est uiro pro consorte et socia collaterali
Que si in honore sibi collato humiliter perstitisset
numquam a uiro aliquam molestiam sustinuisset
Sed quia diabolo credens deo voluit assimilari.
a uiro merui affligi si deliquerit et molestari.
Mulier enim credidit diabolo non maritus.
sed uir consensit mulieri licet minus
Mulier mistam uiro ut secum de fructu manducaret
qui tantum dilexit eam ut comedet ne eam contristaret
Salomon propter amorem mulierum idola adorauit
non tamen ea deos uel deam esse putauit.
Sic adam propter amorem mulieris secum comedebat
non tamen se similem posse fieri deo credebat
Mulier ergo plus quam uir peccauit
quia se similem posse fieri deo estimauit
Aliud eciam peccatum grande sibi addebat.
eo quod uirum blande ad conspectandum adtrahebat.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0006
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Licet enim in textu bibliae aperte nō inueniat
tamen certū est q̄ uerbis blandis ei adulabatur.
Oui aduerte qualis et quanta est fraus mulieris
cauete tibi a muliere blanda ne decipiaris
Respice adam opus manuū dei et fortissimū sampsonē
respice dauid uirum sc̄dm cor dei et sapientissimū salomonē
Si tales et tantos decepit fraus mulieris
quomodo tu qui nō es talis et tantus a muliere sectus eris
Virum adam quem diabolus tentare nō audebat.
hunc mulier audacior diabolo defraudare p̄sumebat
Diabolus itaq̄ mulierē defraudabat.
mulier uero uirum et omnes posteros decipiebat.
Et si homo in mandato dei perseuerasset
nunquam penam. nunquā morte aliquā gustasset
Nullā sustineret debilitatem uel lassitudinē.
nullam sentiret infirmitatem uel egritudinem
Sine gemitu et dolore et tristicia matris pareret.
sine fletu et merore et labore grauī nasceret
Non nouisset luctum aliquem neq̄ tribulationē
non sustineret uerecundiam aliquam neq̄ cōfusionē
Aures eius nunquam obsurdescerent
et dentes eius nunquā obstupescerent
Oculi eius p̄ senio nunquā caligarent
et pedes eius nunquā aliquo defectū nē claudicarent
Nec flumina nec fontes eum ad mortem sūmersissent
nec ignis nec estus solis eum combussissent
Nulla bestia nulla auis ip̄m infestaret.
nullus aer nulla aura corrupta eum molestaret.
Nunquā homines inter se lites habuissent.
tanquam fratres se mutuo omnes dilexissent.
Subiecta esset homini oīs terrena creatura.
semp̄ in gaudio uiueret sine omni grauī cura
Et cum deo creatori suo p̄placuisset
cum corpore et anima in celum ip̄m assumpsisset
Nullus autem homo p̄sumpsit inuestigare
cur deus hominem quem sciebat casurū uoluit creare
Cur etiam ipsos angelos creare uolebat
quorū casum certissime p̄cognoscebat
Et quare cor pharaonis regis uoluit indurare
cor autē marie magdalene ad p̄sumam mollificare
Quare petro ter se neganti contritionem mānisit
iudam autem in suo pcto desperare permisit
Quare unū latroni gratiā conuersionis inspirauit
et socio suo similem gratiam dare nō curauit
Quare unum pctorem trahat et alium nō trahat
nullus quantumcūq̄ prudens inuestigare p̄sumpsit
Hec enim dei opa et alia his similia
humanis ingeniis sunt inscrutabilia
Huiusmodi questiones paulus breuit solue uidet
sp̄ inḡ wlt indurat deus et cui wlt miseret.

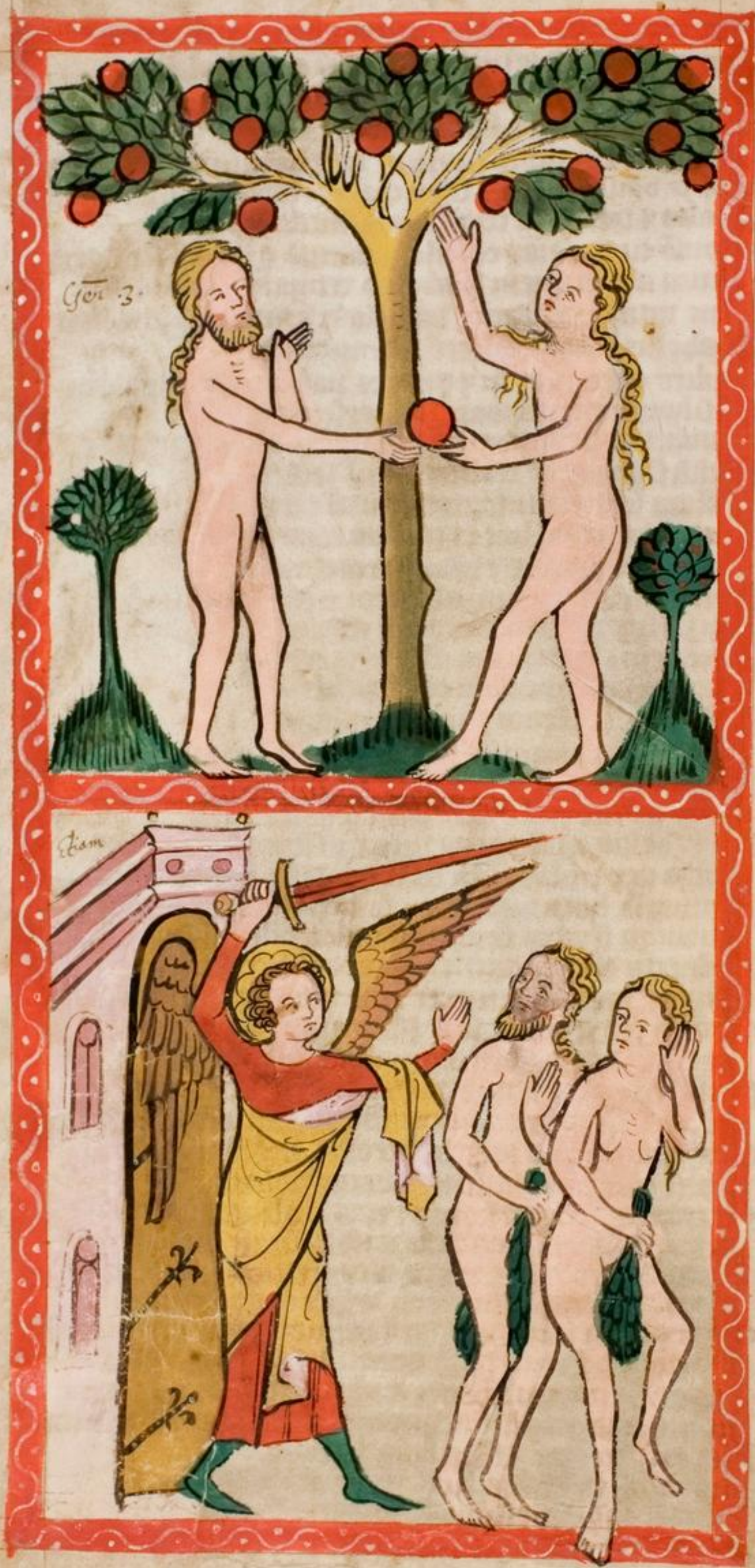

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0008
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0009
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

In precedenti capitulo audiuimus quomodo deus hominem honorauit
consequenter audiamus quomodo homo se ipsum nihilificauit
Homo cum in honore esset non intellexit.
ejectus est quia contra deum creatorem suum se erexit
Ejectus est de paradiso voluptatis
in hanc uallem miserie et paupertatis
Parupendit impensum sibi honorem
et inuenit tribulationem et dolorem
Eriuit paradisum locum gaudiosum et amenum
et intrauit locum doloribus et aduersitatibus plenum
Intrauit mundum fraudulosum et fallacem
multa promittentem et omnibus mendacem
Promittit enim mundus homini longam uitam dare
sed ueniente morte non ualet ad punctum prorogare
Promittit corpori diuitiam sanitatem
et induit anime et corporis pretiam immutatem
Promittit multas diuitias et magnum honorem
sed in fine dat homini putredinem et fetorem.
Et licet aliquando tribuat homini bona mundana
tamen omnia indurabilia sunt et uana.
Nam hominis uitam non possunt prolongare
nec a morte potestate sufficiunt defensare
In extrema necessitate nullum prestant homini minimum
sed uix tribuunt corpori uilissimum linteamen.
Mundus ergo iste recte uidet esse tamquam sambucus
cuius flos est pulcher sed amarus fructus
Sic pulcra uidetur mundi delectatio
sed fructus eius est eterna dampnatio
Mundus etiam uide traditori conuenienter comparat.
per quem xpc osculo doloso tradebatur
Tale signum mundus dat demonibus
quale iudas dedit ihu cristi hostibus
Quem osculatus fuero diuitias et honores dando.
ipse est tenere eum eternaliter truncando
Verumptamen diuitie non semper sit ad dampnationem
sed multis prosunt ad eternam saluationem
Dixit enim daniel nabugodonosor regi
peccata tua elemosinis redime uiam salutis das ei
Deus enim potentes non abiat cum sit ipse potens
si utimur spiritualibus sicut dixit thobias filium suum docens
Si multum tibi fuerit habundanter tribue.
si modicum fuerit idipsum libenter impertiri stude
Diuitie non dampnant hominem sed amor earum
nec eleemosine coniuuant hominem si indiscretus uiuus ipsarum
Nec etiam pulcra uestis peccat si cor e deo datum.
quia quilibet uestiri poterit sine peccato secundum suum statum
Quem deus uult esse regem non decet induere satyrum.
et quem ordinauit esse rusticum non conuenit uti serico
Quilibet ergo utatur rebus uite statum sibi conuenientem
caueat tamen diligentissime ne faciat excessum

In omni enim re semper debitus modus est tenendus
et excessus cum magna diligencia precauendus
Mundum ergo qui tradere nos nitit talia nisi quod
vincere debemus debitum vsum et modum seruando
Hanc impugnacionem homo amiudo no sustinuisset
si in paradyso voluptatis permansisset.
In paradyso fuisset homo sine omni infestacione
hic vir manet homo vna horam sine vexacione
Hic insidiat ei suus apertus inimicus
Sic defraudare nitit eum suus falsus amicus
Mundum vexat eum minima musca vel culex
ledit eum minimus vermiculus vel pulex.
Et nitit a creaturis et elementis impugnat
Quia contra creatorem suum erigebatur
Terra stimulat eum tribulis et sentibus.
Bestie terre lacerant eum cornibus et dentib
Aqua inuoluit eum fluctibus et procellis.
Pirate aquarum inuadunt eum rapinis et bellis
Aer inficit eum pestilencia et corrupcione
Aues aeris rapiunt eum rostro et vnguium inuasione
Ignis redigit carnem et ossa ei in cinerem.
fumus ignis induit oculis eius caliginem.
In paradyso nullus homo fuisset alterius inimicus.
hic mit multos vir miseri vnus nec amicus
Quam diu autem ho habuit diuicias et honores
Multos videtur habere amicos et fautores
Sed statim ei incepit amicos minime indigere
Vir vnum verum amicum experiet se habere
Verus amicus comprobat in articulo necessitatis
Quem no attediat plaga nec obturbacio aduersitatis
Qui se et sua pro amico suo expone no uereturur
hic magnam caritatem habere pertibet.
Sed clementissimus deus maiorem caritatem huic
Qui se et sua pro inimicis suis id pro nobis exposuit
Eramus enim inimici dei et perpetuo carceri adiudicati
Sed pluram misam suam misericordit liberati
Oportebat eum nos omnis carcerem interni ingredi
De quo no poteramus aliquis adiutorio eripi
Tandem pe misericordia et deus totius consolacionis
clement respexit statum nre dampnacionis.
Et decreuit nos per semetipsum liberare
Super quo placuit sibi signum nobis proponere dare
Qui columba inclusis marcha deferebat.
Quod misam dei futuram inclusis in limbo pretendebat
Que no solum hys qui erat in archa permittebatur
Sed et toti mundo signum salutis in oliua dabat
Et hoc idem pmonstrauit deus in multis figuris.
Sicut patet studiosis lectore in diuinis scripturis
O bone ihu instrue nos vt sacras scripturas discamus
Et tuam in eis caritatem ad nos intelligere valeamus.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0011
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0012
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Numerus 27
19.17

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0013
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Qm modū nre redēpcionis fare deliberamus
primo de annūciacione bte marie incipiam
Cum enim ventura erat xpi incarnacio
necessarium fuit ut precederet matris sue gracio
Quod ut facilius et lucidius intelligatur
vna parabola sive similitudo primo audiat
Homo quidam ab urbe in iericho descendebat
et in desertum veniens i latrones incidebat
Qui eum spoliaverunt et vulneraverūt
et semiuiuum relinquentes abierunt
Venientes autē sacerdos et leuita ipm pterribant
quia vulnā ipsius sanare nequibant
Tandem samaritanus quidā illi appinquabat
et nūla motus vulnera eius sanabat
Et nisi samaritanus ille advenisset
nūquā saucatus ille sanatus fuisset
In hac parabola genus humanū sive hō designat
qui de paradiso voluptatis in desertum eiciebat
Qui spoliatus est bonis et gratiis sibi adeo datis
et vulneratus ē vulnere pene mortalitatis
Qui multo tempore seminuius iacebat
quasi in ala mortuus erat licet corpore viuebat
Que nec sacerdos nec leuita sanare potuerunt
quia nec circumcisio nec prima hoiem ad pnam reduxerūt
Tandem samaritanus quidam appropinquabat
et saucati vulnera misericorditer sanabat
Samaritanus custos interpretat
per quē ipse xpc custos nr designat
Et nisi custos iste in hunc mundū venisset
nunquā homo i uitam eternam introisset
Laudemus et benedicamus dnm nrm ihm xpm
qui venit in hūc mundū sanare seminuiū istum
Qui autē filius dei i hūc mundū venire satagebat
virginem de qua nasceretur pmittere disponebat
Misit ergo angelum qui cōceptionē eius nunciauit
et sanctificationē eius i utero et nomē pri intimauit
Hec est beatissima virgo maria
per quā venit hunc saucato sanacio pia
Quā eadem deus i multis figuris premōstrauit
et ppheta oraculis multiplicater insinuauit
Rex astiages visionem mirabilem videbat
et videlicet de utero filie sue vitis pulchrima crescebat
Que frondibus et foliis se amenissime dilatabat
et fructus pleni totū regnū suū obumbrabat
Dictū est autē ei qm interpretacionē hi visio gerat
et videlicet de filia sua rex magnus nasciturus erat
Hec filia post hec cyrum regem generauit
qui filios israel de captiuitate babilonia liberauit
Hec est litteralis huius visionis significacio
sed alia est mistica eius prefiguracio.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0014
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Astiagi mirati est quod filia sua regem cyr generaret.
ioachim miratus est q filia sua regem xpm portaret.
Cirus rex liberauit iudeos de captiuitate babilonica
et rex xpc liberauit nos de captiuitate diabolica.
Filia ergo regis astiagis figurauit mariam.
que protulit mundo virgo veram et piam.
Benedicta sis tu o summum regis filia.
Ros cadens supp cuncta lilia
Benedicta sit tue concepcionis annunciacio
per quam ortum huic mre captiuitatis liberacio
Benedictus sit ds pr qui te nobis destinauit
benedictus sit dei filius qui te in matrem adoptauit
Benedictus sit spc sanctus qui te in utero sanctificauit
benedictus sit uter parens qui te mundo generauit.
De hac beatissima filia etiam salamon precinebat.
q in utero matris sue sanctificare debebat.
Nam ortum conclusum eam in canticis nominabat
et fonti signato id est sigillato eam appellabat
Quam cum mater ad huc vdo conclusam ferebat
spc sanctus ei sanctificacone infundebat
et sigillo scte trinitatis sic eam signabat siue sigillabat
q in eam nunq alicq contaminatio intrabat
O maria tu es vere ortus ortum deliciarum
et fons indeficiens sitientium animarum
Spc scs etiam nobis mariam nectariam ondebat
qui per os balaam ortum eius pronuntiebat
Pronuntiat eum q de iacob oriet stella.
per quam figurabat maria futura dei cella.
Balaam p lo illicito maledicere cogitabat.
sed spc sanctus maledicone in bndictione transmutabat
Per quod etiam spc scs figuraliter preostendebat.
q mra maledicto in bndictione conuerti debebat.
Et hoc fieret mediante quadam puella.
cuius ortum prefiguraliter in quadam stella.
Hec est beatissima maria uera stella maris.
fluctuantium ductrix et adiutrix singularis
Sine hac stella no poteramus hoc ferundum mare pertransire
nec ad portum celestis patrie peruenire
Quam ds ortum marie per stellam precinebat
q nos ad celestem patriam reducere disponebat.
Gras agamus deo qui dedit nobis hanc maris stellam
per q effugere possumus huius maris procellosam procellam
O pccor qui iniquitatem peccasti noli desperare
hanc benedictam stellam oculis cordis contemplare
In dubiis iudiciis in mrcatibus quam inuocare
ipsa dirigit ipsa protegit ipsa perducit vere.
Hanc stellam theophilus nauifragus respexit
et ipsa eum pie ad portum salutis transuexit
O bone ihu da nobis hanc stellam ita contemplari
vt a cunctis periculis semper mereamur liberari.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0015
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

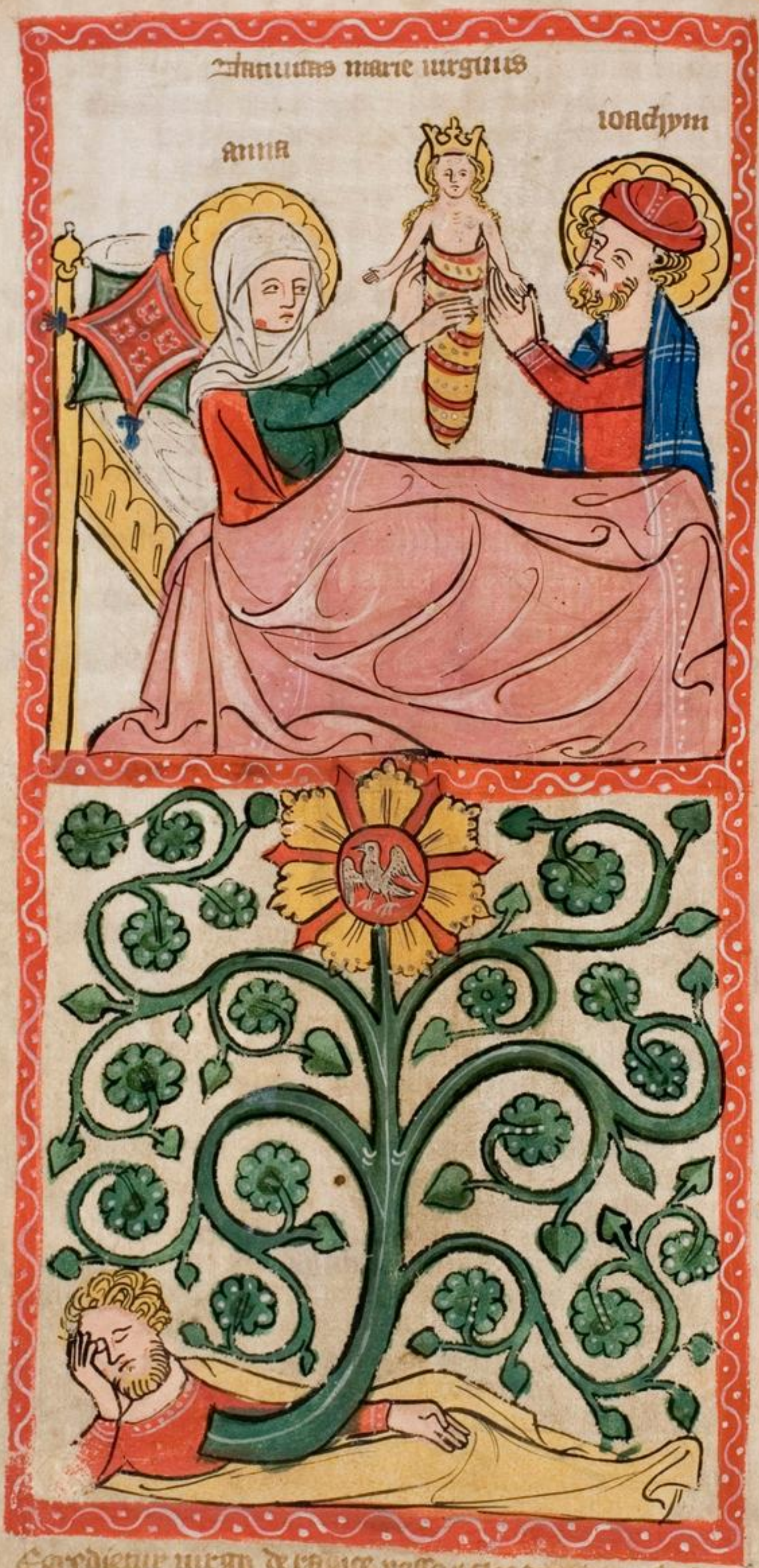

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0016
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

porta clausa.

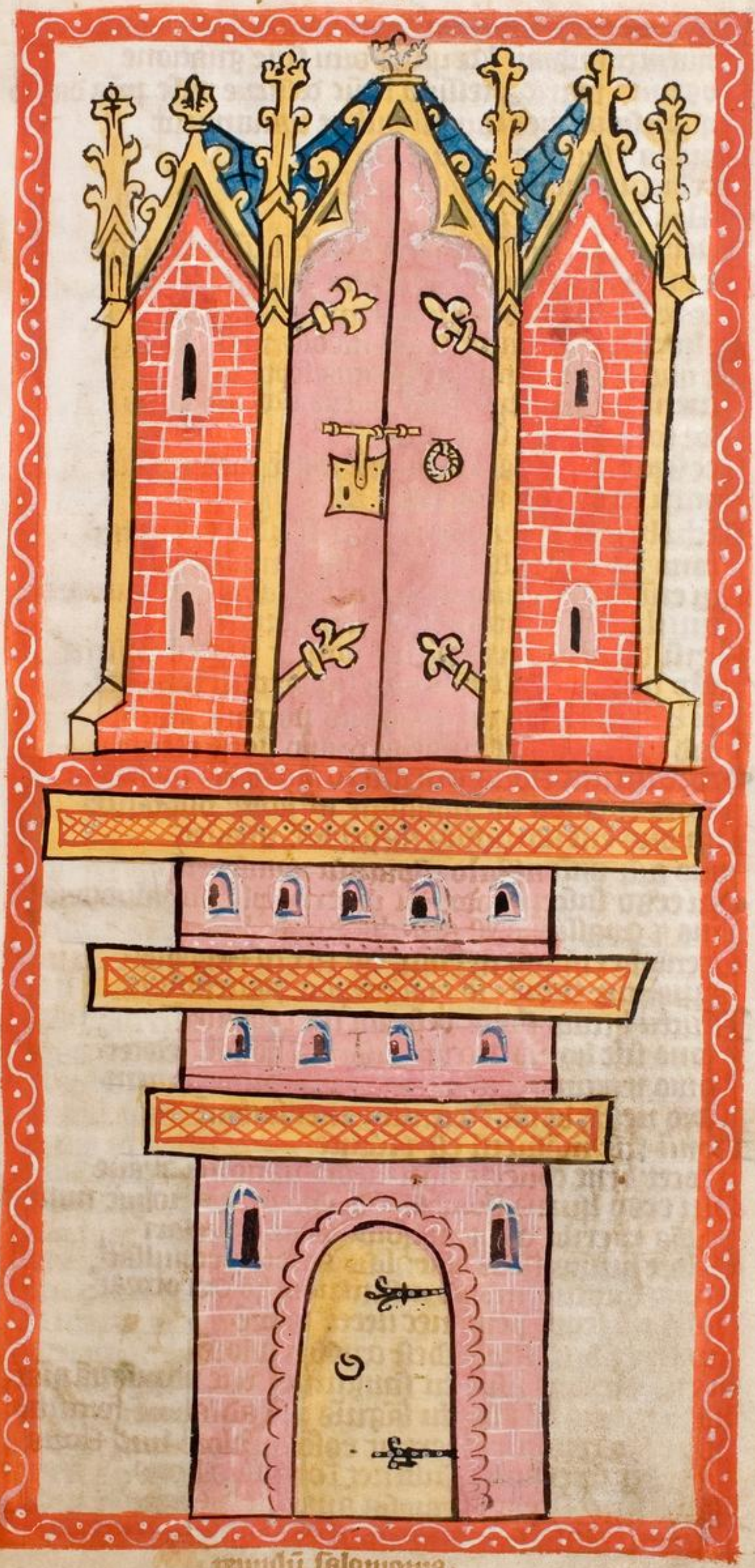

templi salomonis.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0017
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

In precedenti capitulo audiuimus de beate virginis annunciatione
Sequenter audiamus de ipsius ortu siue natiuitate
Progenies marie processum hinc de stirpe iesse patris dauid
De quo ysaias per spiritum prudentie nacinauit
Propheta ysaie legitur hec esse
Egredietur uirga de radice iesse
Et flos de radice eius ascendet.
Super quem septiformis gratia spiritus sancti requiescet.
Hec uirga est maria fecundata per celestem roreem.
Que produxit nobis ihesum amenissimum florem
In hoc flore inuenimus septem medicamenta bona.
Per que designantur septem spiritus septem dona.
Inuenimus in hoc flore tactus odor et fructus
Color folia suctus et gustus.
Hec septem sunt egrotantibus ad uale medicinalia
Contra septem pecata mortalia
Tactu huius floris homo timore superbie exonerat.
et dono timoris ad obedientiam sui humiliatur
Qui enim cogitat quomodo tactus e iuxta superbie timorem
Humiliat se et incipit hinc dei timorem
Si enim dis aluiferi angelis noluit superbia sustinere
multo minus vult hominem superbientem secum habere.
Ipsi habent gratias vnde quodammodo possunt gaudere.
Quid habet putredinosus de quo potest elevari
Odore huius floris diuina inuida cordis mollificat
et dono pietatis ad passionem afflictorum dilatatur.
Inuidus enim ad minimis afflictionem mouet.
Pius autem omni afflicto compatitur et miseret.
Qui ergo suscepit odorem id est exemplum sui saluatoris
Pius et compassiuus est afflictis omnibus horis.
Exemplo enim domini nostri ihesu xpi flet cum flentibus.
et compatitur tam in anima quam in corpore patientibus
Fructu huius floris vesania ire remouet
et dono scie homo decenter conuersari cum hominibus edocet.
Homo iracundus nullam habet mentis discretionem.
et ideo nescit bonam et decentem conuersationem
Donum scie manuetudinem est et suauitatem.
et docet bene conuersari in medio nationis prauae
Qui ergo huius floris fructum id est xpi opera uoluit imitari
Et ipsis operibus discat cum hominibus debite conuersari
Colore huius floris paralisis acidie propulsat.
et dono fortitudinis ad sustinendum homo corroborat.
Nullam enim sentit penam nec uereat laborem.
Qui intuet huius floris id est crucifixi colorem.
Si enim elephas aspectu sanguinis vite ad pugnam aptat,
multo magis homo aspectu sanguinis xpi ad laborem fortificat
Qui ergo deuote respexerit roseum dolorem huius floris
Hilariter operatur et sustinet omnibus horis.
Folia huius floris ydropisis auaritie profugat
et donum consilii sinus pecuniarum refrenatur

Folia huius floris sunt verba xpi et eius doctrina
quia consulit frequenter temporalia propter diuina.
Quicunque hanc doctrinam diligenter studet retinere
hic spiritui consilium nisi prohibet habere
Et talis non curat temporalia sibi congregare
sed ea que habet paratus est indigentibus ministrare.
Succus huius floris repletio gule exprimitur
et dono intellectus sensus cognitionis acuitur
Succus enim habet colorem viridem qui visum clarificat.
et donum intellectus sensus ad cognitionem celestium illuminat.
Gulosus non cognoscit celestia sed tantum terrestria
sed donum intellectus docet p terrestria cognoscere celestia
Et si videremus clarum solem et delectabilem florem.
cognoscamus clarum et delectabilem esse illorum conditorem
Gustus huius floris delectatio luxurie amaricatur
et dono sapiencie id est sapide sacrae alia delectat
Cum enim gustauerit homo spiritu sancto dulcedinem.
omnem delectationem carnis reputat amaritudinem
Sicut enim gustato melle non sapit palato aliquis natalis
sic gustato spiritu sancto desipit omnis voluptas carnalis.
O quam magna multitudo dulcedinis tue domine.
quam abscondisti timentibus te.
Patet iste in virga iesse vnde maria sit exorta
sed quomodo florem produxit patet in clausa porta.
Clausam portam ezechiel in spiritu videbat
que nunquam in eternum aperiri debebat
Dominus solus per eam clausam volebat transire
non patet modus partionis mire.
Intelligat hoc qui potest
non sicut nos nascimur ita xpc natus est.
Non esset mirum aperire portam et transire.
sed mirabile est valde p clausam portam ire.
Salomon etiam domino templum edificauit.
in quo mistice ortum beate marie prefigurauit
Templum salomonis habuit pinnacula tria.
per que significat triplex aureola in maria.
Prima est virginum qe virginitate primo voluit.
secunda est martirum qe martir in alma fuit.
Habuit denique aureolam predicatorum et doctorum.
quia erat euangelistarum doctrix et apostolorum.
Templum erat instructum deinaurum nitore candido.
et ornatum intrinsecus auro mundissimo.
Sic maria erat candida nitore mundissime castitatis
et ornata intrinsecus auro perfectissime caritatis.
O quam pulcra est casta generatio cum caritate.
o quam pulcra es maria ornata caritate pariter et castitate.
In templo erat cochlea p qua sursum ascendebatur.
in maria erat humilitas p qua nos ascensus in celum patet
O bone ihesu da nobis meritis tue sanctissime matris
sursum ascendere ad gloriam dei patris. amen.

- Maria -

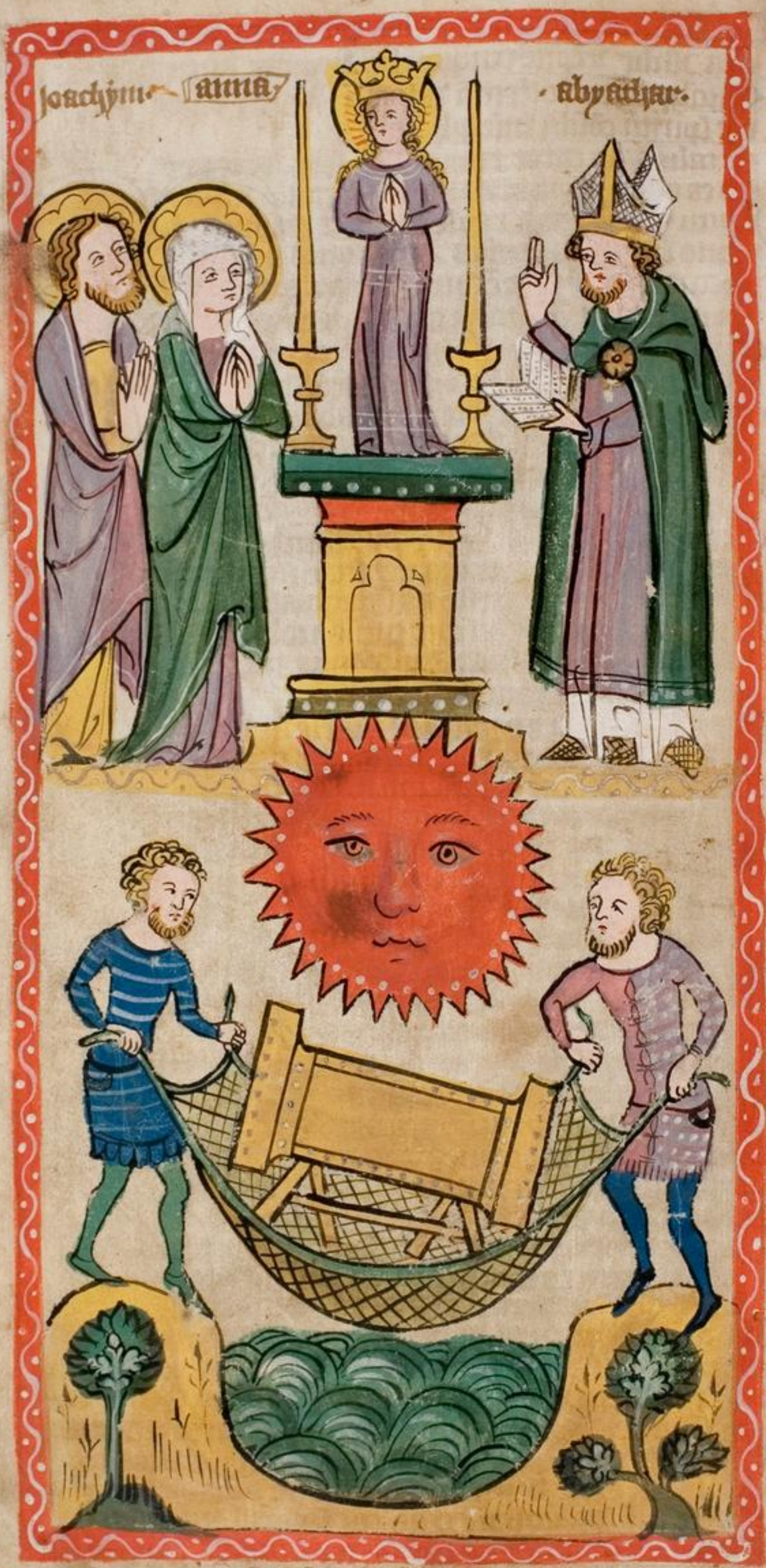

Ipsa solis in tabulo -

Iudicum 11

Jephte obtulit filiam suam dno.

Regina ysrael residet in eo qui suspensilis dans es

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0021
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

In presenti capitulo audiuimus quo beata uirgo fuit nata.
Sequitur audiamus quo in templo fuerit deo oblata.
Quinque primum esset primes eam ad templum attulerunt
Ut deo seruiret et litteras disceret pontifici tradiderunt
Huius oblatio per mensam solis in sabulo prefigurabatur
Te qua prudia ystorie breuiter audiatur
Piscatores quidam rete suum in mare proiecerunt
In casu mirabili mensam auream extraxerunt
Mensa illa erat tota de auro puro et multum preciosa
Et uidebatur omni oculis mirabiliter speciosa
Ibidem in litore maris templum quoddam erat edificatum.
In honore solis quem gens illa coluit dedicatum.
Ad templum illud mensa illa est deportata.
Et ipso soli tanquam deo quem colebant oblata.
Mensa illa per totum mundum vsa est hoc vocabulo
Quod dicebatur mensa solis in sabulo
Sabulum enim arenosa terra appellatur.
Et ibi templum solis in arenoso loco habebatur
Per mensam igitur solis maria est pulcre figurata
Que vero soli id est summo deo est oblata.
Mensa solis oblata in templo solis materialis
Maria oblata est in templo solis eternalis
Mensam solis multi et magni videre affectabant
Marie ortum tam angeli quia homines desiderabant
Mensa solis facta fuit de materia purissima
Et maria fuit mente et corpore mundissima
Pulcre maria per mensam est prefigurata
Quia per eam celestis esca nobis est collata.
Nam ipsa filium dei ihm xpm nobis generauit
Qui nos suo corpore et sanguine redimauit
Benedicta sit ista beatissima mensa.
Per quam collata est nobis esca tam salubris et tam in mensa
Benedicti sunt parentes qui eam generauerunt.
Et eam pro nra salute deo obtulerunt.
In veteri testamento nullum legimus filiam suam deo ob
Nisi yepte qui legitur eam immolasse et omnino occidisse. tulisse
Iephte obtulit filiam suam deo et indiscrete et non recte
Ioachim et anna obtulerunt filiam suam deo rite et pcte
Isti enim filiam suam non immolauerunt neque occiderunt
Sed viuam ut deo viuide seruiret obtulerunt
Iephte fecit votum et a suis domesticis vituperatur
Maria fecit votum et tam a deo quam ab angelis collaudatur.
Filia iepte defleuit quod vsque mori debebat
Maria primo votum virginitatis muebat
Illa defleuit quod illam plene post se relinquebat
Volens quod de sua posteritate xpm nasciturus non erat
Et quod illa in felice se reputans defleuit.
Hoc maria felix et felicissima felicitatem muenit.
Filia iepte oblata est post victoriam pro gratiarum actione
Maria oblata est ante victoriam pro victorie collatione.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0022
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Filia regis oblata est pro victoria hostium spiritualium.
et per mariam data est victoria hostium infernalium
Illa indiscrete oblata do postea seruire nequiuit.
maria post oblacionem suam semper domino seruiuit.
Qualiter enim deo seruiuit et qm vitam exercebat
hoc in porta illo qui suspensilis data erat prefigurabat
Quem rex psalmo vtori sue in alta structura plantauit
de quo propriam suam de longe contemplari delitiauit
Per quam contemplatiua vita marie designatur
que priam cellestem semper contemplari nitebatur
Nam omni tpe contemplacioni et deuocioni erat intenta
nunquam otiosa nunquam secularis est inuenta
Semper aut contemplacioni aut oroni deuotissime se dabat
aut lectione aut operacione se diligentissime occupabat
Psalmodiam et versus ymnidicos iubilando psallebat.
sepius in oracione et deuocione diuinissime flebat.
Pro salute suis hominum sine intermissione dominum exorabat
scripturas de aduentu xpi frequenter legere non cessabat
Quidquid in scripturis de incarnacione dei inueniebat
hoc osculando et amplexando diuinitus relegebat
Qui cetere virgines ad propria remeabant.
ipsa semper in templo domini esse affectabat
Ipsa manebat ipsa studebat
ipsa legendo et relegendo proficiebat
Que in templo domini lauanda erant ipsa lauabat
et que mundanda erant ipsa mundabat
Quinquam dormitare nunquam dormire ipsa consueuit
nisi qui necessitas legitima ipsam coegit
Et licet dormiret vel dormitaret eius aliquam corpus
tamen semper eius interior vigilabat animus.
Et hoc est quod salomon ex eius psona iudicat
ego dormio et cor meum vigilat
Tam prudenter tam humiliter tam deuote se habebat
quod vita ipsius cunctis exemplum viuendi prebebat
Sermo eius valde erat discretus et pratus.
semper dulcis sed suauis nunquam amarus.
Nullum pauperem nullum debilem despiciebat.
diuitiis omnis salutabat et diuitiis ridebat
Ultraque dici potest erat humilis misericors et deuota.
tamquam diuinis intenta et deo dedita totaliter tota.
Libros philosophicos et sacras literas optime intelligebat
utpote quia spiritus sancti doctor per optimum instruebat
Nunquam in virum precat oculum nec intuit aspectum
nunquam cervicem nunquam collum portabat erectum
Oculos ad terram de tuos in homines semper habebat.
sed cor sursum in celum erectum gerebat.
Quidquid homo quisque laudis potest dici sibi vel cantari
hoc de hac beatissima virgine secure pot predicari
Oboone ihesu da nobis eam sic in hoc seculo laudare
ut tecum et sectum in eternum mereamur habitare

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0023
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Tobie 7

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0024
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

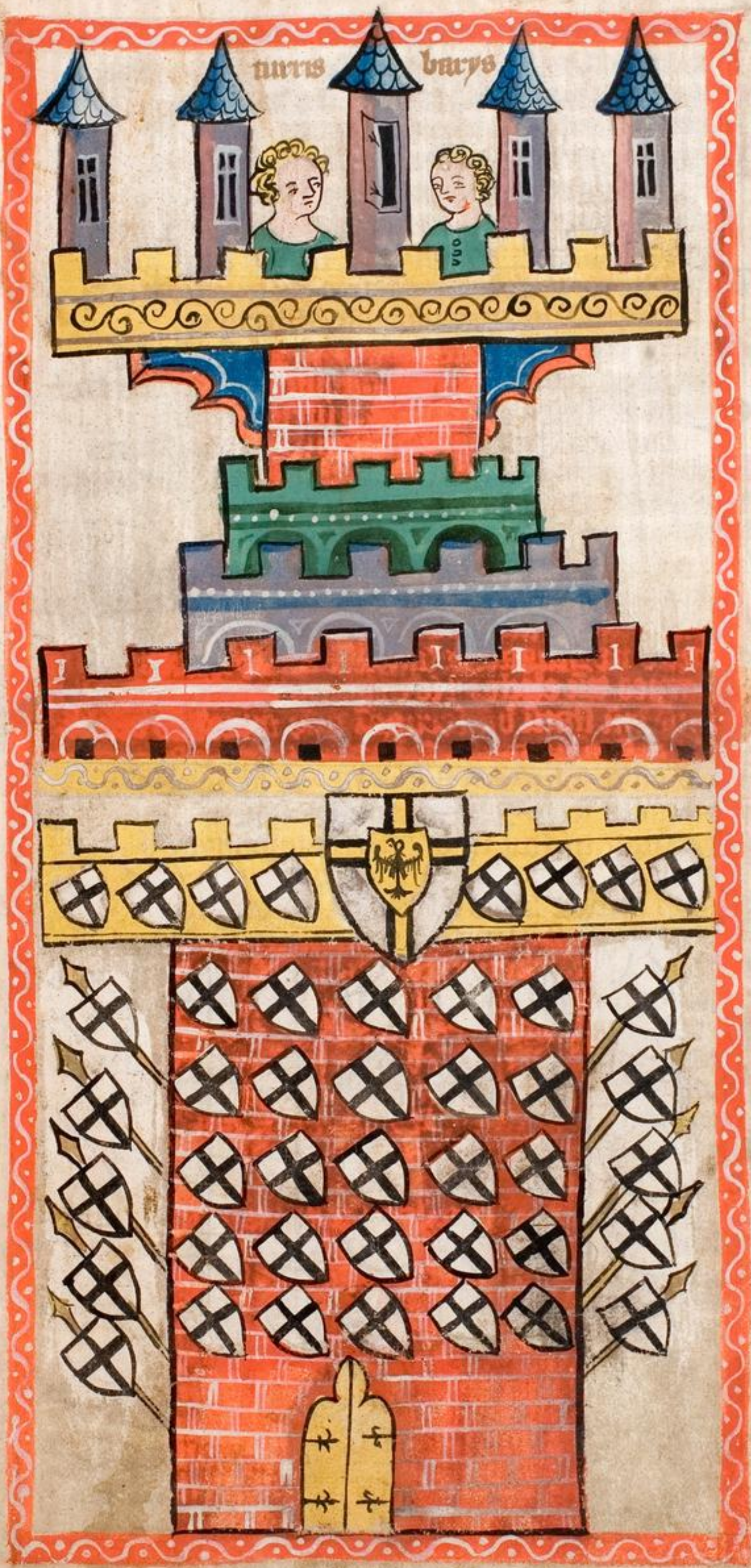

turris parvis de qua pendebant mille clipei.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0025
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

In precedenti capitulo audiuimus quo maria e oblata.
Sequet audiamus quo et quare fuit viro desponsata.
Quare dns mrem sua voluit viro desponsari.
De hoc possunt octo rones assignari
Primo ne per fornicacionem cepisse putaret.
Et tamq fornicatrix iudico condemnaret.
Secundo ut virgo viri adiutorio et ministerio frueret.
Et quocumq pgeret no solitaria et tuta videretur
Tercio ne dyabolus i carnacone xpi inuestigaret
si virginem sine viro cocepisse considerare
Quarto ut maria teste sue castitatis hre probaret.
quia plus marito suo qm cuiquam alteri crederetur
Quinto ut series genealogie p virum texetur.
et genealogia xpi ad ioseph virum marie pducet
Mos enim scripture e genealogiam ducere no ad vxores
sed tm no ad pronepos et ad maires.
Sexto ut matrimonium scm ee approbaret.
et a nullo spernendum et maledicendum demonstraret
Septimo ut virginitatem i mrio suare lice docet
si vtq conuenerat et placuit teneret.
Octauo ne iudaei de salute sua desperarent
et vgines tm electas et se despectos cogitarent
Omne enim statum bn seruatum dns approbare videbat.
et no mr sua virgo et desponsata et vidua erat
Quinque autem hi tres status sci esse approbent.
tamen int se dignam magnam hre vident
Matrimonium scm et bonum esse approbat.
si tamen tempus modus et intencio debite teneat
Melior autem est mrio castitas vidualis.
sed optima est et superexcellit mundicia virginalis
Matrimonio debetur fructus tricesimus.
vidus sexagesimus virginibus centesimus
Precedsum phibetur ee aurichalcum
precedsum argentum sed precedsissimum aurum.
Lucifer mane diluscens videtur ee lucidus.
luna autem est lucidior sed sol lucidissimus.
Dulcis videtur ee letitia et delectacio huius seculi.
dulcior vero est amenitas paradisi et dulcissima celi.
Quinque autem superexcellat et optima sit virginitas.
tamen non valet nisi seruetur simul mentis integritas
Que enim virginitatem seruat carne et no mente
non habebit aureolam virginum inter virgines
Que autem mente vero et si violenter corrumpitur
no pdit aureolam sed duplicater remunerat.
habebit enim aureolam pro mentis virginitate
et iterum martirium pro passione violentis sibi illate.
Aureola autem pdita per mentis corruptionem
recuperari potest in hac vita per contricionem.
Que autem carne voluntarie violatur.
illius aureola nulla contricione recuperatur

Maria enim licet uiro in desponsacione uungeret
tamen uiete et carne vgo in eternum permanslisse phibet.
Et ipsa dre potuit sicut sara raguelis filia
mundum seruauit eam meum ab omni concupiscencia.
Sara septem uiris desponsata fuit.
et tamen uirgo et intacta permansit.
Quanto magis potuit maria unum sponsum hre.
et tamen uirgo in macula in eternum permanere
Si saram a septem uiris custodiuit asmodeus
quo ab uno uiro no custodiret uirem suam uer deus
Quotiens cum ioseph uirem dni aspiciebat
splendorem quedam diuinum ab ipsa pcede uidebat
Et ideo nunq tamen eius mutuari audebat
nisi forte qn hoc aliqn casu aliquo accidebat
Tyobias et sara tribus noctibus castitate seruauit
maria et ioseph toto tempore uite sue virgines permanserunt
Ioseph uirgo erat et de psenie dauid natus
et diuino mutu matre tamq custos associatus.
Non q maria ipsius custodia aliquatenus indigeret
sed ut pter hmana suspicone eam custodem hret.
Ipsa enim custodem vez et summum deum hebat
qui eam ab omni hostili incursione custodiebat
Habuit ergo unum custodem celestem.
Et alium custodem terrestrem.
Quia pp hec uirgo tam sta et tam singularis.
Cpat turri cuius uocabulum erat baris.
Que defendi poterat ab omnibus viuentibus.
Duobus custodibus ipsam custodientibus.
Tam fortissima et tam inuincibilis fuit maria
cuius custos erat solus deus uera sophia.
Qui eam tam fortissime et tam inuincibile munuit
q nunq aliqua hostilis expugnacio eam impediuit
Quia pp esta turri dauid ipsatur eius uita.
que mille clipeis erat communita.
Clipei sunt uirtutes et opera uirtuosa.
quibus munita erat marie virginis uita gloriosa.
In tm erat munita et bn firmata
q superabat omnes temptacones et omnia pcia.
Et no solum a se temptacones et pcia repellebat.
sed etiam ab alijs quibus radios sue gracie infundebat
Quantus enim maria uirgo pulcherrima erat
tamen nunq aliquo male concupisci potuit.
Nam uirtus quedam diuina ab ipsa pcedebat.
et ipsam intuentem concupiscencias illicitas extinguebat
Sicut enim cypressus odore suo fugat serpentes
sic maria gracia sua depulsit malas concupiscencias
Et sicut musca florente nequeunt serpentes habitare
sic marie nulla mala concupiscencia potuit appropinquare
Domine ihu concede a nobis malas concupiscencias remouere
et corda nra dono tue clemencie gracie repleri.

ab

intuentes quod melius videt

Luce

Luce 3.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0028
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Vellus gedeonis implet roc tota sicca remanere.

Rebekka. Eliezer servus abrahe

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0029
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

In precedenti capitulo audiuimus maie desponsacionem.
Sequenter audiamus ipsius mirabilem impregnacionem
Cum igitur maria in urbem esset ioseph desponsata
ad domum propriam in nazareth est reuocata.
Interim autem ioseph uxoris nuptias intendebat
ipso nesciente maria per spiritum sanctum concipiebat
Non est suspicandum quod angelus inuenerit eam sine claustra
cui solus ds sapiuit et sine deo iuluit omnis creatura
Ipsa no tamen dyna sola curiose deambulabat. ℭ xxxiiij
nec tamen chanaan cum uiro familiariter conuersabat.
Ipsa etiam tamen sancta uirginum uirum desiderauit
et tamen iudith solitaria manens ieiunijs et orationibus vacauit.
Ideo ioseph grauidam eam considerans stupebat.
et timens ac tremens hec apud se mente reuoluebat
Impossibile est hanc per fornicationem concepisse
quia iste tam sancte tam caste in abstinentia uiuisse
Non erat iuuenissatrix no potatrix no delicatosa.
non corizatrix no saltatrix no iocosa
Publica loca semper uitabat et priuatum potius fugebat
solitariam uitam templum amplectabat et diligebat
Omnia inuidiosa solacia et gaudia aspernabatur.
tantum in rebus diuinis et celestibus delectabatur.
A puericia sua in templo dni remanebat
vbi cum nullo viro aliquo omnino habebat
At nunc postquam ad domum propriam reportauerunt.
semper in tabiculo clausa in omnibus perseuerauit.
Unde igitur potest hanc concipisse grauidacionem
que nunquam alicui peccato dedit occasionem.
Forsan ista impletum est nunc illud ysaie uaticinium
ecce uirgo concipiet et pariet filium.
Hec est forte illa de semine iacob puella
de qua sic scs olim per os balaam prenunciauit in stella
Forsan ista fecit nunc ds super terram nouum
et mirabile est quod mulier circumdabit uirum
Hec ideo post forsan illa uirga floriferia esse
que uaticinabatur egressura de radice yesse.
Forsan hec est illa uirgo de qua xpus nasciturus
qui de semine dauid filij iesse nasciturus phibetur
Aliud autem nequaquam de hac sanctissima dignae estimari potest
et idcirco certissimum est quod ipsa mater xpi est
Non sum ego dignus cum tali uirgine habitare.
quamuis expedit michi a copulacione nuptiarum cessare
Et nesciente aliquam sinistra suspicio in populo oriatur
oportet ut occulte et valde caute dimittatur
Ioseph iudicium se reputans cum maria timuit habitare
sicut iohes qui no fuit dignus xpm baptizare
Centurio rogauit xpm ne sub tectum suum introiret
petrus rogauit eum ut de nauicula sua exiret.
Mulier sunamitis timuit cohabitacionem helye
sic ioseph cohabitacionem matris dei marie.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0030
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Qui igit ioseph mariam accipere trepidaret.
Ipsius est angelus dni qui mente eius solidaret
Qui dixit ei ignem dimittendam nō esse
et nō ab hoīe sed a spū scō concepisse.
Hec fuit concepcio tam mirabilis et tam immensa.
fuit moysi in rubo ardenti preostensa.
Rubus sustinuit ignem et nō perdidit uiriditatem
Maria concepit filium et nō amisit uirginitatem.
Dns ipse habitauit in illo rubo ardente
et idem ds habitauit in marie grauidato uentre
Descendit deus in rubum pter iudeorū liberacōnem
Descendit in mariam pter mām redēpcōnem.
Descendit in rubum ut educeret iudeos de egipto.
Descendit in mariam ut eriperet nos de inferno.
Quum fuit deus incarnari volebat.
Mariam solam p omnib; mulieribus mūdi eligebat.
Et hoc fuit in vellere gedeonis prefigurratum.
quod celesti rore legitur esse madefactū
Solum enī vellus celestem rorē capiebat.
et tota terra circūiacēs sicca remanebat.
Ita maria sola diuina rore replebat.
et in toto mundo nulla alia digna inueniebatur
Multe enī filie congregauerūt diuitias.
maria fuit sola sup gressa ē uniuersas.
Orauit gedeon ut deus signum ī uelle sibi daret.
Sicp eum filios isrl ab hostib; suis liberaret.
Repletio ergo uelleris signum erat liberacōnis
Concepcio marie signū existit nre redēpcōnis
Vellus igitur gedeonis est bēdicta uirgo maria
De quo uellere fecit sibi tunicam ihs uera sophia
Qui uestiri voluit tunica nre humanitatis
ut nos uestiret stola perpetue iocunditatis
Vellus gedeonis suscepit rorem sine laue lesione
maria cōcepit filiū sine carnis corruptione.
Gedeō expressit rorē et concham ex eo impleuit
maria enixa est filiū qui totū mundū rore gre repleuit
Hec fuit cōcepcio marie sicut ē pnūciacōm gabriel.
quod figuratum est in seruo abrahe et rebekka bauel
Abraham emisit eliezer seruū suū ī uigie prouidere
quā filiū suū ysaac sponsam fecerit hre
Rebekka fuit nūcio abrahe petente potū tribuebat
et ideo eam filio dni sui in sponsam eligebat
Sic pater celestis misit in mundū archangelū gabiel
qui filio suo quereret iugiē ī matrem.
Gabriel fuit uirginē decentissimā scā mariā ī uenit
que sibi potū ī nunciacōm sue clemēcie dedit
Rebekka nō solū nūciū sed etiā camelos potauit
Maria tam angelis quā hominib; totē uite pbauit
O bone ihū da nobis tua ī carnacōnē ita uenerari
vt poculo fontis uite ī eternū mereamur saciari

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0032
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

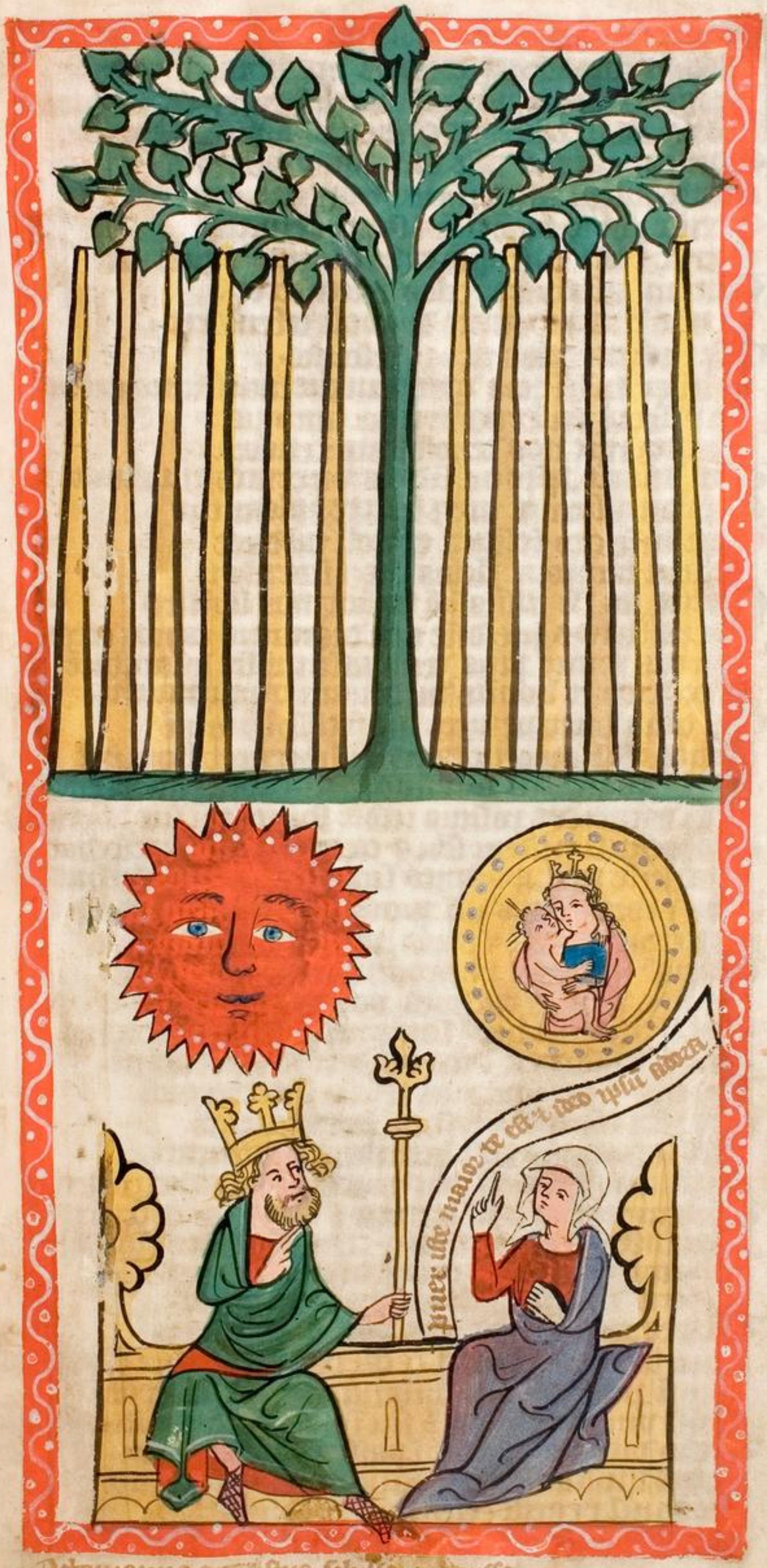

Octauianus augustus sibilla profetissa.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0033
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

In precedenti capitulo audiuimus de xpi ꝛceptione
Cõsequenter audiamus de ipius humana generacõe
Hanc generacõem nõ solũ angeli uenire desiderabant
Sed et prẽs ꝛcũ desiderant exspectabant et clamabant
Emitte agnũ tuũ dne dominatorẽ terre
Emitte lucem tuã et uritatẽ tuã deus eterne
Ostende nobis faciẽ tuã et salui erimus
Ostende filiũ tuũ quẽ exspectamus et querimus.
Utinam diuirũperet celos descenderet.
Vt nos de captiuitate dyaboli defenderet.
Dne inclina celos tuos et descende.
Ad liberandũ nos dexteram tue maiestatis extende
Renouare miseracõm tuam antiqua
Veni et eripe nos de potestate tenebrarũ.
Veni dne ut xpi tui fideles et uerace inueniant
Et promissiones tue et figure impleantur
Veni dne cito festina et noli tardare
Relaxa facinora plebis tue et incarnare.
Nullus angelus nullus hõ sufficit nos liberare
Libera tu nos pie dne qui dignatus es nos creare
Miserius igitur pius deus assumpsit humanitatẽ
Ut destrueret hominis diuinam captiuitatem.
Qui olim dixit penitet me fecisse hominẽ
Factus est homo. ut captiuũ liberaret hominẽ
Et hoc prefigurata fuit quondam in carcere pharaonis
Qui in carcere positus uidit somnium sue liberacõis
Videbatur siquidem sibi coram se uitis excrescebat.
Que in se tres palmites sue tres ramos habebat.
Vitis exorta uuas nõ protulit in momẽto statim.
Sed incepit florere et uuas producere paulatim.
Captiui cyphum pharaonis manu tenebat.
Et uuas in eum expressas. poculũ pharaoni offerebat
Post hec audiuit hui somnium talem in precacõnẽ
Quod post tres dies obtineret libertacõnẽ.
Illa fuit hui somnium litalis interpretacõ
Sed ista est xpi mystica prefiguracõ
Ante saluatoris nti humana natiuitatẽ
Sustinuit humanũ genus mirabilem captiuitatẽ.
Quidem uitis. i. xpc. de terra. i. de materia excrescebat
Qui in se tres palmites. i. tres res mirabiles in se habebat
Habuit natũ in se xpc carnẽ animam et deitatẽ
Que tria destruere nt nrãm captiuitatẽ
Vel tres palmites st tres persone sce trinitatis
Que liberauerũt nos de carcere dyabolice captiuitatis
Nondũ post xpi ortũ humanũ genus est liberatũ.
Sed qui vinũ sanguinis sui cruce regi celesti e oblatũ
Tertio die postq̃ vinũ in passione e expressum.
Genus humanũ de captiuitate est egressum
Hoc vinũ regem celestẽ ita inebriauit
Quod omnẽ offensam hominis generi liberaliter relaxa

uit

Hoc etiam uinum deus nobis misericordit reliquid.
Et pro cotidiana oblatione sub sacramento istituit
Et omni die regi celesti pro mundo offensis offeratur.
Quia non est dies in q̃ deus a mundo nõ offendatur
Benedicta sit saluatoris nri clemencia diuina.
A quo data est nobis tam salubris medicina.
Benedicta sit beatissima uirgo maria
Ex qua processit tam saluberrima uitis et tam pia
Cuius xpc nascetur vinee engaddi floruerit
Et xpm p uitem figuratum uenisse ostenderit.
Benedicta sit ihu xpi saluatoris nri natiuitas.
De qua orta est angelis et hominibus tanta utilitas
Per xpm enim est homo de captiuitate dyaboli liberatus
Et p xpm est lapsus angelorum restauratus
Ecce audiuimus natiuitatis xpi utilitatem
Audiamus etiam natiuitatis modum et qualitatem.
Modus figuratus est et in uirga aaron amygdalina.
Que floruit et fructificauit uirtute diuina.
Sicut enim illa uirga mirabili opera nam germinauit
Sic maria supra ordinem nature mirabile filium suum genuit
Virga aaron protulit fructum sine plantacione
Maria genuit filium sine uiri commixtione
Virga flores aaron dignum sacerdocio miranti
Maria parietem magnum nobis sacerdotem portauit
In testa amygdalina dulcis medius latebat.
In testa carnis xpi dulcissima deitas abscondita erat
In uirga aaron inuenimus frondium uiriditatem
Flor suauitatem et fructuum ubertatem
Sic maria hanc uiriditatem uirginitatis
Suauitatem pietatis et ubertatem premie sanctitatis.
Non solum enim xpc ortum suum iudeis primo ostendit
Sed etiam paganis patefacere nõ recusauit.
Non enim pro iudeis tm in mundum uenerat.
Sed omnes homines saluos facere intendebat
Quia idem qui octauianum toti orbi dominabatur
Et in aeronautis tanquam deus reputabatur
Ipse enim sibillam prophetam docuerat.
Si in mundo aliquis eo maior futurus erat
Eodem die qui xpc in iudea nascebatur
Sibilla romae circulum aureum iuxta solem contemplabat
In circulo illo uirgo pulcherrima residebat.
Que puerum speciosissimum in gremio gerebat.
Quod illa cesari octauiano monstrauit
Et regem potentiorem quo natum esse iniunxit.
Quia potens est rex regum et dns dominorum.
Qui humanum genus liberauit de captiuitate demonum
Potentiam huius regis cesar augustus formidauit
Et ab hominibus deus uocari et reputari recusauit
O bone ihu da nobis ita tuam honorare natiuitatem.
Vt non mundam iterato in dyablicam captiuitatem.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0036
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0037
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

In precedenti capitulo audiuimus de xpi gestatione
Consequenter audiamus de magorum oblatione
Eodem die cum xpus in iudea esset natus
Ortus eius tribus magis ioriente e mirabatus
Viderunt namque stellam nouam in qua puer apparebat
Super cuius caput crux aurea splendebat
Audiuerunque uocem quandam dicente sibi
Ite in iudeam et nouum regem natum inuenietis ibi
Tres igitur isti festinanter iudeam pgebant
Et regi celi nato sua munera offerebant
Hi tres magi p tres robustos pfigurati fuerunt
Qui regi dauid aquam de cysterna bethleem attulerunt
Istorum robustorum itus et audacia multum imedat
Sic magorum aduentus et oblatio ualde approbat
Tres robusti exercitum inimicorum no timuerunt
Sed uiriliter castra eorum transeuntes aquam hauserunt
Sic tres magi potentiam herodis regis no formidauerunt
Sed audacter iudeam intrantes de nouo regem introgauerunt
Iaspar balthasar melchior noi sunt magorum
Abysai sobokai bonayas noia robustorum
Tres robusti preterierunt bethlehem p aq cysterne
Tres magi uenerunt bethleem p aq gre eterne
Tres robusti hauserunt aqua de cysterna terrestri
Tres magi susceperunt aqua gre de fontana celesti
Figurabat q illa bethlehemitica cysterna
Quod in bethlehem natiuitatis esset celestis princeps
Qui pfunderet aqua gre omni sanctis
Et daret aquam uite gratis precium no habentibus
Dauid rex aqua allata deo pgratias actione offebat
Gaudens et exultans q tam robustos viros habebat
Cristus autem rex celi et terre gaudebat et exultabat
Quia aduentus magorum conuersione gentium pfigurabat
Dauid rex uidetur sitisse no aqua sed suorum iuuentutem
Xpus autem phibetur sitisse pr fam iudaice et salute
Tres robusti bethlehem breui hora preterierunt
Tres magi de oriente breui tpe bethlehem peruenerunt
Inquiritur quo tam spatium tam cito potuerunt transmeare
Dicendum est quod xpo nato no est impossibile hoc dare
Qui eum dixit abbakuk subito de iudea in babilonem
Cito pducere potuit magos de oriente in iudeorum regionem
Venientes igitur magi bethlehem coram puero pa
aurum thus et murram ei offerebant. bant
Figura huius noui regis et huius oblationis
Simonstrata fuit olim in regno regis salomonis
Salomon rex licet puer esset tam sapientissimus fuit
Deus puer tis nonnullus sapies et an exstitit
Salom rex residebat in throno de ebore mundissimo
Qui uestitus erat auro optimo et purissimo
Multi reges terre regem salom inde desiderabant
Et ei munera pciosissima et rarissima portabant

Sed regina saba tanta et talia munera ei offerebat
Quanta et qualia prius in urbe ulla non erat
Thronus ueri salomonis est beatissima uirgo maria
In quo residebat ihs xpc uera sophia.
Thronus iste eburneus erat de nobilissimo thesauro
De ebore uidelicet candido et fulvo minus auro
Ebur pro sua candore et frigiditatem.
Designat uirginal' mundicie castitatem
Ebur antiqui capit colorem rubeum
Sic antiqua et longa castitas reputatur martirium
Aurum in ualore suo excellit omne metallum.
Significat caritatem que mater est omnium uirtutum.
Maria igitur dicitur eburnea pro uirginalem castitatem
Et auro uestita propter perfectissimam caritatem.
Et pulcre uirginitati conuungitur caritas.
Quia sine caritate coram deo nichil reputat uirginitas
Et sicut fur non timet lampadem ardentem
Sic dyabolus non timet uirginem caritate non habentem.
Thronus salomonis sup sex gradus erat exaltatus.
Et maria superexcellit beatorum sex status.
Sup excellit enim statum patriarcharum prophetarum et apostolorum.
Statum quoque martirum confessorum atque virginum.
Vel sex gradus tronus salomonis habebat.
Quia post sex etates mundi maria nata erat
Duodecim leunculi sup sex gradus thronum exornabant
a. Qui duodecim apostoli maria que regnum celi ministrabant
Vel duodecim leunculi thronum decorauit
Quia duodecim patriarche progenitores maria extiterit
Duos leones magnos thronus habebat
Quia duas tabulas suscepto maria corde tenebat.
Summitas ipsius thronum erat rotunda
Quia maria erat sine angulo sordium et tota munda
Que manus sedile hinc inde tenebant
Quia pater et spc aurem filij numquam recedebant
Hic est thronus quem uerus rex salomon sibi ipsi fecit
Et in universis regnis mundi opus tale non erat
Magi igitur uenientes assimilauerunt munera talia
Que tali puero uidebantur dignum et non alia.
Aurum enim propter sui nobilitatem munus est regale. munus
Per quod ostendebant puerum regem esse et se dare tale.
Thus fuit oblatum erat sacerdotalis
Puer ille erat sacerdos qui nunquam fuit equalis
Qui mirra solebant antiqui corpora mortuorum condire
Et xpc rex et sacerdos voluit pro salute nra morte subire
Nos ergo debemus xpo offerre aurum dilectionis
Eo quod pro nra dilectione subiit penam auaritie passionis
Thus devote laudis per grat actionem.
Et mirram compassionis per mortis et recordationem
O bone ihu da nobis ita te diligere et tibi dolere
Vt te mereamur per hemnum meritum uidere

2 reg 6

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0040
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

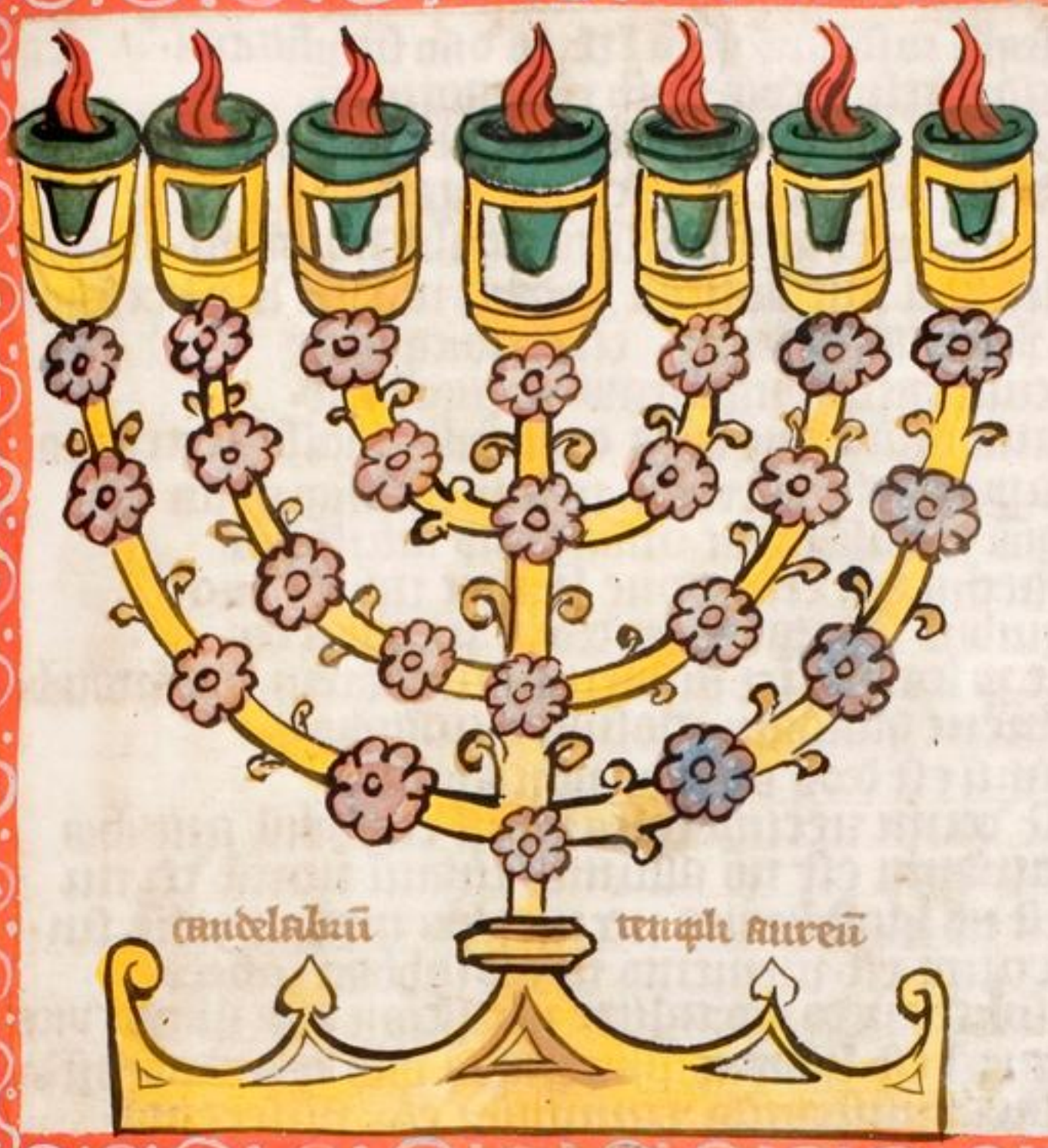

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0041
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

In precedenti capitulo audiuimus quomodo ysaias fuit ado
Colegit audiamus quomodo in templo domini sit purgatus. 2cap
Quadragesima die post xpi natiuitatem
pagit beata uirgo purificationis siue sollempnitatem
Sed ipsa non hujus uicte de purificatione
Quia deceperat filium sine uiri commixtione
Voluit tu purificationem pagere ut ritui legis exsequere
Ne purificatrix legis esse iudicaretur
Preuaricatrix enim legis nequaquam erat.
Quia omnia que legis erat diligentissime tenebat
Quam ipsa est archam testamenti prefigurata
In qua inclusa erant omnia legis mandata
In archa enim erant due lapidee tabule moysi.
In quibus scripta erant decem precepta dei
Que ut legentium et audientium utilitatem hic annotabo
Et breui quadam glosula elucidabo.
Primum est deos alienos non adorabis.
Idest deum uerum coles et cum eo nichil amabis
Secundum est non assumes nomen dei tui
Idest non blasphemes nec iurabis indebite nomen eius.
Tertium est. memento ut die sabbati sanctifices.
Vt scilicet in eo mortaliter nec pces et opa illicita vices.
Quartum est. honora patrem tuum ipsis debite obediendo
Clericis ministrando et animabus eorum miserendo.
Quintum est non occides opere uerbo negligentia cogitatione
Auxilio consilio malo exemplo nec aliqua occasione
Sextum est non mechaberis uidelicet opando cogitando loquendo.
Et in iuridictione tua fornicationem aliqm sustinendo.
Septimum est non furabis aliena tibi nec alteri auferendo.
Nec re aliena. in uno suo domino. ex industria vtendo.
Octauum est non falsum testimonium dicet proximum tuum dicens
Id est omne mendacium et dolum et detractiones deuites
Nonum est domum uel agrum proximi tui non debes desiderare
Tali indelicet mente quo uelles sibi cum suo dampno adoptare
Decimum est vxorem seruum ancillam pxi non concupiscens.
Precedens de re immobili. istud de mobili intelligens.
Hec duo ultima pceptum in illo uident discrepare
Alii quia res immobiles uolunt designare.
Omnia ista dei mandata maria diligenter obseruabat
Et ideo archa testamenti ipsam figuraliter pfigurabat.
Archa testamenti etiam librum legis continebat
Et maria libros sacre scripture libenter habebat.
In archa etiam erat uirga aaron quam quidam florum.
Et florum et bacam fructum ventris protulit
Archa etiam urnam auream cum manna continebat.
Et maria uerum manna celi nobis afferebat
Archa testamenti de ligno sethim imputribili erat facta
Et maria imputredine lapsu uiciorum nequaquam corrupta
Archa quatuor circulos aureos in latibus habebat
Et maria quatuor uirtutes cardinales insinuabat.

Sic maria

Que sunt temperantia prudencia fortitudo iustitia
Hec sunt omnium virtutum radices et principia.
Archa habebat duos vectes aureos quibus portabat
Per quos duplex caritas videlicet dei et proximi designatur
Archa tam mirabilis quam fortis et deauratha erat
Maria intus et foris virtutibus resplendebat.
Quia et etiam ipsa pulcre figurata e incendelabro aureo
Quod lucebat in septem columnis in dni templo.
Super quod septem lampades ardentes stabant.
Que septem opa mie in maria figurabant.
Que sunt ista. abere esurientem et potare sitientem.
vestire nudum et colligere hospitem non habentem.
Infirmos visitare et vinctos iugiter liberare
Mortuos sepelire et necessaria funeralia ministrare
Nullus dubitet opa mie in maria plenarie fuisse.
Quia iustat murem pietatis et regina mie ipsa existisse
Quomodo mater totius mie non impleret.
Quomodo candelabrum divino igne accensum non luceret
Ipsa enim est candelabrum et ipsa est lucerna.
Ipsa lampas ardens accensa luce superna
Ipsa tota splendes e et tota luminosa
Ipsa aurora rutilans et tanquam sol radiosa.
Ipsa lucet et splendet super omnia astra celorum.
Ipsa est luna huius nocis mundi et lux angelorum.
Hoc candelabrum et eius candelam honoramus.
Qui in festo purificationis accensas candelas benedicimus
Maria enim candelam dno in sua purificacione offerebat.
Quia symeon. lumen ad revelacionem gentium iam tenebat
Xpc marie filius est accensa candela.
Propter triplicem mariam que in eo est mea.
Sicut enim in candela ignis lumen et cera
Et in xpo erant caro anima et divinitas va
Hec candela per humano gne e dno oblata.
Per quam nox tenebrarum nrarum est illuminata
Oblacio hui beatissime et gloriose candele.
Quomodo figurata fuit in puero samuele
Anna vxor helkane sterilis extis plenum non habebat.
Et per puerum omnium exorans lacrimas ubertime fundebat.
Anne ipsi sterili deus dat moxe nature filium donant
Maria filium super cursum nature filium inspirant
Anna filium suum samuelem vocans obtulit eum dno deo
Maria filium suum ihm appellans obtulit eum patri suo vero
Anna obtulit filium qui iudeos erat propugnatur
Maria obtulit filium qui mundum erat pacificurus
Filius anne postea iudeis est resistatus.
Filius marie abeis e magis purpurissimus designatus
Hoc est q symeon marie presentando predicebat
Quod gladius filii sui ipsius animam pertransire debebat
O bone ihu da nobis tuis patrocinis ita venerari
Vt tibi in templo celesti mereamur manibus portari.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0044
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

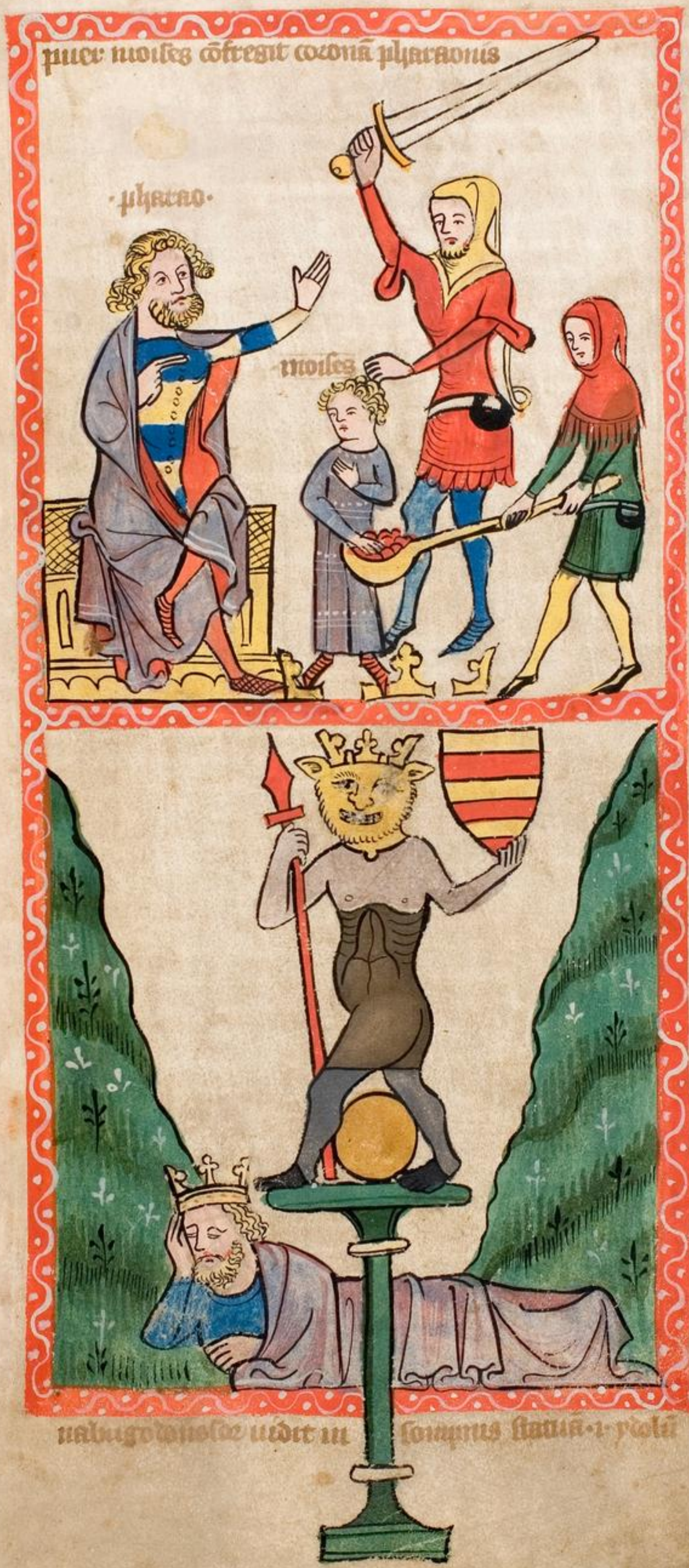

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0045
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Ipcedenti capitulo audiuimus quomodo xpc oblatus.
Consequenter audiamus quomodo in egypto est fugatus.
Quia rex herodes querebat occidere xpm.
Ioseph premonitus ab angelo fuit cum eo in egypto fugit.
Statim qui xpc et mater eius cum ioseph in egypto intrauerunt
Omnia ydola egypti et statue corruerunt.
Et hoc quondam iemias egyptias prophetauerat
Qui in egypto captiuitatem ad-ductus fuerat.
Quie cum egyptij sicut prophetam ee audiuissent.
Salutabantur ab eo. si aliqua mirabilia in egypto facta
Qui dixit eis q in futuro quadam virgo esset pariturra. Quesset
et tunc omnes dij et omnia ydola egypti essent ruituraa
Egyptij q illum puerum potentorem dijs suis indicauerunt
Et qualem sibi reuerentiam exhiberet nec se tractauerunt
Imaginem ipsi vnus cum puero pulcherrimo sculpebat
Et sibi diuinos honores iuxta suum modum exhibebat
Interrogati postea a tholomeo cur hoc ageret.
Dixerunt q talem prophetam ad hoc mirandum expectaret
Hec autem prophetia quia predicebat ceos ille prophetaa.
Quod qui xpc cum matre sua mirabiliter egyptum est impleta.
Nam omnia ydola egypti et statue corruerunt
et virginem sicut predicta fuerat pepisse indicauerunt
Hoc idem etiam erat prefiguratum in moyse et phaone
In contractione dei sui hamonis et corone.
Pharao enim rex egypti coronam regalem habebat
In qua ymago dei sui hamonis artificiali sculpta erat
Vaticinatum est egyptijs q de iudeis quidam puer nasceretur
per q populus iudaicus liberaretur et egyptius destrueretur
Precepit s pharao ut iudei pueros suos in flumen ponerent
vt sic illum q timebat ne minuerent.
Amram aut et iothabech decreuerunt se ab inuicem separare
Quia mallet carere libis. q ad necem procedere.
Acceperunt aut filium ado ut simul habitaret.
Quia puer quie egipcij timebat ne generaretur
Concepit ergo iothabech et peperit pulchrum filium
Et abscondit eum tribus mensibus intra suum domicilium
Quia diutius eum occultare non valebat.
Sportellam eum recludes in flumen exponebat
Eadem hora filia pharaonis secus flumen deambulabat
Et puerum ipsum inuiens sibi in filium adoptabat
Quem illa moysen vocans fecit educari.
Et postea decreuit eum regi pharaoni iudicium presentari
Qui pharao alludes coronam suam imponebat
Quia ille puerum ad terram penitus extringebat
Quod videns quidam pontifex ydolorum exclamauit
Hic est puer q nos de occidendum monstrauit
Quia cum magnato gladio ipm occidere voluisset
Dixerunt quidam q puer hoc ex inuidia fecisset.
In omnis rei argumentum carbones viuos s quadam offerebat
De quibus puer mum dei ros sum prouocabat.

Saluatus ē ergo moyses nutu dei ⁊ virtu.
Et precēte ipe iudeos de egyptiata seruitute eduxit.
Ea que hic narrata sunt de puero isto.
Figuralit ptim ꝛnenuit ihū xpō
Rex pharao iudeis pueros suos submergē coegit.
Et ut puerū moysen pter submergerent satagit.
Ita rex herodes omīs pueros bethlehem occidi mādauit.
Quia puer ihū pter cū eis occidere affectauit
Moyses nutu dei saluatus ē a ꝛnete pharaonis.
Sic xpc nutu dei saluatus ē de gladio herodis
Moyses natus est ut filios isrl educēt de egypto.
xpc homo factus ē ut nos eripet de inferno
Moyses deiuuit regis egypti cū corona ꝛtregit
xpc omnia ydola egypti ⁊ deos eorū in nichilū redegit.
Hāc ruinam ydolorū etiam illa statua ptendebat.
Quā rex nabuchodonosor i somnis iudebat.
Huius statue caput ⁊ collū erant ex auro.
Brachia vero ipius ⁊ pectus erāt ex argento.
Ventr autē ymaginis ⁊ femora erāt ex ere
Tibie autē ipius iudebant matiam ferri hē.
Pedū quedā ps erat fictilis id est terrea.
Quedam uero pars eorū iudebatur ē ferrea.
Denuōte autē sine manib: quidā lapis ē abscisus.
⁊ impedes ipius ymaginis siue ydoli ē illisus
Cōtriuitq; eam ⁊ ipuluerem omīno redegit
Et postea idem lapis i mōtē magnū extreuit
Lapis iste significat filiū dei ihū xpm
Qui pl saluate gnis humanū uenit in mundū istum
Lapis abscisus est de monte sine manibus.
Et xpc natus de maria sā tactibus maritalibus.
Lapis iste xpc cōtriuit in egypto omnia ydola.
Siue aurea erāt siue argentea.
Erea pter cōtriuit ⁊ etiam ferrea
Cōtrēgit quoq; fictilia id est terrea.
Omīs iste matie erāt ipēdētā ymagīē siue statua.
Et omnia ydola corruerūt deīcq; erāt matia.
Lapis ille cōtrita statua i mōtē mag^nū extreuit ; magnū.
Quia destructa ydolatria fides ⁊ ia pt totū mundū ioleuit
Vel lapis ille crescebat ⁊ mons magnus ē fact
Quia hostis xpi herodes quasi ad nichilū ē redactus.
Cristus autē rediens i iudeam crescebat.
Et etate ⁊ sapia coram deo ⁊ hominib: pficiebat.
Et tandē creuit i mōtē talem ⁊ tantū.
Quod sua immēsitate repleuit tam celū qm̄ mundū
Et quis ascendet i mōtem dni istum.
Nisi innocens manib: ⁊ mundo corde hic uidebit xpm.
Hic accipiet benedicōnē a dno.
Et misericordia ad eo saluatori suo.
O bone ihū da nob ut mundo corde tibi seruiamus.
Et in mōtem tuū ascendentes te sine fine uideamus.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0047
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

quare circū·t· lauacrum stat et sup·xii· boues eneos

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0048
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

naaman leprosus lauit se septies in iordane et mundatus est.

Iosua x

arca quetabat in medio iordanis

In precedenti capitulo audiuimus quomodo de egypto est fugatus.
Consequenter audiamus quomodo a johanne in iordane sit baptizatus
Cum xpc circa annum etatis sue tricesimum inchoaret
Venit ad iordanem ut eum johes baptizaret.
Xpc autem filius dei nullo baptismo non indigebat.
Sed pro salute suis humani baptizari volebat.
Et videlicet tactu sui sacri corporis aquis hanc virtutem daret
Vt homo in eis baptizatus et mundatus regnum celorum intraret
Et istud innuit eneo i. in lauatorio erat olim prefigurantis
Quod ante introitum templi ierosolimis fuit collocatum.
Sacerdotes enim qui templum domini ingredi erant.
In hoc lauatorio se lauari necesse habebant.
Ita omnis qui voluerit intrare celestem dominum templum.
necesse habet ut prius lauetur per baptismum.
Notandum autem quod triplex est baptismus.
videlicet fluuius sanguinis et flaminis
Baptismo fluuinis baptizamur per aque immersionem.
Baptismo sanguinis per martyrij pressionem
Baptismo flaminis idest spc sci homo baptizatur.
Sine hoc baptisma et cum proposito baptismum mortuus.
Si autem superuixerit non sufficit ei solum propositum.
Nisi susceperit ab aliquo si potest aque baptismum.
Nec valet aliquis baptismus sanguis siue martyrium.
Si potest et non vult suscipere aque baptismum.
Baptismus quoque aque siue fluuinis est omnino necessarius.
Templum domini celestem ingredi volentibus.
Baptismus autem fluuinis debet fieri in pura aqua.
Non in vino non in lacte nec in quacumque materia alia.
Mare eneum siue lauatorium factum erat ex ere
In quo inuenerunt artifices quilibet metalla inuiscere
Ita in qualibet lingua possunt verba baptismi pronunciari
Sed tamen approbata forma verborum debet seruari.
Quilibet etiam homo potest offerre baptismum
Si interidum facere illud quod ecclesia instituit faciendum.
Duodecim boues eneo mare portauerunt.
Quia duodecim apostoli baptismum xpi per totum mundum dilata
Nec precendum est quod hoc lauatorium siue mare eneum. erat
Circumtectum et ornatum erat speculis multis
Vt ingredientes templum se specularentur et viderent
Si aliquam maculam vel aliquam miseriam haberet
Per hoc figurabatur quod baptismus requirit scam per spec
Peccatum displicentiam et cordis contrictionem. totum
Quia johes baptista quibusdam phariseis sic dicebat
Quos ad baptismum siue contrictionem accedere videbat
Generatio viperarum quis ostendit fugere futuri iudicij effugietis.
Qui videlicet baptismum suscipitis et contrictionem non habetis.
Qui autem suscipit baptismum cum cordis contrictione
Mundat ab omnibus peccatis suis cordis contrictione.
Istud et quodam prefiguratum fuit in naaman siro.
Qui leprosus erat et mundatus est iordane non mundo.

Naaman erat gentilis et ignorabat deum
Et tamen venit pro cura ad ypsum dei heliseum
Non multum fuit helisei septies in iordane lauabatur
Et sic ab omni lepra sua mundabatur
Heliseus 8° per septenam aque iordanis locionem
Prefigurauit septem mortalium peccorum in baptismo remissionem.
Caro naamanis p iordanis sua e ut caro puuli
Sic peccatores p baptismum efficiunt mundi sicut pueri
Et si statim ante quam illum peccaret moreretur
Sine omni impedimento regnum celorum ingrederetur
Et hoc minuitur meo q celum apertum e sup xpm.
Qui suscepit in aqua iordanis a johanne baptismum
Quicumque ergo regnum celorum intrare voluerit
Non intrabit nisi prius ut pdcm e baptizatus fuerit
Istud etiam prefiguratum fuit olim in tribus iordanis
Qui filii israel intrauerunt terram promissionis
Qui enim filii israel terram promissionis intrauerunt
Prius iordanis figuram baptismatis transiuerunt
Sic oportet omnis p lauacrum baptismi transire.
Qui deliberant adueniam terram promissionis puenire
Archa dni in medio iordanis stabat et ibi stabat
Omnis autem pls cum pecoribus suis transiuerat
Aqua enim que erat in superiori parte arche non processit
Sed instar montis maximum sese simul congessit
Aqua autem parte inferiori in mare defluebat.
Et inferior alueus iordanis siccus remanebat.
Tulit autem pls duodecim lapides de iordanis alueo
Et fecerunt tumulum in luto p memoriale preuio
Duodecim lapides de luto in alueum reportauerunt
Et in loco ubi archa steterat tumulum deposuerunt
Sicque omnis pls alueum iordanis sicco pede transibat
Et postea fluuius iordanis ad pristinum statum redibat
Archa testamenti que in medio iordanis stabat
Xpm qui in iordane baptizandus erat figurabat
In archa erat vrga aaron que quidam floruerat
Et xpc p florem illius vrge figuratus fuerat
In archa etiam manna celi erat
Et xpc est panis viuus qui de celo descendebat
In archa etiam erat deuteronomius liber legis.
Et idem deus ho factus est qui olim dedit legem iudeis
In archa etiam erant decem domini precepta.
Quia idem deus qui dedit precepta instituit baptisma
Archa de ligno sethym minime fracta fuit.
Et caro xpi licet moriretur et sepeliretur non tamen putruit
Archa erat lignea et tam intra quam extra auro polita
Xpo erat deitas tam in morte quam in uita simul unita
Duodecim lapides testimoniales duodecim sunt apostoli
Qui p orbem terrarum testificati sunt baptismum xpi
O bone ihu da nobis baptismum tuum ita uenerari.
Vt tecum in patria gloria mereamur gaudere.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0052
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

i reg 17

i reg 17

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0053
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

[illegible] quomodo [illegible] ab eo
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Frustra igit̄ et alia uitia uitare aliquis repugnare
Nisi prius discat gulam et immoderantiam refrenare.
Cristus et dyabolum in tēptacōe gule superauit.
Et hoc quomodō daniel in ydolo belis et dracone p̄figurauit
In babilone ydolum belis pro deo colebatur.
Quod multū comedere et multū bibere dicebat
Cottidie enim offerebantur ei panes .xij. uēsure ouū.
Sex ambore vini et carnes quadragīta ouium octarum
Sacerdotes aut̄ ydoli p̄ uiam sōterraneā noctib̄ ī tuert̄
Et uxores et liberos secum adducētes hoīa ꝯ sup̄lerunt
Quor̄ uestigia pedum daniel p̄ cinerē inuenit
Et de licentia regis bel destruēs illos interemit
Ibidem etiam quidam draco ī spelunca latitabat.
Quē tota gens illa tāquā deum estimabat
Et statutis horis sacerdos suus ab̄ suū sibi offerebat
Quem ille gratāter accipiēs semper ibi p̄manebat.
Daniel aut̄ massā tepice et adipe et pilis cōfecit.
Et de licentia regis eam in os draconis proiecit
Quamdiū comedisset̄ statim est ruptus
Et sic utrib̄ devorator p̄ danielem est destructus
Daniel .g. qui istos voratores et gulosos ad nichilauit
xp̄m qui tēptacōne gule uicit p̄figurauit.
Xp̄c etiam superauit dyabolū in tēptacōe superbie
Et hoc p̄figurātū erat olim in dauid et nece golie
Golias sup̄ bissime de fortitudine sua se iactabat
Et nullū sibi similem inter omnes filios israel estimabat
Dauid aut̄ p̄ūm cū funda ad terram deiecit
Et p̄prio gladio p̄ūm cū dei adiutorio interfecit
Golias iste gigas superbus figuram tenet luciferi
Qui in regno celor̄ affectauit simil deo fieri.
Dauid aut̄ pastor qui hūc superbū gigantē p̄strauit
xp̄c est qui tēptacōem superbie humilr̄ sup̄auit.
Tēptacōnes superbie duplices sūt. et ubiq̄ iam valde grales
Quia regnat nō tam int̄ seculares sed et int̄ claustrales
Sepe enim ꝯ nulla uitia uincere possunt
Vana gloria et appetitus humane laudis conuincit.
Sepe enim sub ueste uilissima latitat mēs tam elata
Sicut sub purpura imperatoris decorata.
Tertio xp̄c dyabolū in tēptacōe auaritie superauit
Hoc etiam dauid in nece leonis et ursi p̄figurauit
Leo et ursus quemlibet auaritiam figurabant.
Quia aufendo sibi ouem rapiam p̄ etrahant.
Dauid aut̄ ouē sua eripiens raptores interfecit
Et xp̄c superata tēptacōe auaritie sathanam a se reiecit
Abiecto aut̄ sathana accesserunt angeli
Et tamq̄ victori et triumphatori ministrabāt ei.
Hic qui viriliter pugnando de dya triumphauit
Ministro et cōsorcio angelor̄ dignus erit
Oremus ihū dan̄ manibus tēptacōnib̄ ita tuiphare
Vt tecū mereamur ī ꝑpetuū gia habitare.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0056
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

manna dat iudeis moises. Exodi. 16.

melchisedech obtulit abrahe panē & vinū.

In precedenti capitulo audiuimus de xpi temptacione
Consequenter audiamus de eius cena et sacra eucharistia
Appropinquante tpe quo xpc uoluit subire passionem
Decreuit pro memoriali precio istituere sacri eucharistiam
Et ut nobis sua dulcissimam dilcionem demostraret
Placuit s'it se ipsum nobis in cibum daret
Istud olim in manna celi erat prefigurati
Quod filius isrl' in deserto de celo est donati
Magnam dilectionem videtur dns iudeis exhibuisse
Si infinitas magis phibetur nobis contulisse
Dedit enim iudeis manna panem uidelicet materialem et tpalem
Nobis autem dauit panem spiritualem et eternalem
Manna dicebatur panis celi nisi tm fuit in celo vero
Si creatum est a deo in aere sive in celo aereo
Xpc autem saluator nr est panis uerus et viuus
Qui de vo celo descendens talis est nr cibus.
Iudeis s' de solummodo figuram vel panis tribuit
Nobis autem non figuram sed ueritatem vel panis dauit
Nondum autem q multa fuerunt in mana figuralia prenostica
Que in sacra eucharistia uerace sunt consumata
Manna celi valde mirabilis nature ee videbatur
Quia in radio sol' liquefiebat et radigne indurabatur
Ita eucharistia in cordibus iustorum liquefit et euanescit
In cordibus iniustis perdurat et abscedere nescit.
Mali enim sumunt eucharistiam ad damnacionem
Boni autem ad diuinam et ad perpetuam consolacionem
Cum descendet manna descendebat simul et ros celi.
Per q intuitur q dignus cui eucharistia simul datur et sed
Manna erat album et ad modum mini s candidum.
Per q intuitur q dignus debet hre corpus et mundum
Manna habuit in se omne delectamentum cibi iudeis celestis
Sic eucharistia hat in se omne delectamentum cibi celestis.
Hoc autem delectamentum non sentitur in sacramenti mastica
Sed in sancta meditacione et celestium contemplacione. tione.
Gustum manne in ore suo put quisq deliderabat sentiebat
Sed dulcedinem xpi nullus sapor huius mundi assimilabat
Quis de hac dulcedine pcte semel gustaret
Omne delectamentum totius seculi ab sinu suo repudiaret
Petrus de illa dulcedine in monte thabor gustauit
Statim ibi tabernaculum fiere et sic ita mane affectabat
Precepit autem moyses ppl'o ut mane ad sol' ortum exiret
Et simili pro illo die sibi vnum gomor colligeret
Contigit autem miraculose q iuniores q pl' collegerunt
Cum ad pria redibant in plus quam gomor habuerunt
Similiter et illi qui plenam mensuram colligere non potuerunt
Cum ad pria redirent plenam mensuram inuenerunt. ruit
Sic comunicans qui ples hostias recepit.
Non plus hat quam ille qui tm vnam accepit.
Similiter et ille qui pcidam hostie sumpsit.
Non hat minus quam ille qui integram l' ples sumpsit.

Cena dñi ⁊ sacrificia fuit in agno paschali
Qui fit ipsa cum paschae iudeis solebat manducari
Hunc agnum dñs p̃ p̃cepit filijs israel manducare
qui decreuit eos de egypciaca captiuitate liberare
Ita xp̃s sacramentum eucharistie tunc primum instituit
Q̃ nos de diabolica p̃tate eripere uoluit
Cum filij israel agnum paschalem manducabant
Succincti erant baculos manibus tenebant ⁊ stabant
Ita ergo manducantes debent esse succincti p̃ uitia ⁊ cupiditates castigate
et tenere baculos in manibus p̃ rectam fidei firmitatem
Debent etiam erecti stare in bona uita q̃ mihi operuerunt
et non se ipsos reponere in luto de quo surrexerunt
Agnus edebat cum lactucis agrestibus q̃ sunt amare
et nos debemus corpus dñi cum amaritudine manducare
Qui manedebat agnum tenebantur pedes suos calcare
et p̃ pedes solet sacra scriptura delicta designare
Comunicantes ergo pedes suos calcare debent
Cauendo ne delicta ipsorum sorde aliqua macularent
Agnus paschalis non fuit coctus aqua sed assus igne
et comunicans debet esse ignitus caritate ut manducet digne
Xp̃s eucharistiam sub spe panis ⁊ uini dominauit
Hoc olim melchisedech rex ⁊ sacerdos p̃figurauit
Quatuor reges terram iquia abraham heliabat uastauit
et multa spolia ⁊ loth cum multis captiuis abduxerunt
Abraham fuit cum suis p̃os sequebat
et p̃ uiaens eos cum captiuis ad p̃ia reuertebatur
Occurrit ei autem melchisedech offens sibi panem ⁊ uinum
In quo p̃figurabatur hoc sacramentum diuinum
Melchisedech erat rex ⁊ sacerdos dei altissimi
et gerebat figuram dñi nri ihu xp̃i
Xp̃s enim est rex qui omnia regna creauit
Ipse etiam est sacerdos qui primam missam celebrauit
Melchisedech sacerdos ⁊ rex panem ⁊ uinum obtulit
Xp̃s sub spe panis ⁊ uini hoc sacramentum instituit
Quam sacdos secundum ordinem melchisedech appellat
Quia sacramentum in benedicione melchisedech p̃figurabat
Melchisedech erat sacerdos ⁊ etiam princeps regalis
In quo pulcre figurabat dignitas sacerdotalis.
Sacerdotes enim bni fuit dicti principes regales.
Quia in dignitate p̃cellunt omnis principes mundiales
excellunt etiam in p̃tate patriarchas ⁊ prophetas.
et etiam quodammodo p̃as uirtutes angelicas
Sacerdotes enim sacramentum efficiunt q̃ angeli facere nequiunt
Nec patriarche nec prophete olim facere potuerunt.
Per mariam filius dei semel olim incarnabat.
Sacerdotem fuit semper panem carnis ipse substantiat
Sacerdotes igitur p̃ sacramentum debemus honorare
quos xp̃s in sectores sui sacramenti dignatus est ordinare
O bone ihu da nobis tuum sacramentum ita uenerari
Vt te nunq̃ mereamur in perpetuum separari

Ihc pstrauit omis adiutorios suos vno vbo

Sanqlo pstrauit mille viros cū mādibula asini

Sangar interfecit sexcentos viros cū vomere arati

Iudicum 3

3 reg 23

David interfecit octingentos viros in pelli vna.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0061
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Tripcedens caplo audiuit quo xpc eucharistia instituit
Consequ' audiuit quo hostilis suis occres ipos pstituit
Quis iudas cu alis pcepisse sacrm mutione
Abiit ut facet hostium xpi congregacionem.
O quanta erat xpi benignitas et clemencia
O quanta est iude malignitas et demencia
Xpc cu sacramento corpis et sanguinis sui cibauit
Et ipe de traccione illius in corde suo tractauit
Xpc scens omnia noluit eu pdere neq sacmentu s' negare
Sed quo voluit sacerdotib' forma mutuandi dare.
Sacerdos scles aliq cu mortali ad mutione accede
Non debet s' negare ne videatur eu pdere
Abiit igitur iudas ut inimicos xpi congregaret
Xpc autem iuit ad loca q' sciebat iudas ut eos ibi expec taret
Venerunt ergo armati cu gladiis et fustib'.
Querentes eu in tenebris cu luceruis et facibus.
Hic autem ab hiis armis in oratorium coniuit
Et que ipsi crediderunt cu omni mansuetudine quesiuit
Illi autem tanq' gigantes ira eum steterunt
Et ut ihm nazarenum quererent responderunt.
Ihc autem mutissimum et dulcissimum dabat eis ruisum
Dicens humili voce et benigno ait ego sum
Quo audito omis retrorsum abierunt
Et tanq' mortui coram eo in terra corruerunt
O certissimum iudei et prodest vobis tanta mansuetudo
Qui vultis iacetis prostrati mutissimo ibo uno
Quid pst vobis ira multa et diuersa silia.
Quoq pstrata sunt vno verbo centum milia.
Quid pdest ub' armatura ira tam terribilis
Que vno ibo pterita phibetur ee mutalis
Nonne videtis xpm solum potentorem vob' omib' ee,
Et si vellet vos omis interficere posse.
Immo posset precipe terram sub pedib' vris aperi
Et vos omis vivos tanq' dathan et abyron deglutiri
Vel posset ignem et sulphur sicut vos pluere.
Et tanq' sodoma et gomorra simiter
Vel posset et ad hos celi vos omis delere
Sicut olim deleuit totu mundu fere.
Vel posset vos tanq' vxorem lot in lapides mutare
Vel tanq' egyptios diuersis plagis molestare.
Vel posset vos omis conuertere in pulverem cinerem
Sicut exercitum senacherib centu octoginta quinq
Vel posset vos interficere et morte subitanea finiri hoi
Sicut olim interfecit filios iude her et onam.
Vel posset vos interficere et gladiu angelicu
Sicut sub dauid occidit septuaginta milia
Vel posset vos omes in potestatem diaboli dare
Sicut tribus thobie tedit septem viros sare
Vel posset ignem mittere qui consumeret vos.
Sicut chore cum suis et duos quinquagenarios

Vel posset mittere in vos ignitos serpentes.
Sicut olim in predecessores vros si tradiceres
Vel posset vos discerpere per minutissimos leones
Sicut olim in samaritanam regis salmanasar colonis
Vel posset uos dilacerare per rapidos vrsos dentes.
Sicut olim quadam duos pueros heliseii derridentes
Vel posset uos fac heliodor flagellare et iniciare
vel fac anthiochi putrefactione et vermib. necare
Vel posset uos punire per subitam lepram.
Sicut olim percussit giezi et sororem moysi mariam.
Vel posset uos punire cecitate et aridia
Sicut sub heliseo paucius fuit exercitus de siria
Vel posset omni vra brachia arida facere vindicte
Sicut oli fecit regi ieroboam in bethel iuxta altare
Vel posset omnia arma vra in flumine dentib. vmidum
Sicut in mari fecit in exitu israhel omnis cordes aquarum
Omnia hec et similia posset si uellet se defendere
Si ni vlt nisi ad modicum vos prosternere.
Hoc autem fecit ut ostendat se voluntarie morte sustinere
Et si uellet resistere no posseris eum capere nec tenere
Cum igitur xpc ostendit sua victoria et potentia
Dedit eis resurgendi et se capiendi licentia.
Hec victoria hostium xpi iam recitata.
fuit olim in sampsone et sangar et dauid prefigurata
Sampso cum mandibula asini straui mille viros
et sangar cum vomere interfecit sex centos
Christi dei adiutorio tot hostes prostrauerit.
Ho est murum q coram xpo omnis hostes ex corruerit
Septuaria regem dd tertium lignum vmidum dicit
Qui octingentos viros uno impetu occidit
Vermicis lignum dum tangitur mollissimum videtur.
Si cum tangit durissimum lignum preterire prohibet.
Hic dauid cum esset inter domesticos nullus eo mitior
Si inuidiosos et dc hostes ipso nullus eo durior
Sic xpc in hoc mundo erat mitissimus et patientissimus
In iudicio autem hostes suos erit districtissimus
Conuersabat enim mansuete et incessit iernus
et sustinuit ut iniquitatem tractaret cum uermis.
Et hoc iudicium querulose deplangit in psalmo
Vbi de se dicit ego sum vermis et no homo
Dicit autem si tam vermis. si vmidulus lignum
quia in ligno crucis occidit eum malignum
Conueniens etiam tenerrimus appellatur
quia caro sua tenerrima et nobilissima fuisse approbat
Et quanto caro sua erat mollior et tenerior
tanto passio sua erat grauior et asperior
Et in clamat in trenis ad omnis transeuntes per viam.
ut attendat si vnq uiderint similem penam.
O me iesu da nob tuam amaram penam vide.
vt tecum meam in celesti patria viue et gaude.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0064
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Saul uulnus est conbos dauid genex suum
Saul
·dauid·

abel
kayn
kayn
·abel·

In precedenti capitulo audiuimus quo xpi hostes suos pstiuit
Consequenter audiamus quo eum iudas in dolo salutauit.
Iudas idem saluatoris mi dedit iudeis osculi signum.
Quod erat miqui superi modum nimis et malignum
Osculum semper solebat esse signum dilectionis
Hoc nunquam iudas pmutauit in signum traditionis
Ista nunquam salutatio qm xpo tam dolose fuit pmissa
Olim fuit in ioab et in amasa prefigurata
Ioab amasam salutans dolose mete fratre uocabat
Et iudas xpm salutans iniq intencione magrm appellabat
Ioab dext mentum amase qui de osculans tenebat.
Et sinistra gladium educens xpm pmucebat
Sic iudas quasi dextra uidet mentum xpi tenuisse
Quia legitur sibi aue rabbi blande dixisse
Sinistra uero uidetur gladium eduxisse et xpm pforasse
Quia legitur sibi iudas sub blandis uibis occultasse
O iuda quo ca est q saluatorem tuum tradidisti
Quid enim tibi mali fecit q sic adulans eum agere uoluisti
Ipse tibi impendebat amplitudinem honorem et dignitatem.
Et quare exercuisti in eum tanta malignitatem
Ipse te cum lxxii. discipulos elegit in apostolum
Et tu exhibuisti te sibi pdonibus falsissimum
Ipse te inuitauit inter suos spialissimos. xii. amicos
Et tu te reliquisti eum et accessisti ad suos inimicos
Ipse te assumpsit ad secreta sua cum aliis apostolis
Et tu missti secreta consilia in eum cum suis hostibus
Ipse te sine sacculo et cum pecunia ad pdicandum misit
Et quocumque uenebas. quo prudente nichil tibi defuit
O tu aut mitis heu immemor tal' et tante prudencie
Venis eum tradere pro modica quantitate pecunie
Ipse tibi dabat auctoritatem ut infirmos curares
Et tu cogitasti ut eum infirmum faceres et ligares
Ipse tibi dedit potestatem cum electione dominorum
Et tu tradidisti eum potestatem inimicorum suorum
Ipse te fecit suum bursifer et procuratorem
Et tu fecisti te suum aduersarium et traditorem
Ipse te instituit cum sua et suorum pecuniam
Sibi et suis pmodum elemosine collatam
O tu ad libitum tuum ea uti potuisti
Cur ergo dnm tuum pro modica pecunia uendidisti
O tu furabaris et loculi dni tui furtum uolebas
Cur ergo eum pro triginta denariis uendebas
Ipse te dignatus est suo sanctissimo corpore cibare
Et tu no es ueritus corpus suum uideris in morte dare
Ipse te potauit sui sacratissimi sanguinis nectare
Et tu no timuisti sanguinem eius fundendum tradere
Ipse no uerecundabatur tibi ministrare et pedes tuos lauare
Et tu no uerecundabaris eum tam fraudulenter saluare
Ipse tibi suum mellifluum os ad osculandum non negauit
Et tamen cor tuum pfanum in sua malicia pseuerauit

Quia enim idolo salutares qui te vocaverunt amici
et tui nō est mutatus ab initio cor tuum iniquum
Qui traditionem tuam petro et aliis apostolis prædere noluit
Quia sciuit qui te occidissent. si prædere voluit
Inuetere lege septiū erat dente pro dente oculum pro oculo
Iniquissimi tui iudicium fuit reddere malum pro bono
Sed tu iniquissime iuda malum pro bono reddidisti
Quia talem et tam benefactorem tuum tradidisti
Similes et complices tui iudei malum pro bono reddiderunt
Qui saluatorem suum in ligno suspenderunt
Ecce igitur o iuda et vos o iudei olim saul precesserunt
Qui generem suum dauid malum pro bono redde nō cessauerunt
Dauid est tuus gener saulis ducis filia sua in vxorem
et tamen saul machinabatur ei ~~et seruitutem~~ interitione
Sic filius dei suscepit ex vno genere humanam naturam
Et nos congregastis ad interficiendum eum armaturam
Dauid hostem saulis videlicet goliam superauit
et saul sibi tamen hosti suo insidias multas intentauit
Sic deus phaonem et omnis inimicos vestros sepius deuicit
et nunc insana mens ira sibi tamen inimico contradicit
Dauid quem maligni a saule plures fugauerunt
et qui ad comodiendum eum lacerum suum vibrauerunt
Sic saluator vestrum a multis ydolatris sepius reuocauerunt
Nunc autem velamina vestra in morte eo arma parauerunt
Dauid erat egrediens et pregrediens ad mensam regis
et qui cum rex semper aspirauerunt ad necem eius. doluerunt
Sic xpi perambulauerunt regionem vestram et viam vitam vestrum
et nos quoque eum occidere qui nobis semper prestitit et nunquam nocuit
Dauid dolorem saul cytharizando mitigauit
et tamen qui illi dolorem et mortem in terra affectauerunt
Sic et cristus languidos vestros sanauit et mortuos suscitauit
et nunquam congregando ira ad occidendum xpm se armauerunt. tamen
Nos igitur similis estis kayn qui fratri suo sine causa nocuit
Qui nichil mali sibi fecerat et tamen xpm occidit.
Munera que obtulit abel grata fuerat apud deum
et hec erat causa tamen causa dici potest. quod occidit eum
Sic xpc gratus erat filius et acceptus apud deum
et ideo dignus sed iniustissimus eum sic omnis credet deum
et si omnes crederent ieum quid obesset
Omne omnia sunt vera et salutaria qui docet
Kayn eduxit foras fratrem suum verbis blandis
et deductum interfecit verberibus nefandis
Sic et iudas illis blandis xpm saluauit
et hostibus suis interficiendum dolose prodiuit
Kayn interfecit suum vnum fratrem.
Iudas et iudei occiderunt xpm proprium suum et fratrem
Patet omnis est quia nos dei creauit
frat nostr e et humanam naturam sibi adoptauit
Domine ihu qui dignatus es fieri nr frater
Miserere nri et pcede nos sicut clementissimus pr

Iheſus uelat⁹ et cõſpuit⁹.

Qui uiu manere fecerat mortui spiritus uiuere suffocat.

Gen. 9

Judicum 16

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0069
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

In precedenti capitulo audiuimus quo xpc fuit iudicatus et oscultatus
Consequiter audiamus quo fuit derisus spiratus et velatus
Cum cohors xpm comprehendet et ligaret
Contigit q petrus cuidam seruo auriculam amputaret
Statim ihc ibidem benignitatem suam demonstrabat
Et auriculam illius tangens subito sanabat.
Duxerunt ante eum primo ad domum anne
qui erat socer summi pontificis iudeis caiphe
Cum annas xpm de sua doctrina interrogaret
Rudit q ab his qui audierant eam inuestigaret
Ipse enim manifestis docere non solebat
Sed in templo vel in synagoga ubi totus ppls conueniebat
Statim vnus seruorum manum suam leuabat
Et sibi alapam magnam in maxillam sua dabat.
Iste creditur fuisse ale seruus videlicet malchus
Cuius auriculam modicum ante sanauerat xpc
Xpc aut se non vindicabat nec repugnabat
Sed cum omni mansuetudine humilit sustinebat
Oremus si aliquis ex nobis tale alapam suscepisset
Et si posset q xpc potuit. quid fecisset
Forsan cum petro euaginato gladio percussisset.
Vel cum iacobo et iohanne ignem de celo super eos misisset
Non sic faciendum est fres. sed audite xpi doctrinam
Qui te percusserit in vna maxillam pbe ei et reliquam
Duxerunt igit iudei ihm ligatum de domo anne
Et pduxerunt cum multis tumultibus ad domum caiphe
Ibi congregati sunt seniores ppli ut consilium inirent
Quo modo ista ihm causam et occasionem mortis inuenirent
Omnia aut que adiuncta eum fingere potuerunt
Inuisibilia et omnino mendosa fuerunt
Tandem adiurauit eum caiphas p deum ut eis diret
Si ipse xpc filius dei unus esset
Cum adiuratus se filium dei esse fateretur
Responderunt omnes q multo p hoc mortem adiudicaretur
Velauerunt iste oculos eius quodam velamine
Et maculauerunt faciem eius multo sputamine
Dederuntq ei alapas dicentes q pphetaret
Et quis esset quis eum percutiet enarraret.
Omnem tumultum quem ibi irrogare potuerunt
hoc illi iniquissimi iudei sine mora fecerunt
Nec tumultus tante derisionis et tam pphane
Duxerunt in domo caiphe tota nocte usq mane
Quanta erat saluatoris mansuetudo et patientia
Quanta erat iudeorum crudelitas et insipientia
Oculos qui cuncta prospiciunt velauerunt.
Eum qui omnia scrutantem se nescire putauerunt
Faciem illam delectabilem nimis amabilem pulcre deliciant
Spuitis suis immundissimis maculare non timebant
Manus illius ligare ppliplerunt
Cuius manus in principio celum et terram plasmauerunt

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0070
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Illum phsare subsannatorie dicebat
p quem phse olim iurare phsandi habebat
Illum sathanas ebant puelam oclos excecare
Qui olim dignatus e eos pcolumnam ignis illuminare
Eadem illius no st nersi spiritus suus operire
Qui olim operuit eos pcolumnam nubis satis iuste
Iudei isti qui facie xpi spiritus suus maclauerunt
P ydolatras utuli statuis figurati fuerunt
Quia filij isrl deos alienos sibi facere volebant
Aaron et hur maritus marie ipsis resistebant
Sic illi indignati hur iurauerunt
et mem exsquentes ipm spiritus suffocauerunt
Illi indignabant hur quia eos ydolatrie resistebat
Phariset indignabant xpo quia eos todtodes reprehendebat
Isti etiam iudei qui xpm subsannando deriserunt
Olim p cham filium noe figurati fuerunt
Cham qui merito debuisset patrem suum honorasse
Pestitur eum nequiter derisisse et subsannasse
Sic iudei debuissent merito xpo reuerentiam exhibuisse
Sed pbant prochdolor eum inhonorasse et derisisse
Et quamuis noe phibet inhoneste derisius a patro filio
Tamen nullo inhonestior uidet fuisse xpi derisio
Noe derisius fuit in tabernaculo ubi nullus uidebat
xpc derisius fuit in domo potestatis ubi multitudo erat
Noe derisius e dormiens et nescies
xpc derisius est uigilans. omnia uides et audies
Noe derisius e ab uno solummodo filio
xpc derisius est a multis et tanto consilio
Noe hunc duos filios sibi condolentes
xpc multos hunc sibi malignantes
Predicti estam iudei qui xpm sic deluserunt
Olim philistijm hostis sapsonis figuram fuerunt
Philistijm esti captiuauerunt et excecauerunt sapsonem
et illudentes eum posuerunt eum in derisionem
Sampson pp suam maximam fortitudinem
Gerit figuram xpi p quidam similitudinem
Sampson quidam uice uoluntarie se ligari fecerat
Sic xpc a iudeis sponte ligari et deridi uolebat
Quadam autem alia uice quando sapsoni placuit
Tunc se deiimicos suos horribili uindicauit
Ita nunc scilicet de inimicis xpi futura erit
Cum ipse in maiestate et potestate ad iudicium veniet
Qualem vindictam tunc de inimicos suos futurus e
nulla scriptura nulla lingua explicare potest
Qui mallent omnia eius omnem penam sustinere
Quam faciem tam iratum iudicis et vindicis videre
Tunc enim dicet eis ite vos maledicti in ignem eternum
Amicis autem veniite benedicti suscipite primum sempiternum
O bone iesu da nobis tuam pietatem deseruire
Vt hac benedicam vocationem ate meamur audire

philistijm

Achive ligatur ad arbore.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0072
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Lamech affligitur a duabus uxoribus suis · sic xpc a duobus populis ·

· Lamech ·

ada

sella

Job flagellatur a sathana uerberibus ubis ⁊ cõtumelijs ·
Sic xpc flagellatus fuit a pagnis flagellis a uideis ꝛtumelijs

Transcedentes templo audiuerunt quomodo xpc fuit illusus et uelatus
Consequenter audiuerunt quomodo xpc fuit ad columpnam ligatus
Quique tota nocte huiusmodi xpo uiderunt
Hanc eo duxerunt eum ad pylatum presidis iudicium
Quique pylatus de accusatione sua eum quereret
Dixerunt quod maleficus et seductor populi esset
Et quod seditiosus omnem populum non solum in iudea
Sed etiam in prouincia sua hoc est in galilea
Audiens autem pylatus quia homo galileus erat
Remisit eum ad herodem quia ad iudicium eius pertinebat
In illa die herodes et pylatus facti sunt amici
Qui antea fuerant ab invicem inimici
Herodes xpm non viderat et multa de eo audiuerat
Et eo deaduentu xpi uis multum gaudebat
magn- Magnum eum cum sil' magnorum virorum existimabat
Et aliqua miraculosa signa ab eo iude affectabat
Quique herodes eum de multis interrogaret
Xpe subtacuit ita quod nullum responsum daret
Quod videns herodes estimabat eum non sane mitis esse
Et illusit eum induens eum per derisum alba veste
Et sic remisit eum ad iudicium pylati presidis
Dicens se non inuenisse in eo aliquam causam mortis
Herodes nesciens quod pretendet veste alba eum indiebat
Quia sic scs occulte hoc agens innocentiam xpi ostendebat
Fecit eum per kaypham in iudicium mortis et expediencia
Sic etiam per herodem demonstrauit xpm innocentissimum
Pilatus igitur interrogauit iudeos si aliquam causam haberent
Propter quam xpm ad mortem condemnare uellent.
Tunc illi tres causas extra ihm composuerunt
Et eas in medium presentes coram omnibus dixerunt
Sic dixit se templum dei hoc manufactum posse dissipare
Et post triduum aliud non manufactum reedificare
Dixit etiam quod tributum non esset dandum cesari romanorum
Et glorabatur se regem esse iudeorum
Primas duas causas pilatus friuolas reputauit
De tertia autem xpm diligenter interrogauit
Cesar enim regnum iudeorum romano imperio subiecerat
Et gens iudea illo tempore nullum regem quod cesarem habebat
Pylatus autem a cesare suspectus iudeos constantius erat
Quia per quod aliquis se regem iudeorum dicit audire non
Hic autem regnum suum de hoc mundo non esse narrauit. potest
Quod audito pylatus de hac accusatione nichil curauit.
Pylatus igitur cogitauit quod furor iudeorum posset mutari
Et iudicauit sibi expedire quod facet eum flagellari
Et tali opprobrio saturati a morte eius cessarent
Sic etiam xpm tem sufficienti iudicio mutarent
Milites igitur pylati ihm flagellabant
Et pecunia phise-orum corrupti eum pl' solito vberabant
Hec flagellacio prefigurata fuit per achior principem
Qui per seruum holofernis ligatus fuit ad arborem.

Achior ligatus fuit ꝓ holoferni satellites
xpc ligatus fuit ad columnam ꝓ pylati milites
Achior ꝓ veritatem q̃ dixerat fuit ligatus
Hic ꝓ veritatem q̃ prædicaverat fuit flagellatus
Achior ligabatur q̃ noluit holoferni loqui placenta
xpc ligatus est quia reprehendit iudeos cū displicentia
Achior ligatus est quia gloriam dei magnificabat
xpc flagellatus ē quia nomē sui patris manifestabat
Holofernes fecit q̃ duo gentes xpm flagellaverunt
Et ille ꝓ duas vxores lamech prefigurate fuerunt
Que vxores lamech appellabant cella et ada.
Duē gentes fuerūt gentilitas et synagoga
Cella et ada maritū suū verbis et vbeib; afflixerūt
Gentilitas et synagoga saluatorē suū flagellaverūt
Gentilitas vlcerauit eū flagellis et iuuenis.
Synagoga flagellauit eū lignis et verbis
Hec etiam flagellatio i xpo duob; modis pretrata
Olim fuit i flagellatione bti iob prefigurata
Beatus iob fuit flagellatus duob; modis
Quia sathan flagellauit eū vbiq; et vxor verbis
De flagello sathane sustinuit dolorem i carne
De flagello vxoris huic turbationem i corde
Non sufficit dyabolo q̃ flagellabat carnē extrinsecus
Nisi etiā affligeret vxorē q̃ irritaret cor i tuis
Sic nō sufficit iudeis q̃ xpc cedebatur flagellis
Nisi etiam affligeret eū acutissimis verbis
Aplanta vlcē adhuc in bto iob sanitas nō erat
Sic i carne xpi nichil i cōcussum remanebat.
Et quanto xpi caro erat nobilior et tenerior
Tanto fuit dolor ipsius amarior et asperior
O homo recogita quanta sustinuit xpc ꝓ te passionē
Et ne tradas iterato animam tuam in iudicionem
Attende si vnqm tale penā audisti l audiuisti
Qualis fuit passio dni nri ihu xpi
Adite quantam habuit ad te xpc dilectionem
Qui tanta ꝓ tua salute sustinuit passionē
Considera simul quanta tu ista iuste ꝓ ipso sustinuisti
Quanta gratitudinis et quanta seruitia sibi reddidisti
Omne bonum q̃ facis cunctis diebus tue vite
nō correspondet minime sanguinis sui gutte
Noli ergo murmurare si contigerit te modicum sustinere
Sed sanguinem ihu xpi oculis mentalibus intuere
Amaritudinem tuam cū sanguine xpi commisce
Et indebitum et graue sustinere et dulce
Sustine i hac vita modicum flagellationem.
vt in futuro effugias perpetuam damnationem
Postula a dno ut i hoc sclo vita corripiaris
vt post mortem regnum dei sine pena merearis
O bone ihu i hac vita nos parce nos flagella
vt post mortem ablq; purgatorio gustemus celica mella

Magnus est rex in potestate sua. qm omes regiones ve
rentur tangere eum. videbam tamen appemen filiam
bezatis maurica concubinam regis sedentē iuxta regē
ad dextram. t auferentē diadema de capite eius t impo
nentē sibi. t palmis cedebat regem i maxillam suā.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0077
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Tripudenti capito audiuimus quo xpc fuit flagellatus
Consequenter audiamus quo fuit spinis coronatus.
Pylatus precepit militibus ut ihm flagellarent
Sed iudei dederunt ipsis munera ut eum pl solito vberarent
Consuetudo legis erat romanis q̃ dragma vbera darent
Sed iudei procurauerunt sicq̃ ihm vbera multiplicari
Et nõ sustinuit eis ut ultra debitum flagellaret
Sed excogitauerunt nouam penam ut spinis coronaret
Et ut ipm sub-canatorie tamq̃ regem adorarent
Et fictitia regalia iudeis purpura sceptrum sibi darent
Consuetudo fuit maleficos aliquando flagellari
Sed nõ erat ius legis homem debere spinis coronari
Quisquis iudei inuentores nouarum malitiarum
Quam sustinebitis nouis generis penarum
Qui enim excogitauit nouarum malorum machinamenta
Recipient nouas et inauditas tormenta.
Mensura qua mensi fuerit eis remetietur.
Et multum addetur quia pena nusq̃ finietur
Cum igit ihm flagellassent si eum vestierunt
Sed clamide coccinea sive purpura eum circumdederunt
Purpura solebat esse vnum signum regale
Et ideo per derisionem contulerunt sibi pallium tale
Secundum regale signum est aureum diadema
Loco cuius imponebat xpo spineam coronam
Tertium regale signum est aureum sceptrum
Loco cuius dederunt indexta eius arundinem
Honor regis requirit ut omnis gentes reuerentur
Et xpc omnes gentes tamq̃ regem salutabant
Consuetum est offerri regibus munera regalia
Per quibus dederunt xpo alapas et spuentissima
Percutiebant eum caput eius arundine
Imponentes ei acutissimos aculeos coronae spineae
Quisquis iudei cur regem vestrum tam crudeliter tractastis
Et beneficia sua vobis exhibita non recognouistis
Ipse mare rubrum aquosos scopulos sub pedibus vestris aplanauit
Et crucifixus vestra capita et aquas spinis perforauit
Ipse pretereunt exhibuit calceus vestris pedibus
Et vos spinetum exhibuistis capiti eius
Ipse conseruauit vestes vestras xl annis sine corruptione
Et vos spoliastis eum vestibus suis per derisione
Ipse flagellauit per vos pharaonem et egyptum
Et vos sine culpa flagellastis ipsum
Ipse per moysen contrestit per vos coronam regis egypti
Et vos coronam de spinis imposuistis ei
Ipse omnes reges terrae coram vobis humiliauit
Et per derisionem vestra ipsum tamq̃ regem derisorie adorauit
Ipse vos honorauit sicut omnes gentium nationes
Et vos inhonorastis eum per multiplices illusiones
Ipse mirabiliter vicit hostes vestros uno mille persequendo
Et per duos decem milia fugiendo

Et vos ut xpm solum milia milia congregastis
Et duos ppos ut vnum hominem coadunastis
Quomodo persequebat unus mille et duo fugabunt decem milia
nisi quia deus voluit idcirco factum est ita
Et quo omnis congregacio vera solum xpm cepisset
Nisi deus ipm in ipsam veram tradidisset
Hec autem illusio que xpo in coronacione illata
Olim fuit in appenne in ymma regis dauid prefigurata
Appenen coronam regalem de capite regis accepit
et capiti suo in ymma ipsius regis imposuit
Ita synagoga xpm coronam sua·i· honore debito spolia
et ipm coronam spineam in suam ut mendicam coronauit
Appenne regi alapas palmis suis dedit in maxillam
Quod rex libenter sustinens non indignabat ut illam
Ita rex celi sustinuit a iudeis alapas et colaphos
Et nil non vndit indignacionem aliquam ira eos
Rex ille ymmam suam appenne in tua amauit
Quod omnia ab ipsa sibi perfidia illata patiet tolerauit
Xpc synagogam multo plus dilexisse probat
Aqua tam inhumana cum tanta patientia patiebat
Tale paciam xpi olim rex dauid prefigurauit
Qui ab iniquo semei tanta mala tam patienter tolera
Semei proiecit super dauid lapides ligna et luto
Sic synagoga mittit in xpm palmas spinas et sputa
Semei dauid virum sanguinum et virum belial vocauit
Synagoga xpm seductorem et maleficum appellauit
Abysay voluit semei occidisse sed dauid prohibuit
Nisi occidissent derisores xpi sed pe non permisit
Xpc cum venit in mundum propcis nris in morte pati
vt nos reconciliaret per suum sanguinem deo patri
Non ideo venit in mundum vt aliquos interficeret
Sed vt pacem et concordiam inter deum et hominem reficeret
Pe autem iudeis non est patifice tractatus
Qui tantis derisionibus ab eis est inhonorat
Quam ymm olim prefigurauit nunc regis dauid
Quos amon rex amonitarum tam enormiter dehonestauit
David misit nuncios rei amon ad pacem instaurandam
Quorum vestes vsque ad nates et media barba
Sic de filium suum ad pacem faciendam in mundum destinauit
Que synagoga nudas vestibus barbam ipsi spinis maclauit
Pe venit pacem inter deum et hominem restaurare
Quam intra quinque milia annorum nullus potuit reformare
Gentiles in reformacione pacis effundit sanguinem
Iudei autem sanguinem effuderunt aqua
Xpc autem effudit tam aquam quam sanguinem
vt eo firmius seruent illam quam pe fecit pacem.
Gentiles fundit sanguinem iudei aqua fluuius
Sz xpc effudit sanguinem et aqua latus lateris
Oboone ihu doce nos hac pacem ita seruare
vt tecum mecum in eterna pace semper habitare. Amen

Ipse portauit lignum crucis in quo erat suspendendus.

Gen 22

Ipse portauit hanc in qua volebat eum pe suus aenae

homo quidā plantauit uineam ⁊ sep̄ē circumdedit

Duo uiri portabant botrū de terra promissionis i deserti

Tnpcedenti capitlo audiuimus de xpi coronacione
Consequenter audiamus de crucis ipius baculacione
Cum igitur ihc esset flagellatus illusus et coronatus
Eduxit eum pylatus ondens ppl quale esset tractatus
Hoc ideo fecerit ut saciatus tali ignominia et afflictione
Esset ordeni et cessaret ab eius interfectione
Illi autem tanq rapidi canes ieum ferendiuerunt
Et crucifige eum crucifige eum omnes exclamauerunt
Cupiens autem pylatus eum de manibus eorum liberare
Dixit se velle ipius vnum captiuum liberum dare
Tunc illi petierunt sibi dari barrabam latronem
Ihm autem postulauerunt tradi ad patibli suspensionem
O iudeyssum iudei cur no petiuistis illum libere dimitti
qui liberauit vos de captiuitate babilonis et egypti
Videns autem pilatus q non placet sed magis tumultus fiet
lauit manus ut p hoc innocentem se a sanguine ihu ondere et
Hoc agebat p pylatum occulte spiritus sanctus
Inuiens q ihc moriturus erat innocens et iustus
Ideo autem pilati dixit q iniuria de ihu p sompnium iudisset
Et ipsum dimittendum eo q homo iustus esset
Hoc fecerat diabli cupiens impedire xpi passionem
Vt sic etiam impediret humanum suis redempcionem
Et q pylatus tum videtur p xpi liberacione istituisse
Imitatur totum ex instinctu dyabli sicut vxor sua fecisse
Dyabli enim p eos nitebatur impedire nostram redempcionem
Sicut olim p adam et eua fecit nostram dampnacionem
Dyablus enim videns suos pedes in libo exultare
Considerabat q xpi p sua passione vellet eos liberare
Quapp p eadem passione xpi impedire intendebat
Et ipsum p stimulum suum i. p fecinam magis instigabat
Quia deceptorius stimulus dyabli est fecinia blanda
p q ta blande stimulat iudeos ad mala perfida.
Milites ergo pylati ihm veste purpurea exuerunt
Et vestibus suis quibus spoliatus fuerat reuestiuerunt
Impoluerunt autem humeris suis crucem portandam
Et hoc etiam fecerunt ad maiorem ipius contumeliam
Signum enim patibli tunc ipis maledicti esse dicebant
Et idcirco nec milites pylati si videri illud prae volebant
Crux ergo que tunc reputabatur maledicta et ignominosa
Per passionem xpi facta est benedicta et gloriosa
Et que tunc erat patiblum furis et supplicium latronum
Modo depingitur in frontibus principum regum et imperatorum
Et in qua tunc maleficia socii diabli suspendebant
Per eam nunc demones pellunt et effugantur
Hec autem baculatio crucis ihu xpi iam narrata
Olim fuit in ysaac filio abrahe prefigurata
Isaak enim lignum super humeris afferebat
In quibus eum pro suis holocaustis domino intendebat.
Sic xpc super humeris crucis patiblum baculabat
In quo eum gens iudeorum suspendere affectabat.

Isaac autem ad auxilium angeli a morte liberatus
et aries in diuino prendens loco filius eius immolatus
Pro xpo autem nec aries nec aliqua creatura paratus
Sed pe solus omnia sustinuit et pro nobis immolatus
Isaac audiens q pr eum dno immolare volebat
voluntarium se ad obediendum esse dicebat
Sic filius dei pri suo celesti usque ad mortem obediuit
et se ad omnia pris mandata voluntarium exhibuit
Iam pe et filius et spc sancti mysterii consilium habebant
et ex se vnum pro salute gnis humani mittere disponebant
Quisque pe dixit. q mittam et quis ibit ex nobis
Respondit filius ecce ego mitte me q cum patris.
Vade inq pe in mundum et cum omnibus ludere ibi
et patienter sustine q q impletum fuerit tibi. illatum.
Ludus igitur filius dei in mundo ludatus e in mundo.
et non pepercerunt ei sed multum infectus est ab ea
Istud insinuauit xpc in quadam parabola
Qm predicando iudeis tanque figuram protulit de vinea
Homo quidam vineam plantauit et eam circumseptauit
et extruens in ea turrim et torcular colonis tradidit
Tempe fructuum misit seruos suos qui fructus exigebant
Quos illi apprehendentes cedebant et interficiebant
Quod audiens dns misit alios seruos plures prioribus
Quibus illi fecerunt sicut fecerat primis
Ad ultimum autem misit eis vnicum suum filium
Si forte verentur occidere illum.
Eum colonii apprehendentes de vinea eiecerunt
et patronus eum qua seruos interfecerunt.
Per vineam istam significatur iudea siue plebs iudaica
per sepem murus urbis et angelorum custodia
Per turrim autem significatur templum salomonis
Per torcular altare holocausti et oblationis
Per ius missi prphe dominum fuerunt
Quos illi diuersis modis affixerunt et interfecerunt
Hieremiam serrabant ieremiam lapidabant
Ezechielem exterebrabant amos clauo perforabat
Daudem misit unicum filium suum ihm xpm
et patronus q aliqs alios interfecerunt istum.
Patribus suis hominem xpm imposuerunt
et eiicientes eum de vinea. i. de urbe occiderunt
Duo autem pili erant qui ihm adulterium edulcerunt
videlicet iudei qui corde et gentiles qui opere hoc fecerunt
Iste olim pdiuos exploratores prefiguratus erat.
Qui botrum terre promissionis ad deserta deferebat
Per botrum prefigurabat filius dei ihc xpc.
qui pro nobis diuos de urbe in locum calualie e eductus pro nobis
Per botrum illum prbabant filii israel terre pmissionis bonitatem
per doctrinam xpi possumus nos ad terre celi suauitatem
Oboue ihu doce nos dulcedinem vite et ne ita ad deserta
vt tecum in ea mereamur nuptiarum habitare

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0084
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

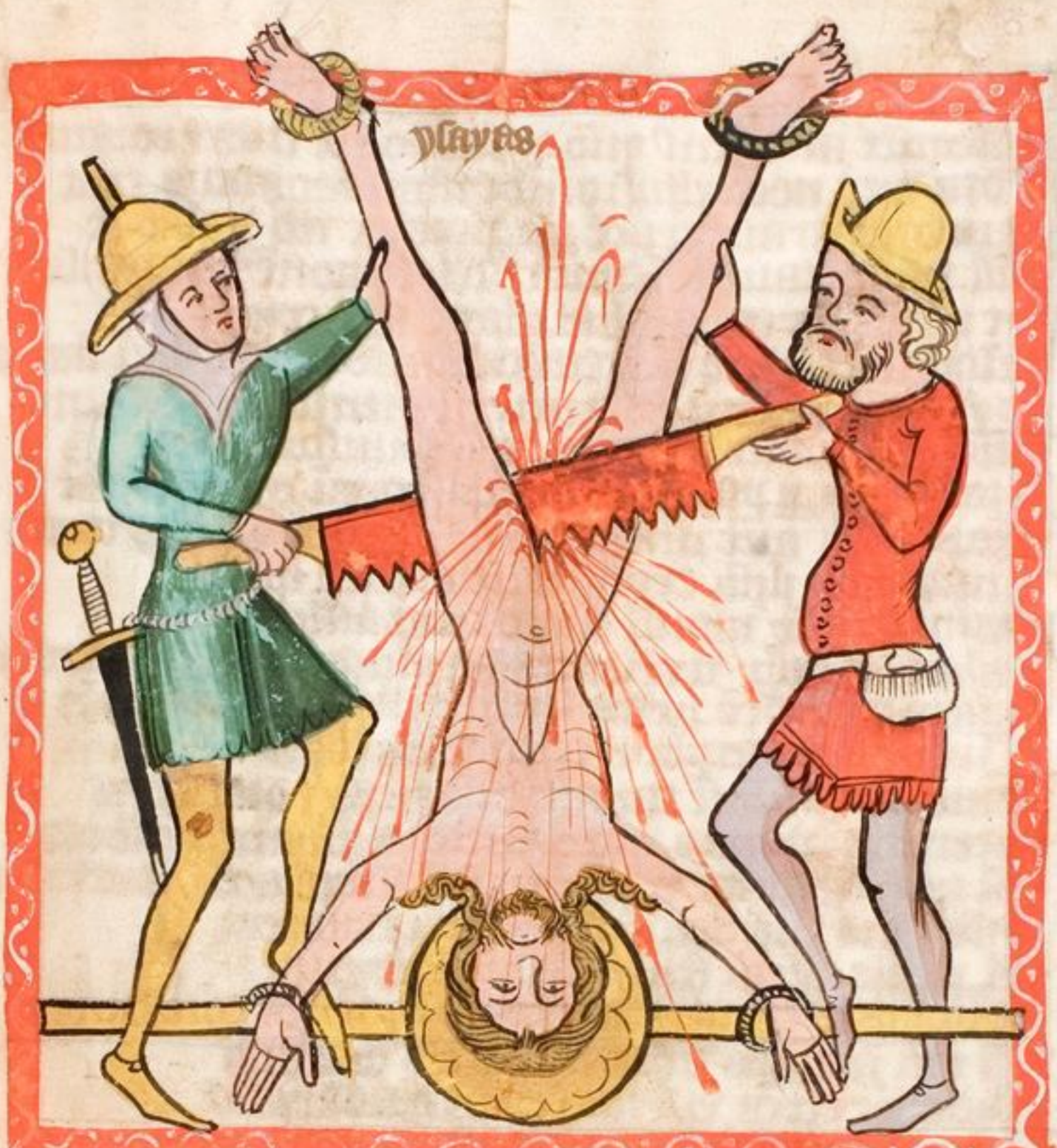
playtas

rex moab.

Tunc precedens populus audiuit quomodo xpm cruce baculauit
Consequens autem audiuit quomodo per cultrorum ictus suus exorauit
Tota die et nocte illudentibus nullus fatigatus erat
Quod illum graue cruce ipse portare non valebat
Tunc angariauerunt quidam iudeus simonem cirenensem
Vt adiuuaret ihesu baculare sua cruce.
Cum ueniret ad montem caluarie tulerunt eum fatigatum
Dederunt ei acetum felle mixtum et uinum mirratum.
Hic potum malicia iudeorum pro consolatione
Sicut olim per psalmistam prophetatum de ipsis fuerat
Accipientes autem milites cruce posuerunt super terram
Et nudantes ihesum extenderunt eum super eam
Preparatum autem manum clauo cruci affixerunt
Et alium similiter trahentes ad aliud foramen extenderunt
Quia cum affixisset pedes simul similiter extendebant
Et uno clauo ambos cruci affigebant
Hanc extensionem transit dominus in ps. et dicit de ea
Foderunt manus meas et pedes dinumerauerunt omnia ossa
Cum autem ipse pateret hanc crudelissimam acerbitatem mea
Quidem eis suam clementissimam caritatem
Nam per ipsum preces suum celestem exorauit
Et nobis exemplum inimicos diligendi donauit
Cum enim inimicos diligimus et per eos oramus
Filios dei et fratres xpi nos esse demonstramus
Ipse enim docuit ut inimicos nostros amemus
Vt filii patris sui qui in celis est esse possimus
Non est magnum amare benefactores et amicos
Sed maxime est amare persecutores et inimicos
Milites igitur xpm super terram cruci affixerunt
Et post hoc ipsum uinum cum cruce in altum leuauerunt
Hec autem ordo que a xpo in crucifixione est plenata
Fuit in tubal et thubalkayn prefigurata
Tubal et thubalkayn filii lamech fuerunt
Qui inuentores artis ferrarie et musice extiterunt
Cum enim thubalkayn cum malleis sonos faciebat
Tubal exercitum malleorum melodiam inuenebat
Ad tale ergo melodia et malleorum fabricationem
Conparant xpi ordinem et crucifixorum malleationem
Cum enim crucifixores ihesum ad crucem fabricabant
Xpi dulcissima melodia per ipsum preces suo decantabat
Pater dimitte illis non nouerunt quid faciunt
Ignorant enim quid filium tuum sed quid crucifigunt
Si enim iudei et gentiles filium dei cognouisset
Nunquam regem gloriae crucifixissent
Tante autem dulcedinis erat hic dulcissima melodia
Quod eadem hora conuersi sunt homines tria milia
Consuetudo iudeorum per inuentorem artis fabrice figendi fuit
Quia xpi huic modum crucifigendi primo tulerunt
Nec enim erat iuris quod homo cruci cum clauis annectere
Sed intimis suspenderet donec moreretur.

vt

Bsi eam nutrictor melodie ihsum xpm prefigurabat
quia xpc primus eam q tale melodiam deo decantabat
Xpc no solum pro crucifixoribus suis exorauit.
Sed pro salute totius mundi patrem suum exclamauit
Et quibus mihi olim pro peccatis hominum orauerit
Tu nec oborationes nec pro sacrificia exaudita fuerit
Xpc autem orauit cum lacrimis et clamore valido.
et exauditus e pro sua reuerencia id quod petiit impetrando.
Hac eam crucifixione xpi ysaias prefigurauit
quem gens iudaica minus existimauit maciauit
Iudei enim xpm cum serra lignea per medium secabant
Et per hoc mortem xpi satis ante prefigurabant
Iudei enim cum serra lignea xpm per medium diuiserunt
Quia animam et corpus patrem ab invicem separauerunt
Omnis autem animam et carnem ab invicem diuidebant
Simul deitatem ancilla eorum diuide valebant
Deitas enim atque ne mortua non fuit separata
nec ab ea simili fuit aliquatenus segregata
Deus enim filium suum in morte derelinquere noluit
licet eum pro nobis in morte tradere voluit
Quam immensa dilectione nos pater celestis diligebat
qui tam dilectum filium pro nobis in morte tradebat
Inestimabilis dilectio diuine caritatis
vt dilectum filium daret pro filiis iniquitatis
Omnis vnquam vidit similem quis audiuit talem.
et quis sufficit hanc dilectionem ad plenum enarrare
Hec autem dilectio dei patris tam immensa
Olim fuit in rege moab per filium postensa
Ciuitas huius regis fuit ab hostibus circumuallata
et populus inhitatus defecit fame et sitim attenuata
Rex autem aures suos nitum amabat
quod primum filium pro eis suis mori immolabat
Per ciuitatem illam mundus iste prefigurabat
et per aures hominum populus designabatur
Ciuitas ista obsessa erat a peccatorum demonum
ante aduentum xpi per quos multis annorum
Et omnes aures nitum deplicatum erant.
quod per se hanc obsidionem dissoluere non valebant
Quidem pater nimis et deus totius consolationis
pie respexit angustias nre obsessionis
Et nitum dilexit nos ut filium suum in morte daret.
vt sic ab obsidione diabolica nos liberaret
Rex moab immolauit filium suum primum et amicum
Sed deus dedit filium suum in morte pro suis inimicis
Et q est q possumus ei pro tanta dilectione retribuere
nisi hoc q studeamus et corde xpm vicissim diligere
Diligamus eum qui ipse prior nos dilexit
et angustias nre obsidionis tam pie respexit
Oboue ihu concede nobis ut in hoc scto te ita diligamus
vt tecum in gaudio scto in perpetuum maneamus.

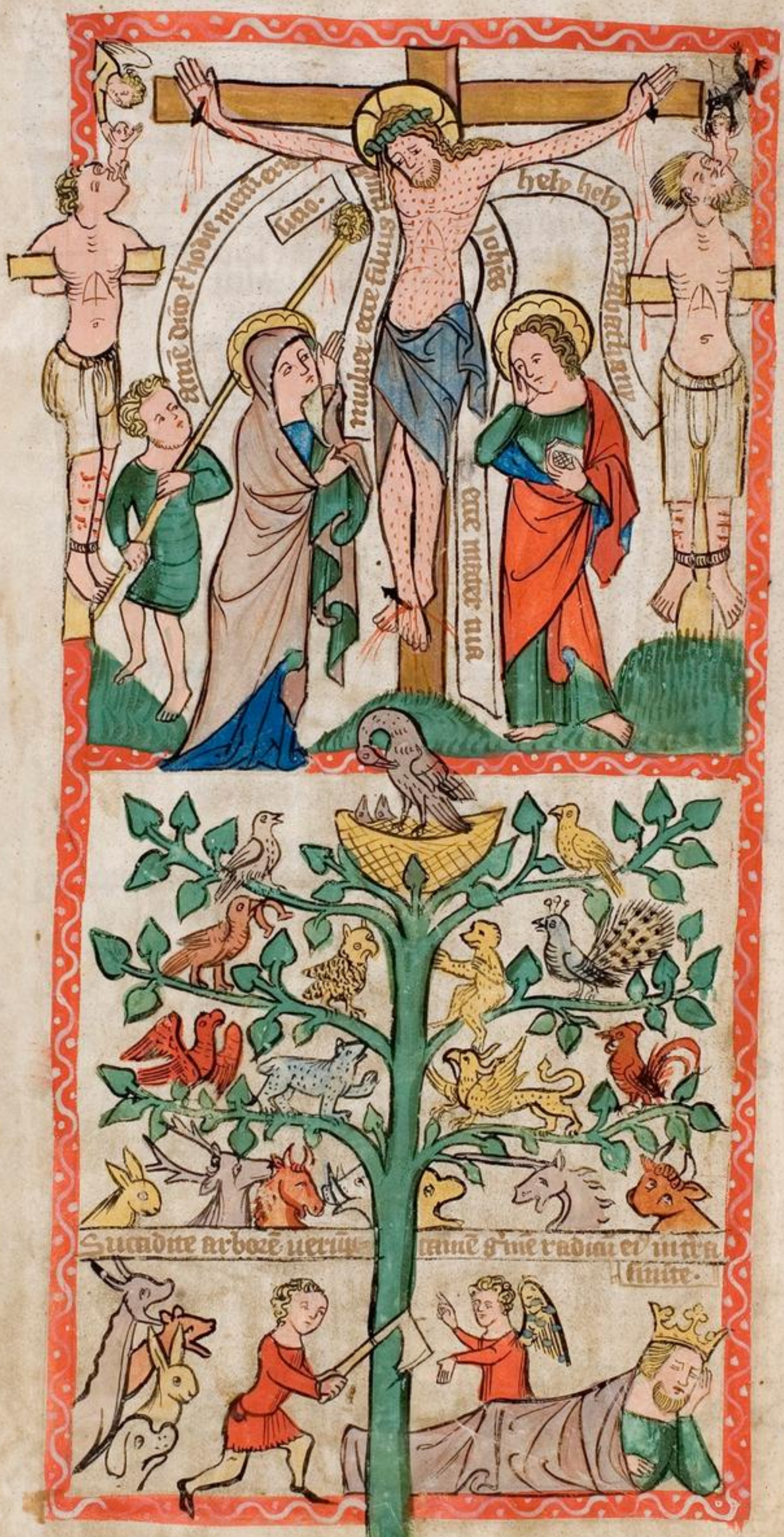

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0088
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Primo Maccabeorum
6 cap

In precedenti capitulo audiuimus quomodo xpc in cruce obiuit
Consequenter audiamus quibus figuris mortem suam prenostrauit
Rex nabuchodonosor per somnium arborem magnam videbat
que usque ad celum se extendens ramos per mundum expandebat
Hec arbor xpm regem nabuchodonosor designabat
Sed mistice xpm regem in mundo futurum prefigurabat
Cuius potestas super omnes celos exaltatur
et per totum orbem super omnem potestatem mundi dilatatur
Omnis bestie subiecte eum et volucres ei adorabant
et omnes debriculi ipsius uelocebant et mutebant.
Per hoc sancta ecclesia mirabiliter innuebat
quod omnis creatura per gratiam xpi sublimabat
Et ecce angelus adiciens iussit arborem succidi
per quod figurabat quod xpc debuit crucifixi
Dicitur quod omnes tanquam eius essent annuntiandi
Innuens quod omnes discipuli eius xpo seruandi
Addidit etiam omnia folia arboris esse exaudienda
Innuens omnia xpi documenta audiens detinenda
Adiecit insuper quod omnis fructus arboris debeat dispergi
Innuens quod omnia opera xpi audiens debent inspiciendi
Item dixit quod omnes bestie et volucres ab ea fugere debent
Quia nec homines nec angeli xpo auxilium prebere[rent]
Addidit quod licet arbor illa esset succidenda
Tamen radix eius ad reseruandum in terra esset diuisa
Per quod innuebatur quod licet xpc esset moriturus. tenda
Tamen non esset in morte perpetuus et resurrectur[us].
Adiecit quod nabuchodonosor sub arbore ad iram procedebat
Vinculo ferreo et eneo alligari debebat
Per hoc innuebat quod xpc ad columpnam esset ligandus
et clauis ferreis patibulo cruci affigendus
Addidit quod idem rex debet rore celi madidari
Innuens ad iram eum mundi extra homines debere morari
Per hoc prefigurabat quod xpc extra urbem debet crucifixi
et rore celi madidari id est sudore profundi
Adiecit quod [illegible] rex tanquam bestia esset abandonatus
Innuens quod [illegible] felle et aceto esset potandus
Addidit quod cor eius deberet ab humano immutari
et cor bestie per quod homis debet sibi dari
Per hoc innuebat quod iudei iesum non tanquam hominem tractarent
Sed tanquam feram ut vinum superuenerunt et crucifixerunt
Vel quod iudei non tanquam homines se xpo exhiberent
Sed tanquam bestie et ipsum dentibus stridebant.
Adiecit quod sub pedibus regis septem tempora essent mutanda
Quia per passio xpi per septem horas canonicas esset prolongada
Addidit quod hec est decretum in sua iustitia id est angelorum
et hoc etiam est termino et petitio sanctorum
Per quod innuebat quod mors xpi tam angelis quam sanctis necessaria erat
Quia per ipsum angelorum restauratio et sanctorum liberatio fieri debebat
Adiecit quod per eiusdem regis deuenerit ad notitiam omnium
quod excelsius dominatur super omnia regna hominum

Iudeo minuebat q̃ p̃ fidicacõnẽ xp̃i & suorũ
agnoscet nũdus deum ver omniũ seculor
Addidit q̃ deus posset dare regnũ hõmũ cauellet
& q̃ ẽ illud hõiem humilimũ cõstituieret
Per q̃ minuebatur q̃ xp̃c est humilium hõiumm
et ideo deus cõstituerat eũ regẽ omn
Sic iste patet qmõ p̃ arborẽ istam figurabat xp̃c
qui exordinacõne sui pris ẽ p̃ nobis crucifixus
et q̃ius passio xp̃i fuit a p̃re celesti p̃ordinata
tũ non inuite sed voluntarie ẽ ab eo acceptata
et illud codrus rex grecor olim p̃ patriam p̃monstrauit
qui p̃ suis ciuib; liberandis sponte morte acceptauit
Ciuitas eni athenienses obsessa erat
& p̃ nullius subuencionẽ liberari poterat
Tunc p̃dcs rex cõsuluit deum suum appollinem
Si per aliq̃ modũ posset liberare ciuitatem
et q̃ius pastanus est & mõ ignoscet deũ
tũ mitti dei recepit p̃ appollinẽ responsũ uerũ
Dictũ ẽ ei q̃ ciuitas nullo mõ posset liberari
nisi oportet et ipm ab hostib; occidi & mactari
et ille ĩtũ dilexit filios qui erat intra vrbem
& exiuit de vrbe volens p̃ eos subire mortem
Hostes aut hi scientes nolebat ei in aliquo nocere
Cupientes potius ciuitatẽ q̃ ipsius morte hre
Quo audito & expto rex ad ciuitatẽ redijt
Vestes regias exuens & seruiles idues iterũ exiuit
Statim hostes meũ inuenientes interfecerunt
quia ipm regẽ esse inseruili hitu nõ cognouerũt
Qui aut uiderunt regem mortuũ de capcõe vrb desperauerũt
& ab ĩpugnacõe cessantes ad p̃pria redierũt
Sic xp̃c nos dilexit ut se ĩ morte sponte daret
vt nos ab demonũ obsidione liberaret
Induit aut se carne hũana q̃si veste seruili
quia in veste regali id est deitate ñ posset occidi
Nec etiam ipm regem sic ee cognouisset
Iudei eũ sic deuilissent nec occidisset
et nõ solũ xp̃c obsidionẽ nre captiuitatis dissipauit
Sed etiam morte sua mortem nrãm destruxit & necauit
et hoc fuit olim p̃ eleazar machabeum p̃figuratũ
qui se morti exposuit ut p̃ hymeret elephantẽ loricatum
Qui eũ exercitus gentiliũ de filios israel bellauit
eleazar autem ad elephantẽ eor lancea p̃forauit
Qui lanciatus vulnere mortifero cecidit
et sup occisorẽ suũ cadens ipm oppressit
Mortis nupsit i fortẽ & ambo corruerunt
Sic eleazar i elephantẽ & ambo mortui fuerunt
Ita xp̃c fortis p̃ morte p̃ uiuasit fortem
& p̃ mortem sua nrãm mortificauit morte
O bone ihũ qui p̃ morte tua dignatus es nos liberare
fac nos post hãc uitã tecũ semp hãitare

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0091
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

I·N·R·I·
Filio David miserere.
Si es filius dei descende nunc de cruce.
Alios salvos fecit seipsum non potest salvare.
Vrach qui destruit templum et in triduo reedificat
Confide filia liberat eum nunc si vult.
Joab
Absalon

2 reg 18

michol deridet virum suum dauid et comparat eu saurris.

2 reg 6 ·p

evilme rodach secundum corpus pris sui interiectus panis et dedit vitaurisq; ad comedendu.

Triplicedem capilo audiuum quo ihc fuit oculus
Cōsequēter audiam quo eius post mortē fuit tersus
Nō enim sufficit iudeis q eū interfecerūt
Sz eius post mortē diuersimode tersiserunt
Istud olim mycol filia saulis ꝓfigurauit
Que vestem dauid uiri sui tersit ⁊ sublimauit
Dauid ad laudem dei thy tharizando subsiliebat
Quē mycol p fenestrā prospiciēs tersidebat
Nec sufficit ei q mira cytharizacōnem tersiserat
Nisi eius tersideret ꝓnm postq̄ ei tersiserat
Tamq̄ uiuus glosim ꝓnm appellauit
⁊ iudeis scurris ei ꝓuiuiliose ꝓpauit
Sic synagoga xpm plēq̄ scurram dehonestauit
Qui barrabam solues ꝓnm inter latrones condēpnauit
Dauid cytharizando ꝓfigurauit xpm
Quia sicut cordas in cytharam sic in cruce extenderūt ꝓnm
Qq̄ dulcem melodiam ꝗ cytharam decantauit
Qui cū lacrimis ⁊ clamore ualido ꝓ nobis orauit
Qui latronem sceo penitenti paradysum ꝓmisit
Qui uirgin discipulo ⁊ discipulum matri cōmisit
Qui dixit se ꝓ nra salute sitire
⁊ cōsummatum esse q̄q̄ ꝓ nobis debuit subire
Qui heli heli lamazabatani exclamabat
⁊ qui spm suum ꝓ suo cōmendabat
Intra hanc cytharizacōnē synagoga ꝓnm subsanauit
Et postq̄ eum sit ꝓnm subsanare nō cessauit
Istud eius olim fuit in absalon ꝓstensum.
Quē legimus pulcherrimum fuisse ⁊ arbore suspensum
Quē iudeis quidā accurrit adioab ⁊ s' ꝗ dixit
Qui iuenes tres lanceas in corde ꝓnm fixit
In hoc nō sunt ꝓtenti armigi ioab qui affuerūt
Sz eius gladius ꝓnm crudelissime interfecerūt
Per absalon significatur speciosus ꝓ filiis hominum xpc
Qui in cruce tribus lanceis id tribus doloribus ē cōfixus
Primū hic experiar penam magnitudine
Secūm exdilecte nuptis sue amaritudine
Tertiū dolorē ꝓ ꝓcatores deumpnados sustinuit
Quibus sua amara passione ñ prosse ꝓclamauit
Et q̄ius xpc cōfixus fuit tantis doloribus.
Tamen sup hoc iudei interfecerūt eū lignis suis gladiis
Hoc modo omnis voluntarie ꝓcatores inuadūt xpm
Qui sponte peccando iterato crucifigunt ꝓnm
Iste olim ꝓfigurat fuerat ꝓ eulmerodach regem
Qui deleuit nisi ꝓ mortuū ⁊ sepulcrū ꝓcem
Corpus ꝓis de sepulcro effossum in trecentas ꝓtes diuisit
Trecentis voluribus ad deuorandū distribuit
Ita nisi xpm in ꝓcem suū xpm ꝓ eis mortuū deleuit
Qui voluntarie peccando ꝓnm iterato crucifigunt
Plus ꝓcant qui offendunt xpm regnite in diuinitate
Qui qui crucifixerūt eū cōsistente in humanitate

19

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0094
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Christū semel crucifixū conat⁹ mundo de iterū volnerare
qui sine timore pecat ul' qui p̄sumit de peccō se iactare
Cruce xp̄i ad crucifigendū eū p̄hibet⁹ carpentare
qui ad p̄ietandū mala conat⁹ consilia iniqua p̄sit dare
Dorso xp̄i cruce baculanda ipone⁹ p̄hibetur
qui pcatū suū diuine ordinacōni attribue⁹ uidet⁹
Iniuriam xp̄i p̄hibetur despectiue ꝛspicere
qui nō agit⁹ gratias deo de quolibet sibi dato munere
Aperto xp̄i p̄hibetur collaphis verberare
qui p̄rimū post tergū suū nititur infamare
Faciem sanct⁹ xp̄i p̄hibet⁹ alapis cōfundere
qui p̄rimū i presentia sua p̄eliumpsit ꝛstunde⁹
Capit xp̄i p̄hibent⁹ volnerare spinis
qui ecclias nitunt⁹ mundo muris et rapinis
Oculos dni omnia cōspicientis conant⁹ velare
qui malū p̄ bono nitunt⁹ vende⁹ dare ul' mutuare
Testimonia xp̄i p̄hibent⁹ sibi diuide⁹
qui res p̄rimo⁹ suo⁹ p̄sumunt distribue⁹
Osculū ihū xp̄i cū iuda dolosa corde osculat⁹
qui p̄rimo suo fraudulent⁹ adulatur
Osculū cū iuda dolose p̄hibet⁹ salutare
qui p̄rimo suo p̄mittit qd' ñ intendit seruare
Osculū cū iudeis uidet⁹ deridere et subsannare
qui p̄ laude hominum nititur oratē l' elemosinas dare
Pedes xp̄i cū iuda iure poenare ꝛprobat⁹
qui de rebus sibi cōmissis aliq̄ subtrahit et furat⁹
Pedes xp̄i p̄hibet⁹ clauis ferreis p̄forare
qui magis theatra et tabernas q̄ templa colet⁹ inhabitare
Cruce cū simone cyreneo p̄portare cōprobat⁹
qui nō voluntarie sed quasi coactus bonū operatur
Clauos carnis xp̄i p̄hibet⁹ fabricare
qui int⁹ p̄rimos nititur discordias seminare
Osculū p̄hibent⁹ subsannare cū sinistro latrone ꝛsinistro
qui ficte ꝛstitē et qui mentiunt⁹ i cōfessione
Cū iuda ꝛprobant⁹ semet ipos suspendere
qui nolunt uenam petere et sanctā ꝛtrendere
Manus xp̄i p̄hibet⁹ cū funibus colligare
qui nō credit deo q̄ possit sibi necessaria sua dare
Manus dni videtur clauis ꝛfixe et volnerare
qui de bonis adeo datis nō vult elemosinas erogare
Osculū cū iuda p̄ tenuali pecunia cōprobat⁹ vendere
qui bona sua p̄ iniqua q̄ studet expende⁹
Cinū murratum ꝛprobant⁹ dno bibendū exhibe⁹
qui hereses sub pallio vestitus student docere
Acetū felle murratū p̄hibentur dno p̄parare
qui de malo acquisito p̄sumunt dno sacrificare
Osculū cū iuda tradere o scō tradere p̄hibetur
qui cū mortalibus accede⁹ ad corpus dni nō veret⁹
O bone ihū da nobis tuo sacratissimo sacrificio ita obai
ut a te nūq̄ mereamur i p̄petuū separari

I·N·R·I
fera pessima devorauit filiū meum ioseph·
Descendā lugens ad filiū meū ī infernū·
Vide si tunica filij tui sit an non·
tunica ioseph cōscissa et aspersa sanguine anisi est pri·

Gen. 37

Adam et eua planxerunt necem abel centum annis

Volite me uocare noemy quia ualde amara fecit mihi omnipotens

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0097
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Impedentur audiuimus saluatoris nri passione
Consequenter audiam dulcissime mris eius dolore
Qui saluatore nr passione tolerauit
Fuit maria et secum omnia p passione portauit
Hic impletum est q predixerat ei symeon iustus
Tua ipsius aiam pertransibit gladius
Dolore q maria ex compassione filij sui tolerauit
Iacob in deploratione filij sui ioseph figurauit
Iacob ioseph suum omnes filios suos diligebat
et ideo fratrum suorum ipsum interficere intendebat
Fecit autem iacob filio suo ioseph tunicam polymitam
variis coloribus et picturis artificialiter politam
Que cum misisset pr ad fratres ubi gregem pasterbat
Illi apprehendentes eum interficere volebant.
Sed mutati dei ipsum ymmanelitis vendiderunt
et tunicam eius lacerantes sanguine hedi asperserunt
Et mittentes qui portaret ondiderunt eam patri
vt videret si esset tunica ioseph filij sui
Qua uides pr scidit vestimenta sua et cepit flere
Dicens filium suum deuoratum dentibus pessime fere
Quod audientes filij eius ad ipsum conueniebant
et ipsum in luctu suo consolari satagebant
Ipse autem ad consolationem eorum minime attendit
et nullam uoles recipere consolationem sic respondit
Descendam lugens ad filium meum in infernum
quia noluit consolari in hac vita eternum
Ita maria ad filium suum lugens infernum descendisset
et secum ipsum mansisset. si possibile fuisset
Quantum pietatis fres eum maria plangit et luxit
Qui filij sui tunicam. i. carnem lacceratam inspexit
Tunica ioseph fuit sanguine hedi cruentata
Sic tunica xpi fuit pretio cruore madidata
Et uere xpm deuorauit fera pessima
Hoc est uidere in mundi nuquissima
Iacob ex dolore scidit uestes suas sed exteriores
Maria autem scidit uestes suas scilicet iuires interiores
Omnes filij iacob ad ipsum congregati fuerunt
et tm dolorem eius deliuire no potuerunt
Et si totus mundus ad mariam congregatus fuisset
ipsa tm nisi cum filio alios consolationem recepisset
Iacob diuoratum filios habes deamissione vnus ita doluit
quanto magis maria dolere potuit q vnum habuit eumque a
Ite ecce dolor marie tam immensus fuit prefiguratus. misit
qm abel a biniquo kayn fuit occisus et mactatus.
De ipsius interfectione adam et eua iam doluerunt
quod eius nece centum annis deplauerunt
Et q eius dolor eorum uidet magnus fuisse
Si dolor marie probatur maior extitisse
Quanto enim res que diligit est carior
Tanto dolor de amissione ipsius erit grauior

Nunq̃ erat amor maior q̃ mat̃ marie & ei natũ
ergo nullum dolorẽ minorem dolori marie equiparatũ
Dolor ade & eue legit̃ nullum diu durasse
quia legũtur centũ ãnis in luctu p̃seuerasse
Sed si xp̃s p̃ centũ milia ãnor̃ in morte p̃seuerasset.
maria nunq̃ medio tp̃e a luctu & merore cessasset.
Cũ igit̃ ioseph corpus xp̃i de cruce deponeret
affuit maria ut xp̃i it̃ brachia sua attolleret
Nunc fasciculus mirre mat̃ vbera eius inorabat
Sicut in canticis canticor̃ de ip̃a cantat̃
Qd̃ amarus mirre fasciculus fuit in corde marie
Collectio penar̃ q̃s sustinuit xp̃s tota nocte & die
Quanto vinum dulcius & nobilius eẽ probat̃
Tanto fit acrius & amarius q̃n transmutat̃
Sic q̃to amor marie ad filiũ erat dulcior
tanto dolor eius in passione xp̃i fil̃ est amarior
Quia p̃ maria fuit olim p̃ noemy p̃signata
que p̃ morte filior̃ suor̃ multũ fuit amaricata
Q̃n dixit nolite me nocare noemy q̃ est p̃ulcra
Sed nocate me maria q̃ ẽ amara
Valde enim me omnis amaritudo repleuit
Hoc dixit q̃n orbatione duor̃ filior̃ suor̃ deleuit
Conueniens autem maria p̃ noemy ẽ designata
quia nõ erat solũ vno sed duobus filijs orbata
Vnũ filiũ habuit p̃ carnalem p̃genituram
Aliũ autem mat̃ mire adoptauerat sibi p̃ curam
Petrus & carnal' filius erat iheesus marie
Adoptiuus autem vniuersũ humanũ genus
Carnalis filius mortuus erat morte corporali
Adoptiuus autem viuebat erat morte spiritali
In passione enim dni totũ genus humanũ fide reliquerat
et iõ omnis homo ita mortuus erat & p̃ierat
Pro utroq̃ magna amaritudine sustinebat
quia vtrumq̃ existimo cordis affectu diligebat
Et q̃ruis filiũ suum tam̃ se p̃ eum & plus se p̃ eum amare
Tamen sibi placuit vt p̃ morte sua nos liberaret
Maluit enim dilectissima mat̃ nr̃a illũ crucifixi
Q̃ nos morte p̃petua eternaliter condẽpnari
Ex hoc possumus p̃pendere q̃ tu nos amabat
que dilectũ filiũ tuũ p̃ nr̃a salute mori affectabat
Cũ enim una res p̃ alia dat̃ vel commutatur
Res que acquiritur plus amari videt̃ q̃ tu illa q̃ dat̃ ;quia
Videt̃ g̃ q̃ maria nos q̃dãmo plus q̃ suum filiũ diligebat
que potius p̃ nos crucifixi q̃m nos condẽpnari volebat
Ex hoc etiã p̃pendere possumus q̃ tu p̃ celestis nos amabat
qui vnigenitũ suum p̃ nob̃ in morte dabat
Ambo igitur tã p̃ q̃ mat̃ nos multũ amauerunt
Et vt eos toto corde redamem̃ hũ meruerũt
O bone iesu da nob̃ hanc dilcõnẽ ita recogitare
vt te tũ mereamur in celis eternaliter habitare.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0100
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Joseph mysius est a fratribus suis in cisternam in qua nō erat aqua.

Gen 37

Jonas missus est in mare et tempestas maris a ceto.

In precedenti capitulo audiuimus quomodo de cruce depositus
consequenter audiamus quomodo fuit sepultus
Ioseph et nychodemus corpus ihesu in sindone inuoluerunt
et condientes aromatibus in monumento posuerunt
Maria autem cum miserabili planctu et lamentacione
cum luctu et multarum lacrimarum effusione
Nulla lingua sufficiat eius dolorem enarrare
Nec aliquis mens sufficiat eius tristiciam cogitare
Interim tota nocte et die planctu fatigata erat
quod vix exequias filii sui ad sepulcrum sequi poterat
Tot osculis et amplexibus corpus filii istringebat
et omnis populus sibi compatiens quiululando dicebat
Qualem crudelitatem impiissimi hodie exercuerunt
In hac tam pulcherrimis et delectabili muliere
Interim planxit luxit ingemuit et ploraut
Et alios ad compatiendum et ad comploranduum provocauit
Quis enim tam turbatissime matri non compateret
Quis ad tantas lacrimarum effusiones non emolleret
Nunc manus filii nunc pedes eius osculabat
nunc collum eius. nunc latera stringendo amplexabat
Nunc pectus pressum pugnis percutiebat et frundebat
nunc manus effusione lacrimarum constringebat
Nunc intuebat vulnera filii sui nunc oculos.
nunc osculis corruit sup pectus eius nunc sup os
Omnis bestiale cor hec videret
qui tantis lacrimis et lamentacionib non compateret
Bestialis portus porro clamando monet
et quis ta turbatissime matri non miseretur
Iheus compassus est et fleuit cum maria magdalena
et quis non fleret cum virgine tam amena
Deinde dum mortuus suus compati et eos sepelire
et quomodo potest homo planctum matre sine dolore audire
Dolorem que maria in sepultura filii sui tollerauit
Olim dauid in exequiis abner prefiguraut
Abner a ioab fraudulent interfectus erat
Cuius interfectionem rex dauid lectus fletum deflebat
Et non solum ipse sup exequias eius ploraba
Sed etiam alios ad ploranduum mouebat.
Pandite mei vestimenta vra et plangite
Sum ignoratis quum princeps maximus in isrl cecidit hodie
Non e oculus sicut ignem et malectum qui meruerunt
Sed sicut iusti coram filius iniquitatis cede suscuerunt
Ita beata iesu in die passionis dicere potuit
quum filius eius abominatus iudeis oculus fuit
Scindite vestimenta vra videlicet in ira et plangite
Sum ignoratis quum princeps maximus in isrl oculus et hodie
Est maximus princeps in isrl oculus erat
Cui omnis creatura compassionem exhibebat
Sol subtraxit radios suos ne estu pnus veret
Aer obscuratus est ut nuditas eius non videret

Terra tremuit ut crucifixores terrerent
Templū ⁊ velum scissum est ut philei cōpaterēt
Petre scandebant ⁊ sonū magnū dabat
quia cum discipuli tacuerūt lapides clamabat
Monumenta apta sunt ut mortui resurgerent
et potentia filius principis mundo innotescerēt
Multi enim surgentes hominibus apparuerunt
⁊ potentia filius principis manifestauerunt
Diabolus in ministro beachio crucis sedes mirabat
quis ille esset que omnis creatura reuerebat
Philosophi attenientes videntes solē obscurari
dixerūt deum nature in angustijs esse ⁊ pati
Edificauerūtq; altare ignoto deo
qui manifestandus erat futuro sclo.
Hui igit principis exequias deplangamus
et corda nra intima passione scindamus.
Sepulturā xpi ecclā filij iacob prefigurauerūt
qui frem suū ioseph in cysterna miserunt
Filij iacob frem suū sine cā usq; ad mortē oderūt
sic iudei frem suū xpm gratis odio habuerūt
Filij iacob frem suū p viginti denarijs vendebat
iudei xpm p triginta denarijs a iuda emebat
Filij iacob tunicā fris sui delacerauerūt
iudei carnem xpi virgis flagellis spinis clauis.
Tunica ioseph nō sensit aliq; penā vel dolorē vulnerauerūt
Sic caro xpi in omnibus membris sustinuit passionem
Tunica ioseph talaris usq; ad talos descendebat
et in xpo aliter usq; ad talos nulla sanitas erat ; vertice
Filij iacob tunicam ioseph sanguine hedi aspersebant
Sic iudei tunicā xpi pro sanguine pfundebant
Filij iacob frem suū nimis turbauerunt
Sic iudei matre tristiciam maximam intulerūt
Ioseph fratribus suis quod meo deliquerāt relaxauit
⁊ xpc pro crucifixoribus suis patrem suū exorauit
Ioseph a fratribus suis venditus. fcs ē dns egypti
xpc a iudeis crucifixus fcs est dns celi ⁊ mundi
Filij iacob frem suū postea adorauerunt
⁊ multi iudeorū post resurrectōm in xpm crediderūt
Iacob audiens filium suū iuuenem multū gaudebat
Maria videns xpm surrexisse magnū gaudium habebat
Ioseph filius accrescēs vel incrementū interpretat
⁊ fides xpi de die in diem extrellit ⁊ iam ubiq; dilatat
Sepulturam ecclā xpi olim ionas prefigurauit
quē piscis devorauit ⁊ in mare cetus devoravit
Ionas fuit per tres dies ⁊ noctes in cetō
sic xpc erat usq; ad triduū in monumento
Ionā fuit historia ione saluatori applicat
In capitulo de resurrectione manifestatur
O bone ihū da nobis tua sepulturam ita venerari
Vt ate nūq; mereamur in perpetuū separari

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0103
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0104
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Abbakuk
Danel serue dei tolle pradiu ad
pullus struthonis liberis est sanguine vermiculi

Danielis 14

In precedenti capitulo audiuimus quomodo ioseph xpm sepeliuit
Consequenter audiamus quomodo xpc infernum intrauit
Hora nona nisi xpc in cruce animam emittebat
Statim vnita anima deitati ad inferna descendebat
Est autem infernus triplex infernus sine quatuor loca infernorum
videlicet damnatorum puorum purgandorum et sanctorum
In inferno damnatorum est fumus et ignis inextinguibilis
aspectus demonum et horror terribilis
Tenebre scilicet et tenebre palpabiles
tristis mentis arrabile et fetores intolerabiles
Mutua iniuria et frequens imprecatio maledictionis
fusa mortis et desperatio redemptionis
Semper sunt in morendo nec tamen morientur
Semper pene renouantur et nunquam finiuntur
Hoc istum infernum xpc nunquam descendebat
Sed aliquas animas de quo redimebat
Super istum infernum est locus qui dicitur infernus puerorum
scilicet paruulorum videlicet et non baptizatorum
Ibi non est pena sensus sed tamen pena damni
et studium habet magnum de bonitate dei magni
Magnitudo studii istorum puerorum
excellit magnitudinem omnium studiorum mundanorum
Gaudet deus qui creatorem suum peccando non offenderunt
et qui de inferno damnatorum semper securi erunt
Quid autem deus de illis faciat sit nullus potest scire
Sed aliquis doctor sufficit diffinire
Sicut huic loco est infernus purgandorum
In illo est diuersitas penarum et dolorum multorum
Nam secundum peccatorum quantitatem et qualitatem
Recipiunt quilibet purgatorium et penalitatem
Pena istorum potest mitigari per celebrationem missarum
per orationes et ieiunia et collationem elemosinarum
Per indulgentias et crucis acceptionem
et per aliene penitencie applicationem
Pena purgatorii non potest vobis explanari
quia nulla pena in mundo pt illi comparari
Sicut differt ignis verus ab igne qui solet depingi
Sic differt ignis purgatorii ab igne materiali
Sicut hunc locum infernum sancti probant
qui alio nomine sinus abrahe vel limbus appellant
Huc infernum omnes sancti olim intrauerunt
qui ante resurrectionem xpi mortui fuerunt
Ad istum infernum xpc descendit et intrauit
et omnes qui in quo erant potenter inde liberauit
In isto infernum fuit anima xpi ab hora sue expiracionis
vsque ad horam sue gloriose resurrectionis
Sciendum autem quod licet anima fuit a corpore separata
tamen deitas neque ab anima neque a corpore fuit separata
In limbo erat deitas vnita anime a corpore separate
In sepulcro erat deitas vnita carni mortificate

Omnes xpi limbum intrauerunt sa diuinitate viderunt
et omnes gaudium celi statim ibidem hauerunt
Dicitur enim quod vbi est patria ibi est romana curia
Sic ubi erat deitas ibi erat celi gaudia
Dixit xpo latroni cui ad huc pendenti patibulo
Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso
Hoc de paradiso terrestri non est exponendum
Sed de contemplacione deitatis est intelligendum
Anima enim latronis cum anima xpi limbum ingrediebat
et ipsam diuinitatem cum aliis sanctis contemplabat
Et cum videret sa xpm pi gaudio simul omnis exclamabat
Adhuc esti deliderabilis quem nos suspiria vocabant
Istud significatum erat in tribus puris in fornace babilonis
Vbi ad ingressum angeli ignis vsus e in similitudine roris
Si puram angeli potuit pueros in medio ignis refrigerare
multo magis xpo potuit sanctos in inferno letificare
Quod dns angelum ad solacium puerorum in fornace mittebat
Prefigurauit quod ipse ad solandum pres in infernum intrare
Qui in fornace babilonis erant fuerunt pueri. Volebat
Sic in limbo non erant nisi innocentes et puri
Qui cum fide plenaria satisfactione decedebant
Purgatorio purgabant et tunc in limbum ascendebant
Istud etiam prefiguratum fuit per daniele in lacu leonum
Cum dns misit per abbakuk prophetam prandium
Daniel nullus erat in lacu leonum a babilonis
Vt consumeret a septem famelicis leonibus.
Dns autem illum illesum a leonibus custodiuit
et per angelum suum refectionem sibi misit
Sic deus pres in limbo diu a demonibus defensauit
et tandem ipse iuenes diuina refectione pos pauit
Lacus babilonis deligniat infernum
Septem autem leones numerum vniuersorum demonum
Numerus demonum solet describi per septem demonia
Quia demones expugnant homines per septem peccata mortalia
Horum peccatorum mortalium nomina sunt superbia et inuidia
Ira et accidia auaricia gula et luxuria
Ista sunt tela demonum et arma diabolica
Quibus insidiant hominibus et munimenta castra infernalia
Omnis autem infernus multis annis a demonibus munitus erat
Tamen eum xpc sanguine suo fecit ingredi
Istud olim instructione salomonis prefiguratum fuerat
Cum pullum vere salomon in vase vitreo includebat
Struthio aquilam liberare de inclusione sui pullum
habuit in deserto et fecit nidum quendam vmbraculum
Quem aquilam sibi vitrum sanguinem expriimebat
et ad tactum illius vitrum per medium se scindebat
Sic cum sanguis xpi in patibulo cruces est expressus
Infernum tangit vitrum est infractus et homo liber egressus
Oremus ihu dignare nos ab inferno custodire
et fac nos ad tua pacem feliciter peruenire

banayas descendit ad leonē in cisternam et ipsum cū baculo

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0108
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Sampsō dilacerauit leonē tamquā hedū capreū.

Egion pingrissimus. Ayoth abiecit.

Ayoth peremit pingrissimum uentre regis Egion.

Triumphantem carmine audiamus quod xpc fres letificauit
Ne quieter audiamus quod principem infernalem superauit
Xpc idcirco homo factus est qz dyabolum superare voluerat
Et hoc quadam vice per quadam similitudinem exprimebat.
Cum fortis armatus custodit atrium suum i. hymbum
In pace sunt omnia que possidet id de prius intelligendum
Si autem fortior id est ihc xpc superuenerit
Vniuersa arma sua sibi auferet et eum aligabit
Diabolus ante incarnationem xpi tam fortiter armatus erat
Qz in toto orbe nullus homo atrium suum coinquinare poterat
Xpc autem qui non tm homo sed deus et homo extitit
Atrium suum intrauit et ipsum per crucem sua deuicit.
Istud olim banaias per figuram prenostrauit
Qui ad leonem cysternam in tempore ci vna sua ipsum prostrauit
Sic xpc intrauit ad dyabolum in cysternam. id est in infernum
Et per vnam et bacum id est per sanctam crucem prostrauit ipsum
Et hoc est qz vna ipse olim in psalmo prenderunt. id est bacum
Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt
Virga ih loco sumit per bacum qz homo fabulas manu portat
Vt per eum sustetur et aduersibus se defendat.
Crux ergo xpi est baculus per quem sustentamur ne cadamus
Per quem etiam canes infernales a nobis depellamus
Per hunc baculum xpc leonem infernalem prostrauit
Et eundem baculum nobis ad resistendum dyablo donauit
Attendite fres qz tum tenemus sanctam crucem honorare
Per qz possumus hostes nros scilicet demones superare
Sicut per lignum paradysi diabls cepit hominem et incarcerauit
Sic per lignum sancte crucis xpc qui dyabolum triumphauit
Sanctam crucem multum tenemus honorare
Quem deus pretio sanguine dignatus est redimere.
In cruce olim socii diabli id est malefici culpe debant
Et per eam nunc demones punitur et fugantur
Per crucem olim cumulus damnatorum augebat
Et per eam nunc nris bonorum augmentat
Per crucem olim homines mortificabant
Et per eam nunc egri curant et mortui suscitant
Per crucem olim augebat quotidie gaudium demonorum
Et per eam nunc multiplicat letitia angelorum
Per crucem olim malignum per crimina sua damnabant
Et per eam nunc crimina misericorditer relaxant
Crux olim per suam vilitatem stabiebat in monte calvarie
Sed modo per sanctitatem suam constituit in altaribus ecclie
Crucem olim quilibet per suam ignominiam tangere verecundabat
Sed modo per gloriam suam a principibus et regibus adoratur.
Fortem dyabolum qz totus mundus non potuit superare
Modo vnus puer per signum sancte crucis potest fugare
Hanc potestatem stulit sibi ille bellator fortis
Qui per eam vicit dyablum et destruxit portas mortis
Victoria xpi etiam olim per figuratam fuit per sampsonem
Qui in vmeis engaddy dilacerauit leonem.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0110
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Per fortissimum sampsonem fortissimus xpc designat
A quo infernalis leo id: dyabls potencia sua perimebat
Sampson per terit ut desponsaret sibi vxorem.
Et in mancere interfecit occurrentem sibi leonem.
Sic filius dei descendit de celo in hunc mundum.
Vt cū humana natura contraheret matrimonium.
Sampson duxit i vxorem mulierem thamnatheam.
Filius dei inter omes nacones elegit sibi iudeam.
Vxor thamnathea sampsonem dolose defraudauit.
Sic iudea xpm fraudulenter tractauit
Sampson segetes & vineas hostium suorum incendit.
& sic eos pugnas ab omibus se defendit.
Sic xpc de iudeis se postremum vindicauit.
Qui per exercitum romanorum iudeam vastauit.
Sampson igitur figurauit xpm fortissimum.
qui superauit leonem infernalem in mundum
Similiter ayoch ambidexter xpm figurauit
qui eglon pingwissimum hostem filiorum israel gladio perforauit
Eglon crassus nimis & pingwissimus erat
& in pugnando iudeam filios israel oppressebat
Ayoch autem cogitauit quomodo eum trucidaret
& filios israel ab impugnacone eius liberaret
Accessit ergo ad eum in atrium suum vbi residebat
& gladium sinistra manu in ventrem eius mittebat
Miles autem tam valide ut capulus ferrum sequeretur
& pingwissimo eius adeo obstringeretur.
Et relinquens gladium in eius ventre fugit & euasit
& sic filios israel a tali inimico liberauit
Eglon per suum pingwissimum & amplum ventrem
Significat dyablm amplissimum ventrem habentem
Qui pingwissimus de eo quod omes homes deglutiuit
quia totum genus humanum in ventrem eius perdiuit
Tandem dns ihs xpc ventrem eius perforauit
qm portas inferni gladio sue passionis penetrauit
Dyabolus superauit homem per dulcem pomi gustacionem
& ideo superauit xpc dyablm per amarissimam passionem
Et ut hoc dedit nobis dns exemplum quo sit pugnandum
quia contra dyablm & vicia. virtutibus e certandum.
Sicut enim inegritudinib: contraria contrariis curant
Sic in pugna dyaboli vicia per virtutes superantur
Nemo coronatur nisi qui legitime certauerit
& nemo certare poterit nisi hostes habuerit.
Vult autem deus ut homes sustineant impugnacones
Vt et hoc in celo augeant eorum retribuciones
Permittit dns ut etiam boni i corpus tempterent
Vt etiam dormiendo eorum premia augmentent
Quanto autem maiora & plura habuerit homo certamina
Tanto maiora & plura recipiet premia
Bone ihu da nob de dyablm & vicia talit pliari
Vt ate mercam corona perpetua coronari.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0112
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0113
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

In precedenti capitulo audiuimus quomodo xpc vicit dyabolum per passionem
Consequenter audiamus quomodo vicit maria eiusdem per compassionem
Omnia que xpc in passione sua tolerabat
Hec maria per materiam compassionem secum portabat
Clauis qui transfixerunt pedes filij sui et manus
Per compassionem penetrauerunt sacratissimum meis pectus
Lancea que latus filij sui mortui perforauit
Per compassionem cor meis uiuentis penetrauit
Acuties spinarum qui capitis perforauerunt
Per compassionem cor genitricis eius vulnerauerunt
Gladius acutissimus linguarum quas xpc audiuit
Per compassionem intimam marie animam perforauit
Et sicut xpc superauit dyablum per suam passionem
Sic etiam superauit eum maria per materiam compassionem
Arma passionis xpi maria se armauit
Qui contra dyablum ad pugnam se preparauit
Per eam figurat per iudith que vestitur holoferni
Quia per ipsa opposuit se diabolo principi inferni
Iudith induit se vestibus iocunditatis
Et ornatu capitis sui mitra et pedes sandaliis
Maria vestiuit se tunica filij sui inconsutili
Et sicut induit se pallio dentilionis eius duplicis
Quorum erat album in quo xpc ab herode derideba[tur]
Aliud coccineum id est rubicundum in quo a militibus illudebat
Et hanc maria pallio albo et rubicundo induebat
Quia dilectus eius filius candidus et rubicundus dicebat
Et tota eius passio comparat fasciculo mirre
Qui comparari debet inter ubera diligentis anime
Omnis autem penalitates xpi maria diligenter collegit
Et per compassionem fasciculum mirre exinde comp[egit]
Hunc fasciculum pro clipeo inter ubera sua collocauit
Et cum tali armatura contra hostem nichil timuerunt
In hoc fasciculo mirre erant omnia simul colligata
Que dilectissimo filio suo in passione fuerant illata
Gladij fustes lancee et arma quibus capiebat
Lucerne ardentes et faciles quibus iorto querebatur
Tristitia pauor tremor et trina oratio
Sudor sanguineus et angeli confortatio
Quomodo turbis occurrit et vno vbo omnes prostrauit
Et resistentes eis vires se capiendi prestauit
Osculum signum et osculum malignum
Dolosa salutatio et responsum xpi benignum
Crudelis xpi captiuatio et vinculorum ligatio
Iniquiale reformatio et discipulorum fugatio
Iudonis relictio a dilecto suo iohanne
Exultatio iudeorum et interrogatio anne
Plaga ceciti pontificis et mansuetudo xpi et silentio
Trina negatio petri et auriculam conuersio
Omnia iudicium coram quibus e ductus et accusatus
Annas caiphas herodes et pontius pylatus

Spinea virge flagella sputa arundo et tunicali
Crux clavi lancea corona mallei et tabula tituli
Hiape colaphi opprobria blasphemie et derisio.
Vela mee oculos pilleata xpi et vestimentorum divisio
Dens sup tunicam et hodis album indumenti
Tribunal iudicis loco manuum et purpurei vestimenti
Pannus vioris pylati et liberatio barrabe hominicide.
Tumultus et clamor iudeorum et geminatio crucifige
Vitis xpi acetabulum et acetum felle amaricatum.
Arundo qui spongia yssopus et vinum murratum
Oratio xpi clamor lacrime et latronis acceptatio
Omnia verba xpi in cruce et discipuli cohis comendatio
Expiratio xpi lancea longini qui xpi illuminatione
Effusio sanguinis et aque centurio e sua prestatione tum
Obscuratio sol terre motus scissio veli et petrarum
Ruina pris templi apertio sepulcrorum fetor et mos cellularum
Triginta argentei quibus xpc erat venditus et emptus
Respectio inde quinno e xpi sanguine redemptus.
Hys et aliis xpi penalitatibus maria se armauit
Et tanquam punitatrix intra hostem nrm dicit et concalcauit
Nunc impletur sunt in ipsa primitate olim figure
Et quedam prophetia dicta sacre scripture
Super aspidem et basiliscum tu maria ambulabis
Leonem et draconem id est satanam conculcabis
Et tu satana insidiaberis calcaneo eius homines impugnando
Et ipsa teret caput tuum per passionem te superando.
Istud etiam yahel vxor aber cynei prefigurauit
Que sysaram per tempora clauo ferreo perforauit
Sysara erat princeps militie iabyn regis
Et vastauit filios israel violentia interes eis
Tandem yahel clauo per tempora e perforatus
Et populus israelitarum ab eius interfectione est liberatus.
Sic maria clauus sce crucis hostem nrm perforauit
Et eum potestate qua sup nos habuit spoliauit.
Regina thamaar etiam mariam prefigurauit
Que cyrum crudelissimum hominicidam decollauit
Qui tam afflixerat ad hominum interfectionem
Qui no poterat saciari pisinam sanguinis effusionem.
Quibus predicebat et omnia regina minabatur
Sitiebat bibere omne quod potuit sanguinem fundebat
Tandem regina thamaar ipsum capitis decollauit
Et capitis in urna plenam sanguine humano misit
Dicens nunc te sanguine humano qui mihi sitisti
Qui iniuria tua illo modo saciari potuisti
Sic dyabolus qui ab initio hominicida erat
Huic hominum damnatione saciari poterat
Sed regina celi ipsum per passionem filii sui superauit
Et eterna damnatione qui nobis parabat ipsum saciauit.
O bone iesu fac nos tuo adiutorio ita dyabolum superare
Vt meternum mercedem tecum in tua gloria habitare.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0116
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Dñs liberauit abraham de hur caldeorꝫ .i. de igne.

Dñs liberauit loth de subuersione sodome

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0117
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Tunc precedentibus audiuimus quo dyabolus e[st] superatus
Consequenter audiamus quo ihs de carcere est liberatus
In die paschalis qui xpc in cruce expirauit
Statim anima eius vnita deitati inferni intrauit
Non enim ut quidam putant usque ad noctem dominicam expectabat
Sed statim ad consolandum incarceratos festinabat visitabat.
Nemo potest aliquis hodie animam suam liberare
Iniquum est vsque ad diem tertium expectare
Xpc ergo fidelissimum amicum nr non expectauit
Sed statim peracta passione suos in carcere iterum visitauit
Et nobis datur nobis exemplum quod si volumus animabus subuenire
Si petimus suffragia non videt animabus expedire
Grauissime enim eam tam tedio expectare comportant
qui nitam meritorabilibus penis cruciant
Quidam fecerunt carus suus per xxx dies xxx missas celebri
Hoc bonum est sed vtilius est animabus illas per modicum suspirari
Quia per xxx dies ibi expectare valde est amare.
Tristitia ecclesie intelligatur de aliis suffragiis animarum.
Festinemus igitur quantocius animabus suspiratione subuenire
Quia hoc per festinationem xpi probatur quis expedire
Xpc enim non statim preter eodem die liberauit
Sed ibi cum eis manens quos sua diuina presencia letificauit
Media enim nocte dominica qui a morte resurrexit
Sic eos de captiuitate dyabli eduxit et euexit
Hec enim captiuitas dyabolica iam pretaxata.
Olim fuit in captiuitate egyptiaca prefigurata
Hi filii israel in egypto afflictione grauiter opprimebat
et ad dominum pro liberatione sua lacrimabiliter vociferabant
Misertus enim dominus apparuit moysi in rubo ardente
Sine pleno et tamen integro et viridi permanente
Misit enim dominus moysen ad pharaonem
et fecit per eum filios israel captiuitatis sue liberationem
Ita genus humanum a principe tenebrarum detinebat
et ad dominum per sua redemptione multipliciter lamentabatur
Deus in adiutorium meum intende.
Domine inclina celos tuos et descende descende.
Liberam me de paucis et egenus ego sum.
et nichil habeo quo me liberare possum
Emitte manum tuam per quam liberet
Emitte agnum tuum cuius victima tibi reconciliet
Emitte lucem tuam ut tenebre mane repellantur.
Emitte veritatem tuam ut per ipsam tui fideles gaudeant
Hiis et aliis multis modis homo ad dominum clamabat
et dominus misertus eius per hoc mi liberabat
Descendit in rubum ardentem sine rubi lesione
Hoc est in virginem mariam sine virginitatis amissione
Dominus plagauit pharaonem et omnem suam gentem
et eduxit filios israel inter ra lacte et melle fluentem
Ita xpc plagauit dyablum et omnem suam gregationem
et eduxit suos de inferno ad eternam refectionem.

Ibi pascit lacte hoc est dulcedine humanitatis
Et melle hoc est mellifluia contemplacione diuinitatis
Dns volens iudeos liberare precepit agnum immolari
Sed qui voluit nos liberare fecit semet ipsum crucifari
Hac etiam liberacione hois deus prefigurauit
qui patriarcham abraham de igne caldeorum liberauit
Caldei igne hoc est ignem pro deo coluerunt
Et cum abraham reprehenderet ipsum ignem precerunt
Deus autem verus se ipse coluit et adorauit
De igne caldeorum ipsum misericorditer liberauit
Sicut ergo de abraham seruauit sine combustione
Ita sanctos conseruauit in inferno sine omni lesione
Et sicut dns abraham eripuit et proprium filium sibi fecit
Ita pres de inferno redemit et cetibus angelorum coniunxit
Hac etiam redempcione hois deus prefigurauit
qui loth cum suis de diuersione sodome liberauit.
De sodomis tam boni liberati fuerunt
mali autem omnes igne et sulphure interierunt
Sic xpc bonos de limbo solummodo redemit
De inferno autem damnatorum nullum eripuit
Nullus ergo dicat deus contrarius infernum
et quis est qui resistere potuit ipsum
Non est contractus se qui a principio mundi illuc intuerit
sunt fuerunt exempti sed semper sine fine ibi erunt
Oremus deus dignare nos ab illo eterno custodire
et in hac vita purgare misericorditer et purificare
Hic crucia hic flagella hic plagas nobis inferas
Vt nos futuris flagellacionibus eripias
Quos enim amas dicis te velle hic castigare
Rogemus ergo pissime dne ut digneris nos sic amare
Melius est nobis cum adiuitatibus ad te venire
Quam per qualem pulcritudinem eternaliter interire
Inter flagella impacientes simul non attendas.
Sed velimus nolimus semper nos per flagella saluare intendas
Fragiles sumus et sine murmure non possumus sustinere
Sed tu pissime dne dignare nobis impacientiam indulgere
Notandum autem quod dns precepit loth et suis monte ascendere
Non retrospice retro sed ad ascendendum intende
Sic homo quod deus per penitentiam de peccatis eripuit
Non debet respicere per delectacionem ad peccata quod dereliquit
Et debet de virtute in virtutem eundo sursum ascendere
et satisfaccionem et bonis operibus viriliter intendere
Vxor loth respiciens retro vsa est in lapidem
et fere deleri et bestie lambunt eam
Sic homo per reciduacionem tanquam lapis induratur
et a bestiis infernalibus lambitur et reprehenditur
Quia per monte virtutum ascendamus vt saluemur
et non respiciamus retro per reciduacionem ne damnemur
O bone ihu doce nos ascendere et celestia sic amare
Vt tecum in monte loco meam in perpetuum habitare

Sampsō surrexit media nocte de sōpnis t tulit portas gaze

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0120
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Jonas fuit in uentre ceti tribus diebus et tribus noctibus et viuus exiuit

Jonae xdo

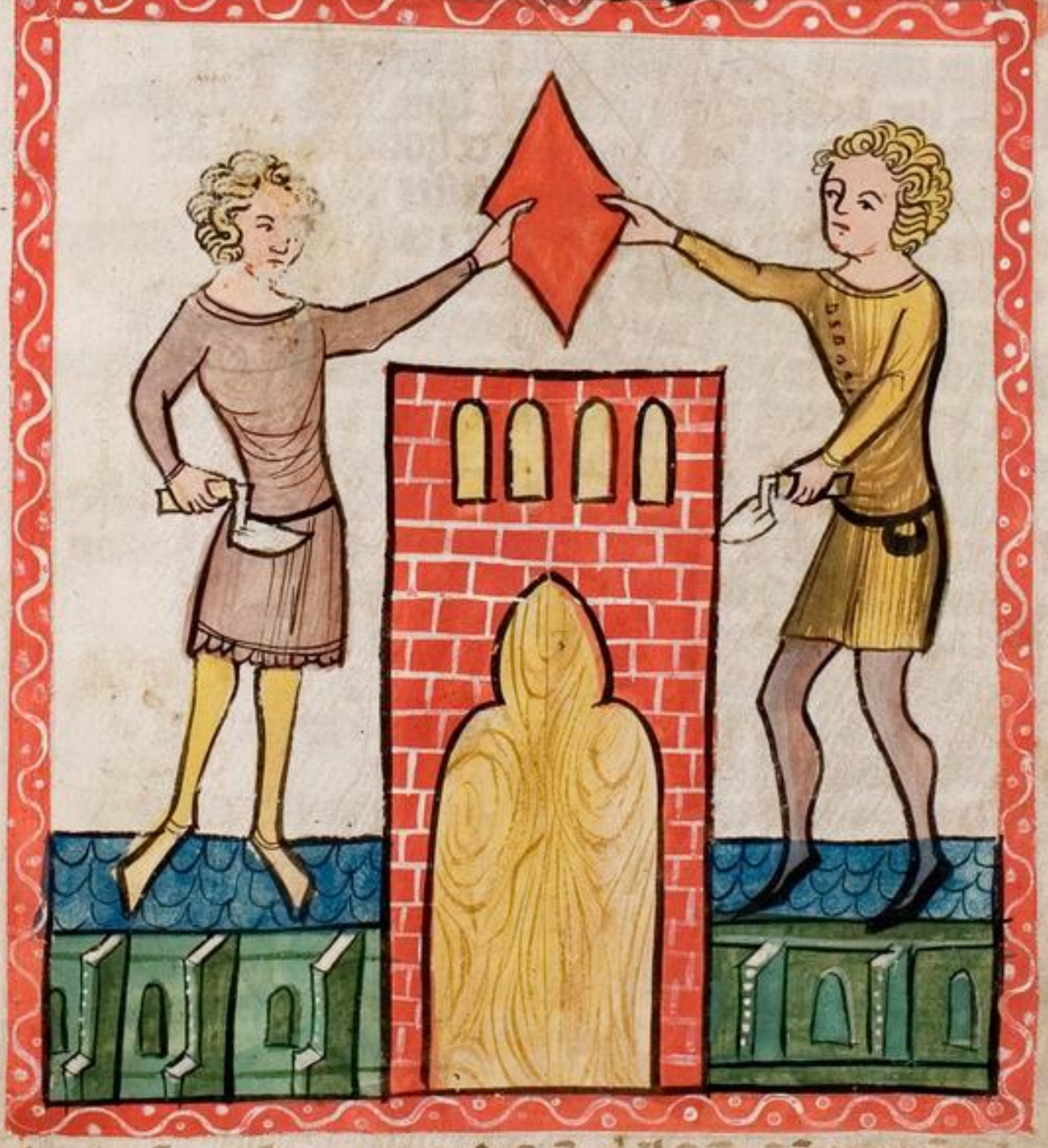

lapidem quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli

Ut precedenti capitulo audiuimus de hominis redemptione
Consequenter audiamus de gloriosa ipsius resurrectione
Sciendum autem quod sepulchrum domini est excauatum in petra
et videt esse tamquam diuisum camera parua.
Cum homo primo intrat inuenit primam cameram
que excauata est in petra iacente non intra sed iuxta terram
Et habet extra septem uel octo pedes tam in longitudine quam in altitudine
et in altitudine quantum potest homo extendere manum
Ualde camera intrat per primum hostium in aliam
quae habet fere eandem longitudinem latitudinem altitudinem
Et cum homo introeuntur per hostium primum iam patratum
a dextris videt locum ubi corpus fuit collocatum
Et est tantum spatium latitudinis circiter trium pedum
et longitudo extendit se de una parte ad alteram
Altitudo pedum spatium habet fere pedem et dimidium
et non est spatium quod corpus in eo erat nisi super quam positum
Quidam petrum hoc spatium sepulchrum appellant
Quidam totum petrum cum ambabus cameris sepulchrum vocant
Hostium monumenti quidem lapide erat obturatum
et sigillis iudeorum munitum et signatum
Sepulto enim domino iudei sigilla sua lapidi apposuerunt
et per talem modum ne furaretur corpus lapidem signauerunt
Milites pagani milites custodes et pro custodiendum
et eos ad custodiendum sepulchrum ibi ponebant
Christo autem clauso hostio et saluis sigillis exiuit
quia corpus gloriificatum ipsum lapidem preuoluit
Post hec angelus domini in forma hominis de celo descendit
et videntibus custodibus lapidem de hostio remouit
Cuius facies erat fulgur et vestes albe erant
Terra tremuit et custodes timore uehementi iacebant
Cum autem mures cepisset ad iudeos redierunt
et omnia que facta fuerant ipsis prout ordinem narrauerunt
Illi autem milito cuidam dederunt ipsis pecuniam copiosam
ut diuulgaret ubique de christo factam mendosam
et dicebat ipsis tormentibus corpus esse furatum
et hoc tam a iudeis quam a custodibus ubique est diuulgatum
Notandum autem quod christus sua gloriosissima resurrectione
olim figurauerat per fortissimum sampsonem
Sampson ciuitatem inimicorum suorum intrauit
et in ea nocte manens ibique dormiuit
Inimici autem eius portas ciuitatis occluserunt
et ipsum mane interficere disposuerunt
Sampson autem media nocte a somno surgebat
et portam cum postibus et vectibus secum deferebat
Sic christus urbem hostium suorum hoc est infernum potenter iuit
et ibi usque ad mediam noctem dominus diei habitauit
Media autem nocte destructo infernum sua ad corpus redit
et sic christus qui mortuus fuerat resurrexit
Multa corpora sanctorum cum christo surrexerunt
et intrantes ciuitatem ierusalem multis apparuerunt

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0122
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Non est putandum quod in passione corpora surrexerunt
et illa die solummodo sepulchra aperta fuerunt
Xpc primogenitus mortuorum surrexit primo
et tunc corpora suorum surrexerunt cum eo.
Et isti xpo ascendente cum eo simul ascenderunt
Nec est credendum hys qui dicunt quod iterum obierunt.
Xpc ecam surrectionem suam per ionam prefigurauit
que in uentre ceti per triduum mansit seruauit
Ionas erat in nauli qui tempestatibus iactabatur
et interitum omnium qui in ipsa erant minabatur
Cum dixit ionas nautis ut ipsum in mare iactarent
et sic tempestates maris et pericula cessarent
Que cum iactassent statim cetus eum deglutiuit
et post triduum ipsum de ore viuum interiam emisit
Per prauilorum mare mundus iste designatur
In quo homo olim prauum eterne mortis pacebat
Xpc autem sponte fecit se in cruce mortificari
Vt posset homo a periculo eterne mortis liberari
Deus autem est incorruptum seruauit
et tertia die ipsum a mortuis resuscitauit
Hec resurrectio saluatoris nri iam prefigurata
fuit per lapidem quem reprobauerunt edificantes factum
Temporibus salomonis cum templum dni edificaret
Contigit ut quidam lapis mirabilis ibi inueniretur
Edificatores nullum locum sibi aptum inuenire potuerunt
et hoc plures cum magno labore attemptauerunt
Aut fuit nimis longus aut nimis spissus
aut nimis breuis aut nimis demissus
Qua sup indignitate edificantes eum abiciebant
et omnis eum lapidem reprobatum primo nomine dicebant
Consummato autem templo lapis angularis ponendus erat
qui in se duos parietes includere et totum aptare debebat
Sed non est inuentus lapis qui posset illo loco aptari
Sup quo non sufficiebant edificatores admirari
Ad ultimum autem lapidem quem reprobauerunt adduxerunt
et ipsum aptissimum pro angulari lapide inuenerunt
Ho tam subite miraculum omnis stupebat
et aliqui magnum futurum per hoc designari dicebant
Xpc est lapis reprobatus in sua passione
Et factus est ecclie lapis angularis in sua resurrectione
Hic impleta est illa prophetia prophete magni
lapidem quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli
Domino factum est istud et est mirabile in oculis nris
quia per eum cantat prophetia hec in festo resurrectionis
Lapis iste duos parietes in templo dei coadunauit
quia xpc de populo gentili et iudaico vnum ecclam edificauit.
In hoc edificio precentio vnus est suo sanguine
per lapidibus autem vnus suo sacratissimo corpore
O bone iesu per ea nos ut in tua ecla ita viuamus
vt in templo tuo celesti semper cum manemus

Videntibus illis elevatus est et nubes suscepit eum-

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0124
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0125
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

In precedenti capitulo audiuimus de gloriosa xpi resurrectione
consequiter audiamus de admirabili eius ascensione
Xpc resurgens ex mortuis nondum ad patrem ascendit
Sed quadraginta diebus manens pluries se ostendit
Quadragesima die his se discipulis suis demonstrauit
et ipsis videntibus per nubem candidam celos penetrauit
Discipuli eius stabant et post ipsum in celum aspexerunt
et ecce duo angeli in uestibus albis iuxta eos steterunt
Qui dixerunt ihesu sic ad iudicium debere venire
quemadmodum eum in celum videbant ire
Hec ascensio domini olim in scala fuit prefigurata
que patriarche iacob in somnis fuit demonstrata
Que una extremitate terram et alia celum tangebat
et multitudo angelorum per eam descendebant et ascendebant
Sic xpc de celo descendit et reascendit
qui celestia et terrestria reunire voluit
Oportebat enim per mediatorem dei et hominum esse,
quia aliter pacem inter deum et hominem reformare non posset.
Deus enim altissimus est et homo infimus erat
et ideo xpc inter celum et terram scalam faciebat
Nunc enim descendit angelus per illam gratiam nobis apportando
et reascendit animas nostras in celum reportando
Nunquam prius talis scala in mundo facta fuit
et homo nunquam aliquam animam in celum ascendere potuit
Benedicta sit hec beatissima et utilissima scala
per quam pacata est dissencio tam longa et tam mala.
Hanc etiam ascensionem in celum xpc prenotauit
cum parabolam de oue perdita et inuenta predicauit
Dixit enim de quodam qui de centum ouibus vnam amisit
et dimittens nonaginta nouem in deserto ad querendum illam
Quam cum inuenisset multum exultabat
et in humeris suis eam ponens in domum suam reportabat
Conuocatis ex amicis suis gaudium suum illis dicebat
et eos ad gaudendum sibi sollicite inuitabat
Per istum hominem deus est mystice designatus
quia per nostram salutem homo factus est dignatus
Centum oues fecit vnam et nonaginta nouem
et per hoc debemus intelligere nouem choros angelorum et hominem
ex his vna ouis perdita est et periit
cum homo mandatum dei transgressus et a morte iteriit
Deus autem nouem choros angelorum in celo dimisit
et venens in hunc mundum hominem perditum quesiuit
Per triginta tres annos quesiuit et in fine se satisfecit
Ad de toto corpore suo suo sanguineis emanauit
Ecce homo quantum te mirare capiebat
qui cum tanto labore et tam longo tempore te querebat
Inuentam autem oue super humeros suos posuit et portauit
cum cruce per penas nostras pressus humeris baculauit
Attende homo quia non solum hunc satisfactionem inquirendo
sed etiam usque ad mortem laborauit te in celum referendo

Vinicos suos ad gratulandum sibi invitavit
qui cum homine ascendit et omnem celi curiam letificavit
Quomodo si aliquis dei et omnem celi militiam letificare
studeas vitam tuam et etiam aliorum emendare
Lacrime ei precorum veracit contritorum
Vinum et liceria sunt omnipotentis dei et sanctorum
Pura cordis pectoris et devota oratio
Sunt deo et sanctis cymbala bene sonantia et cytharizantia
Panem deliberabile deo et sanctis exhibemus
qui voluntatem dei facimus et mandata eius impleamus
Tot gratia fercalorum deo et sanctis ministramus
In quorum generibus bonorum operum vires nostras exercemus
Hercula dei sanctorum aromatibus condiuntur
qui omnia bona opera nostra cum discretione perficiunt
Hec etiam ascensio salvatoris iam prefata
Olim fuit in visione helye prefigurata
Helyas propheta legem dei in iudea predicavit
et transgressores legis et idolatras audacter increpavit
Propter quod sustinuit a iudeis magnam persecutionem
Sed apud deum meruit in paradysum translationem
Ita ihesus christus in iudea viam veritatis docuit
et propter hoc a iudeis multas persecutiones sustinuit
Sed deus illum super omnes celos exaltavit
et nomen quod super omne est illi donavit
Ut in nomine ihesu omne genu flectat
et eum in gloria dei patris esse omnis lingua confitetur
Ecce homo quantas christus sustinuit persecutiones et quantam passionem
prius se veniret ad superna et celestem exaltationem
Si oportebat christum pati et ita intrare in gloriam suam
multo magis oportet nos propter regnum tribulationes tolerare
Christus qui nullam penam fecit magnam sustinuit passionem
et nos pro regno dei nolumus sustinere modicam tribulationem
Et vere modicum et quid nichil est quod hic sustinemus
respectu eterni premii quod in futuro recipiemus
Quam minutissima gutta est respectu omnium fluminum
Ita est omnis tribulatio huius vite respectu eterni premii
Si totum gaudium mundi tam stellae et plus tere multiplicaretur
adhuc illum respectu minimi gaudii celi reputaretur
Si latitudo orbis in quantum est vnum pertinuerit
magnitudo minimi gaudii vix possit deo describi ad plenum
Si omnes aque incaustum essent totum [illegible] consumeretur
adhuc minimum gaudium celi ad plenum describeretur
Si omnia lignum gemina et libri essent calami scriptorum
non sufficerent describere minimum gaudium eternorum
Si omnes homines creature predicatores essent
pulchritudinem dei et celi enarrare non possent
Si quilibet pulvis terre esset milies clarior sole
tenebre essent in divine claritatis comparatione
O bone ihesu doce nos illuc tales aspirare
ut tecum mecum ibi in perpetuum ha[illegible] vivere.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0128
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Decē preceptis data sunt ī monte syna.

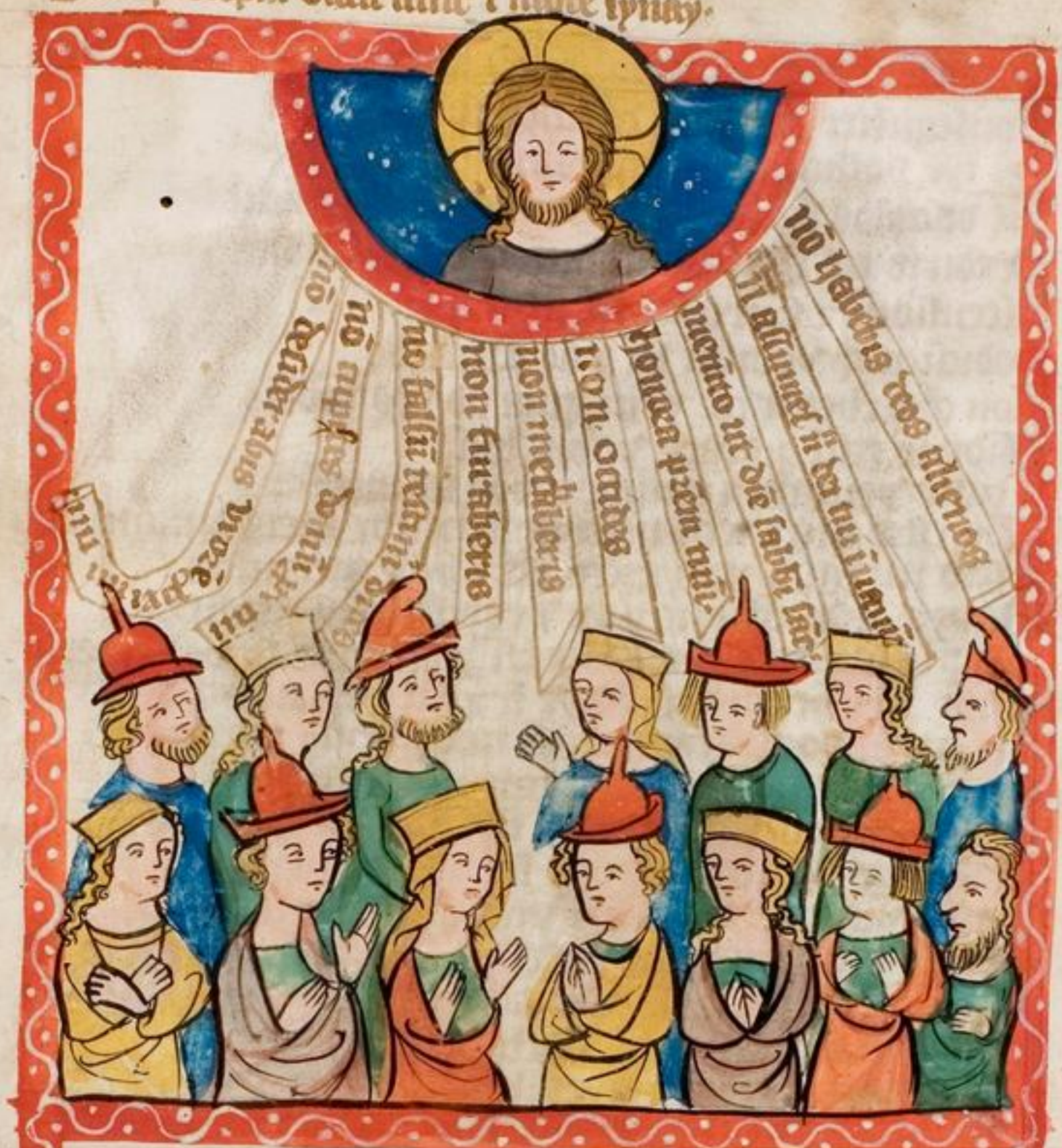

Exod. 20

Abundantia olei dat pauperate vidue

In precedenti capitulo audiuimus de xpi ascensione
Consequenter audiamus de sancti spiritus missione
Qui ipse passionis xpi approximauerunt
Ipse discipulos suos multis sermonibus confortauit
Predixit eis suam passionem et resurrectionem
Ascensionem et spiritus sancti missionem
Modicum iam non vobiscum sum et ad patrem ibo
Non conturbetur cor vestrum quia ad vos redibo
Vadam et parare vobis locum
Et tunc veniam et accipiam vos ad meipsum
Vos estis qui mecum in tentationibus meis permansistis
Et ideo in regno meo mecum edetis et bibetis meruistis
Manete in dilectione mea et ego in vobis manebo
Et si pseuerantiam ab eo cum perdiderit sp vobiscum ero
Sicut palmes non potest fructum nisi manserit in vite
Sic nec vos potestis facere nisi manseritis in me
Ego sum vitis vos autem palmites estis
Sine me manseritis multum fructum facere potestis
Vos estis palmites et ego sum vitis uera.
Pater meus celestis est vinitor et agricola
Omnem palmitem non ferentem fructum amputabit
Et in ignem aeternum eternaliter cremandum iactabit
Palmitem autem facientem fructum purgabit
Et sic maiorem fructum portabit
Mundus quidem gaudebit vos autem contristabimini
Sed tristicia vestra vertetur in gaudium quod non auferetur
Mulier cum parit tristiciam habet
Cum autem peperit filium omnem tristiciam obliuioni tradet
Sic et vos quidem in hac vita tristiciam patiemini
Sed in futuro omnem tristiciam obliuiscemini
Sed quia de recessu meo vobis locutus sum
Tristicia impleuit et conturbauit cor vestrum
Scitote quia expedit vobis ut ego ad patrem vadam
Et alium paracletum hoc est spm scm vobis mittam
Si enim non abiero paracletus non veniet ad vos
Si autem abiero mittam eum ad vos
Cum autem venerit ille omnem veritatem vos docebit
Et tunc cor vestrum de xpi ipsius consolatione gaudebit.
Ipse vos de omnibus informabit
Et que ventura sunt ipse vobis annunciabit
Hiis et aliis multis verbis discipulos consolabat
Et spm scm se xpus missurum pollicebatur
Cum autem ascendet dixit eis quod in celum redire
quodque spm scm paracletum acciperet
Omnis igitur de monte oliueti ciuitatem intrauerunt
Et in quodam cenaculo sul in oratione pseuerauerunt
In die autem pentecostes tertia diei hora
audita est super cenaculum vox venti valde sonora
In tam sonora quod per totam ciuitatem audiebatur
Et totus ppls illuc cum immenso stupore congregabatur.

Videbant autem sup ipsos apparuerunt dispertite linguae igneae ⁊ quasi
hoc est flammae ignis ad modum linguae longae
Iudei illo tempore in omnibus regionibus dispersi erant
⁊ tunc ordinante deo de qualibet regione aliqui venerant
Et ista audiverunt eos loquentes varias linguas
prout spiritus dabat eloqui illis sanctus
Singuli linguas in quibus nati erant audiebant
⁊ nimis admirabantur super hoc ⁊ stupebant
Quidam autem de tam evidenti miraculo voluerunt
⁊ per ironiam dicebant plenos ⁊ ebrios esse dixerunt
Petrus autem ridens dixit eos ad huc revertare
quia erat hora tertia ⁊ ad bibendum nimis mane
Adiecit et ad illa prophetia nunc est completa
quam per spiritum sanctum prediverat iohel propheta
Quod scilicet certum ⁊ manifestum dicta spiritum sanctum eorum accepta
⁊ tamque prophetie divisas linguas locuturi
Et het verba iohelis illa die impleverunt
quia tam mulieres et viri varias linguas loquebantur
Mirabilis deus mirabiliter potentiam suam ostendit
Sicut considerare potest qui opera sua diligenter attendit
In turre babel una lingua in diversas mutavit
Hodie vero unicuique intelligentiam omnium illorum donavit
Et quorum nunc istud miraculum facere potuisset
Si tunc divisionem diversarum linguarum non fecisset
In eo igitur et tunc diversas linguas creavit
Miraculum istud quasi per figuram demonstravit
Et sicut tunc per linguas studit edificantes turrim babel
sic modo per linguas studit inimicos suos confudit
Iudei autem multum stupefacti fuerunt
non tam grande miraculum audiverunt
Festum pentecostes quod nos per pascha ab ecclesia
olim quasi figurali pascebat a synagoga
Quinquagesima die postea iudei de egypto exiverunt
Decem precepta in monte syna a domino receperunt
Ita quinquagesima die postea nos tunc de eterno libertatem
Receperunt discipuli gratiam spiritus sancti
Omnia ergo quae tunc iudeis facta sunt figure fuerunt
christiani autem omnia in veritate receperunt
Istud ecclesiae prefiguratum fuit in illius habundantia olei
Quod datum est paupercule vidue per preces helisei
Heliseus nunc mortuum super pauperculam viduam
impetravit ei a domino magnam olei habundantiam
Vidua illa nichil nisi modicum olei habebat
et hoc in tuno ministrabat et omnia vasa quae huic implebat
Per viduam istam designabat sancta ecclesia
nunc ablato sponso suo xpo videbatur tamquam vidua
Sed dominus nunc mortuum dedit ei olei habundantiam
hoc est sancti spiritus gratiam et linguarum intelligentiam
O bone iesu dignare nobis hoc oleum elargiri
Ut in extremo meam tuam gratiam invenire

xpc ondit pri suo vulnia sua oramus pro nobis

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0132
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

maria ondit filio suo orans pro nobis

hest orat pro suo 8

rex alverus

Hes lex 8

In precedentibus auditum quomodo xpc descendit et resurrexit
Consequenter auditum quomodo pro nobis erat et vulnera sua pri ostendit
Idcirco ei cicatrices vulnerum voluit reservare
Ut possit pro nobis patrem suum pro nobis exorare
Sicut enim descendit pro nobis de celo usque ad infernum
Sic resurrexit in celum ut exoret pro nobis usque ad sempiternum
Et ideo si peccatorum desperare non debemus
quia fidele advocatum apud deum habemus.
Quod autem xpc vulnerum cicatrices pri monstrare volebat
Hoc etiam olim per quandam figuram prostensum erat
Hinc miles delatus fuit imperatori iulio
qui infidelis et inutilis fuisset romano imperio
Quia per ille se exuens nudum coram imperatore assistebat
et cicatrices vulnerum suorum coram omnibus ondebat
Dixitque non esse opus se vestibus exornare
Cum cicatrices viderent eius fidelitatem acclamare
Quod videns cesar excusatione pueros approbabat
et eum fidelem militem et strenuum affirmabat
Pulchre xpc pro filis suis passus fuit pro istum antipatrem
quia xpc semper pro nobis stat ante suum patrem
Et cicatricibus suis ondit se strenuum militem fuisse
et mandata patris tanquam fidelis miles implevisse.
Quia per pater tam fidelem militem non cessat honorare
et quodcumque petierit paratus est sibi dare
Quia fidelis et strenuus miles xpc erat
hoc in cicatricibus suis et incarnationis vestibus apparebat
Omnia eius indumenta erant sanguine polluta
Sicut fuit vinum calcantium vestimenta
Ideo querebant angeli quare indumentum ei esset rubrum
Sicut pinteculum vinum calcantium
Qui rndit quod torcular passionis solus calcasset
et de omnibus gentibus nullus secum non fuisset
Et notabiliter dixit quod nullus virorum secum fuit
quia tam vnica maria secum permanserat
Miles iste solitus xpc tos fuit more almanico
Vbi in creatione militis solet dari ictus in collo.
Sed miles iste xpc non suscepit tam colaphum vnum.
Sed colaphos et alapas quasi infinitum numerum.
Dextrarius eius erat asinus qui insedit in die palmarum
Campus filii in quo pugnabat erat mons calvarie
Hasta eius fuit longini militis lancea.
Corona despinis erat sibi per galea
Signum suum ornamentum galee fuit tabula tituli
Balteus eius erat ligamenta ei et funiculi
Patibulum crucis habebat per clipeo et scuto
Pro calcaribus vulnus est clavis ferreis vnq.
Lorica sua qua totum corpus eius tegebat
erat cutis pressa que in flagellatione tolli sanabat
Gladius suus erat sua doctrina quam docebat.
et pro cyrotecis manuum duos clavos ferreos habebat

bat

Armiger eius erat beatissima virgo maria
que omnia eius arma gerebat compassione pia
Sicut enim armiger monache in necessitate s' fidelit' assistit
sic armiger xpi in passione fidelit' sibi assistit
Vexillum pdcm militis scilicet xpi diuersi erat color
quia in parte erat candidum et in parte rubicundum
Erat enim tota ex alba veste qua illusus fuit ab hode
et coccinea in qua illusus fuit in coronacione
Cum pdcis armis miles iste tam fidelit' pugnauit
quod p mortem sua omnis inimicos nros superauit
Post hec cum triumpho victoriosus in celum ascendit
et pri sue cicatrices vlnere p nob' oranti ostendit
Si quis ergo peccauit licet immutabili tam no diffidat
sed in hac fidelissima intercessore confidat
Si enim in prem ul' etiam in spm sanctum peccauim
xpc pt nos reconciliat et in hoc no diffidauim
Et si peccauimus in filium hoc est in xpm
habemus advocatum fidelem q intercedat p nob' apd ipm
Xpc ostendit cicatrices vlnere patri q toleraunt
Maria ostendit filio vbera quibus eum lactauit
Sicut ergo xpc memento pt antecessor appellari
sic maria petent pt antefilia mediatrix
O fidelissime antecessor et o fidelissima antefilia
Quam sume necessaria sunt nob' mulieris vita auxilia
Quomodo posset ibi esse aliqua abnegacio
Vbi tam diuissima est supplicacio
Quomodo ei posset clemens pri talis filij species renuere
que videt pri mandatum suum tales cicatrices habere
Quomodo posset talis filius tali matri aliq negare
quos sciat se mutuo tamque seipsos amare
Nulli dubium qn deus semper exaudiat mariam
qm p omnibus mortalibus statuit celi reginam
Istud p signum olim prostensum fuit in rege assuero
qui dixit ad reginam hester postque incaluisset mero
Pete a me quodcumque voluieris
Si dimidium regni mei petieris impetrabis
Cum illa petisset ppli sui ab impio tamen defendi
que rex statim precepit impetrabilo suspendi
Hester erat de gente iudeorum et pauperiori puella fuit
et rex assuerus eam p omnibus elegerat et regina statuit
Ita deus p omnibus virginibus mariam elegit
et regnum celi ipsam statuit et dedit
Et p eius interuencionem hostem nrm damnauit
et ipsi marie dimidium regni sui donauit
Deus enim regnum suum in duas partes diuisit
vna parte sibi retinuit aliam marie tradidit
Due partes regni celestis sunt iustitia et misericordia
per iustitiam iudicat nob' deus p misericordiam succurrit nob'
O bone ihu exora clemenciam p nob' tuum patrem . maria.
et exaudi libenter supplicantes p nob' tuam matrem.

hō quidā nobilis abiit ī regionem longinq; accipere regnū

Matt. 25.

Danielis. 5.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-2505/0137
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

Ipsi precedentis capitulo auditum quod xpc nō cessat p nos orare
Sequitur auditum qui districte vult in iudicio iudicare
Et hoc xpc in quadam parabola proponebat
qui in hoc mundo iudicando turbas docebat.
Dixit enim de homine volente in regionem longinquam ire
atque sibi regnum et iterato redire
Qui tradidit servis suis decem minas ut cum eis lucrarent
et cum reduxit cum lucro sibi redderentur.
Abiit iste illuc et accepto regno rediit
et ab unoquoque minam sua cum lucro repetiit
Qui multum acquisierat illum multum remunerauit
qui autem minus illi mercedem minorem redonauit
Illum vero qui minam sine lucro restituit
non contentus in mina p lucro neglecto punivit
Hoc modo xpc in die iudicii iudicabit
quia secundum quantitatem lucri unusquisque remunerabit
Qui autem nichil lucri fecit non solum nichil recipiet
sed sua negligencia in inferno perpetuo luet
Non enim satis est in hoc quod homo peccata dimittat
sed oportet etiam ut bona opera faciat
Hinc servus iudex metet ubi non seminauit
quia etiam a paganis queret bona quibus nullus peccauit
Quanto magis a xpianis bona opa vult exterquere
quibus tot salutaria documenta dignatus est exhibere
Xpc ostendit peccatoribus vulnera et passionis arma.
Ut videant quanta pro eos sustinuit tormenta
Omnia ei arma xpi. Ira. peccatorem stabunt
et omnia vulnera eius sup eum vindictam clamabunt
Omnes creature ad impugnandum eum armabunt
et omnia elementa ira xpm querulabunt
Terra querulabit q xpm portauit et fructibus pauit
et xpe tamen sterilis arbor eum minime occupauit
Ignis querulabit q calorem et lumen sibi prebebat
et xpe vero lumen creatorem suum agnoscere nolebat
Aer querulabit q ad spiramen eis sp fuit patens
et xpe de tanto beneficio deo erat ingratus
Aqua querulabit q eis potauit et pulchre lauauit
et xpe creatori suo seruire et gratias age recusauit
Angelus suus querulabit qd xpm semp custodiuit
et xpe sup dei et sui pnciam turpiter peccare ntimuit
Mater misericordie que nunc omnibus peccatoribus semp e parata
Tunc nullius erit adiutrix neq; adiuocata
Pessimus ille qui mortem p peccatoribus suscepit
Tunc de incredulis xpo ridebit et damnatione eorum gaudebit
Demones ostendent peccata quibus tunc ocultata denudabunt
et angeli ostendent bona neglecta ubi recitabunt.
Xpc qui nunc pessimus e tam districte iudicabit
q si pp pces si pp aliquorum lacrimas sententiam mutabit
Si enim maria et omnes sancti sanguinem flerent
vnam animam damnatam liberare non valerent

Sevitas districti iudicij in decē virginib; demōstrat
De quib; in evangelio quedam parabola recitat
Prudentes virgines fatuis oleum dare noluerunt
Quo minus qd' sā damnatas in nullo dolebunt
Oleum misericordie pris omnino dare negabunt
Et de vindicta in eos facta letabunt et exultabunt
Prudentes etiam virgines fatuas sic clamabat et deludebat
Qm eas adhuc emptores olei ire iubebant
Ita sā tūc damnatos videbunt illuc
Et eos ad venditores olei mittē qi velint dicē
Vos vendidistis eterna gaudia p voluptate vana
Ite modo ad venditores et emite uob' alia
Omes elemosinas et bona q aliqm fecistis
P laude humana et gla vana vendidistis
Quid p'dest vob' mic superbia vra et gla vana
Ubi est mic omis placentia laus humana
Videte nūc qntū valeret vob' bo q vendidistis
Et qntū p sint vob' omia tribulacoia que recepistis
Qm aut fatue misam in prudentib; no inveniebant
Apd' sp'onsum misam querebat et s' apiri petebant
Nullam vo misam apud ipm invenerunt
Sed amē dico vob' nescio vos ab ipo audiet
Ita dicet in die iudicij ipis petentib;
No inveient misam apd' deum nec; apd' scos eius
Modus etiam iudicandi in illa scptura p figurat erat
Qm manus dni scribebat
Mane thechel phares in pariete scbebat
Et in nra lingua nus appensio dicio interpretat
Iudicium ei dni tentabit p nimm et appensionē
Et illuminabit p bonor et malor p secua divisionē
Dns enim secdm nimm mitor quemlibet iudicabit
Quia ipe omia opa nra et verba numerauit
Omes etiam cogitacoes conat et gressus ipe dicauit
Nūc tūc nob' impensum quod expensum ipe considerauit
Ipe etiam nostrum omia dona q recepimus
Qualit expendimus et quid et quia diu possedimus
Ora aut hec p'dta que nūc nostra tūc in statera appendet
Et quanti valoris sint coram omib; ostendet
Quic tanti pondis erit obulus pauperis hois
Sicut mille talenta auri pape vel imperatoris
Plus pondabit sine mortalib; largitum
Qm cū mortalib; auri infinitum
Plus pondabit vnum pr nr dam cū devocōe
Qm integr psalterium cū tedio et sine attencōne
Ho ultimum aut phares hoc est dicio sequet
Quia nus damnatos a cōspectu dei et scor dicet
Qui ibunt damnati cū demonib; in penam in ignem
Boni aut intrabunt in gaudium dni sui sempiternum
Ad qd nos p'duce dignet ihc xpc rex celor
Qm cū pre et spu sco benedictus sit in scla seclor amē

Iste liber est sancti in darenberch / quem dedit nobis dns
[illegible] / sancte veremunde pro memoria
animae eius